

**ÖRGÜTSEL KÜLTÜRÜN GÖRÜNEN YÜZÜ OLARAK
SEMBOLLERİN ALGILANMASI: OLİMPİYAT ÖRNEKLERİ
ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA**

(Yüksek Lisans Tezi)

Ülkühan YÜKSEL

Kütahya – 2019

T.C.
KÜTAHYA DUMLUPINAR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İşletme Anabilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

**ÖRGÜTSEL KÜLTÜRÜN GÖRÜNEN YÜZÜ OLARAK
SEMBOLLERİN ALGILANMASI: OLİMPİYAT ÖRNEKLERİ
ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA**

Danışman:
Doç. Dr. Hakan KARA

Hazırlayan:
Ülkühan YÜKSEL

Kütahya - 2019

Kabul ve Onay

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğüne,

Bu çalışma, jürimiz tarafından İşletme Anabilim/Anasanat Dalında YÜKSEK LİSANS TEZİ ÇALIŞMA RAPORU olarak kabul edilmiştir.

Başkan Doç. Dr. Uğur KESKİN

Üye Doç.Dr.Hakan KARA (Danışman)

Üye Dr.Öğr.Üyesi Meltem DİL ŞAHİN

Onay

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

Doç. Dr. Ayhan KAHRAMAN

Enstitü Müdürü

Bilimsel Etik Bildirimi

Yüksek Lisans tezi olarak hazırladığım “Örgütsel Kültürün Görünen Yüzü Olarak Sembollerin Algılanması: Olimpiyat Örnekleri Üzerine Bir Araştırma” adlı çalışmanın öneri aşamasından sonuçlandığı aşamaya kadar geçen süreçte bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle uyduğumu, tez içindeki tüm bilgileri bilimsel ahlak ve gelenek çerçevesinde elde ettiğimi, tez yazım kurallarına uygun olarak hazırladığımı, bu çalışmamda doğrudan ya da dolaylı olarak yaptığım her alıntıya kaynak gösterdiğimi ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu beyan ederim.

...../...../2019

Ülkühan YÜKSEL

Özgeçmiş

1977 Ankara’da doğdu. İlköğretimini Kütahya Atatürk İlkokulu, Kastamonu Atatürk İlkokulu ve orta öğretimini Kırşehir Cacabey Ortaokulu’nda, Lise eğitimini de Kırşehir Lisesi ve Ankara Ayrancı Lisesi’nde tamamladı. 1996 yılında Süleyman Demirel Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi’nde eğitimine başladı. 2000 yılında Resim Bölümü’nden mezun oldu. 2000 yılında Milli Eğitim Bakanlığı’nda kadrolu öğretmenliğe Kütahya Mehmet Akif Ersoy Ortaokulu’nda başladı. 2006-2009 Fatih Ortaokulu’nda, Aydın / Söke’ de 2009-2016 Fevzipaşa Ortaokulu’nda, öğretmenlik yaptıktan sonra 2016 yılından itibaren Kıryarlar Özel Eğitim Uygulama Okulu’nda Teknoloji ve Tasarım Dersi Öğretmenliği’ ne devam etmektedir.

2000 yılında Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Ana Bilim Dalı Yönetim ve Organizasyon’da Yüksek Lisansına başladı. Bu araştırma Kütahya DPÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Ana Bilim Dalı bitirme tezidir.

Sabır ve anlayışı ile tez hazırlığı süresince zaman ayırıp yardımlarını sunan, deneyimleri ile yol gösteren danışmanım olan Sayın Doç. Dr. Hakan KARA’ ya teşekkür ederim. Ayrıca Sayın Doç. Dr. Uğur KESKİN, Sayın Dr. Öğr. Üyesi Meltem DİL ŞAHİN, Sayın Dr.Öğr. Üyesi Bekir KİRİŞCAN, Sayın Öğr. Grv. Bilge Yüksel KİRİŞCAN ’a ve desteğini esirgemeyen hep yanımda olan yaşam arkadaşım Sayın Uğur MUTLU’ya teşekkür ederim.

ÖZET

ÖRGÜTSEL KÜLTÜRÜN GÖRÜNEN YÜZÜ OLARAK SEMBOLLERİN ALGILANMASI: OLİMPİYAT ÖRNEKLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

YÜKSEL, Ülkühan

Yüksek Lisans Tezi, İşletme Anabilim Dalı

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Hakan KARA

Temmuz, 2019, 160 sayfa

Araştırmanın amacı, örgütsel kültürün görünen yüzü olarak sembollerin ve kültürel değerlerin, bunların yansıtıldığı olimpiyat logolarına etkisi incelenmesi amaçlanmıştır. Renk ve sembollerin taşıdığı mananın olimpiyat logolarında ülkeler hakkında kültürel ve sosyal mesaj içerdiği görülmektedir. Bu araştırmaya Kütahya Dumlupınar üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Süleyman Demirel Üniversitesi ve Gazi Üniversitesinde Spor Bilimleri Fakültesinde öğrenim gören, uygun örnekleme yöntemiyle seçilmiş toplamda 638 öğrenci katılmıştır. Araştırmada demografik bilgi formuna ek olarak, hazırlanan logolar hakkındaki katılımcıların görüşlerinin belirlenmesi adına 11 soruluk 3 likert tipi anket formu kullanılmıştır. Logolar, logo 1; Turkuaz renkli kartal figürü, renkli olimpiyat halkası, siyah renkli zeytin dalı, turkuaz renkli İstanbul yazı karakteri yer alan logo-1'e turkuaz rengi gökyüzünü, kartal figürü özgürlüğü, zeytin dalı ilk yunan olimpiyatlarında verilen ödülü, siyah renk ise cesaret ve yiğitlik sembolü, olimpiyat halkası dünyada 5 kıtayı ifade eder. Logo 2; renkli olimpiyat halkası, siyah renkli İstanbul yazı karakteri, turkuaz renkli ok atan adam figürü, turkuaz renkli zeytin dalı yer alan logo-2'de Turkuaz rengi gökyüzünü, ok atan adam Türklerde kutlu bir silahı, siyah renk cesaret ve yiğitlik sembolü, zeytin dalı ilk yunan olimpiyatlarında verilen ödülü, olimpiyat halkası dünyada 5 kıtayı ifade eder. Logo 3; renkli olimpiyat halkası, turkuaz renkli kartal figürü, siyah renkli İstanbul yazı karakteri yer alan logo-3'de turkuaz rengi gökyüzünü, kartal figürü özgürlüğü, siyah renk ise cesaret ve yiğitlik, olimpiyat halkası dünyada 5 kıtayı ifade etmektedir. Logoların anlamı ve araştırmada elde edilen verilerin analizinde SPSS 20 paket programı kullanılmıştır. Katılımcıların kişisel bilgilerinin dağılımlarını belirlemek için yüzde ve frekans gibi tanımlayıcı istatistik yöntemlerinin yanı sıra, katılımcıların logolar hakkındaki yanıtlarını belirlemek için Ki-Kare testi uygulanmıştır ($p= 0.05$). Sonuç olarak; katılımcıların logoların her biri için "katılıyorum" ifadesinin yüzde ve frekans dağılımına bakıldığında Logo-1'i tercih edenlerin, Logo-2 ve Logo-3'e göre daha fazla olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların Logo-1 açısından cinsiyet değişkenine göre hiçbir ifade de anlamlı bir farklılık bulunamazken, yaş değişkeninde sadece "Turkuaz rengi gökyüzünü temsilen yer almaktadır" ifadesinde anlamlı bir fark bulunmuştur. Logo-2 ve Logo-3 açısından yaş ve cinsiyet değişkenine göre hiçbir ifadede anlamlı bir fark bulunamamıştır. Sonuç olarak orta Asya döneminde gök-tanrı inancı ve kartal figürü geçmişten günümüze toplumsal olarak ifade ettiği anlam farklı bir yer tutmaktadır. Geçmişten günümüze yansımaları sembollerde görülmektedir. Toplumların örgütsel kültürünün etkisi devletlerin bayrak ve flamalarında görmek mümkündür. Olimpiyatların düzenlendiği ülkeye dışarıdan gelen tüm kabile ve seyircilere ülkenin kültür, örf ve ananelerini hatırlatan tanıtım örgütlenmesi (olimpiyat açılış ve kapanış töreni) yapılmaktadır. Görsel şölende katılımın sağlandığı ülkenin sembolü olarak olimpiyat logoları önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Örgütsel Kültür, Semboller, Olimpiyat

ABSTRACT

PERCEPTION OF SYMBOLS AS THE EXPOSED FACE OF THE ORGANIZATIONAL CULTURE: A RESEARCH ON THE OLYMPIC EXAMPLES

YÜKSEL, Ülkühan

Master's Thesis, Department of Business Administration

Thesis Supervisor: Assoc. Prof. Hakan KARA

July, 2019, 160 pages

The aim of the study is to examine the effects of symbols and cultural values on the olympic logos as the exposed face of the organizational culture. It is seen that the meaning of colors and symbols carries cultural and social messages about the countries in the olympic logos. This research Dumlupınar University of Physical Education and Sports School, Süleyman Demirel University and studying in the Faculty of Sport Sciences at Gazi University, participated in a total of 638 students selected by convenience sampling method. In addition to the demographic information form, 3 Likert-type survey forms consisting of 11 questions, which had been prepared by the researchers, were used in the research to determine the views of the participants about the logos. Logos: a turquoise colored eagle figure, a colorful olympic ring, a black olive branch, a turquoise colored Istanbul font are included in logo-1, where the turquoise color refers to the sky, eagle figure to freedom, olive branch to the first Greek Olympics award, black color to the symbol of courage and bravery and olympic ring to 5 continents in the world; a colorful olympic ring, a black colored Istanbul font, a man shooting a turquoise colored arrow, a turquoise colored olive branch are included in logo-2, where the turquoise color refers to the sky, the man shooting an arrow to a blessed weapon in the Turks, black color to the symbol of courage and bravery, the olive branch to the first Greek Olympics award and the olympic ring to 5 continents in the world; a colorful olympic ring, a turquoise colored eagle figure, a black colored Istanbul font are included in the logo-3, where the turquoise color refers to the sky, eagle figure to freedom, black color to courage and bravery and the olympic ring to 5 continents in the world. The SPSS 20 packaged software was used for the analysis of the data related to the meaning of the logos and the research. Beside the descriptive statistical methods such as percentage and frequency methods used to determine the distributions of the personal information of the participants, the chi-square test was applied to designate the responses of the participants about logos ($p=0.05$). As a result, it was discovered that the number of the participants who preferred Logo-1 was higher compared to Logo-2 and Logo-3 when the percentage and frequency distribution of the participants' "I agree" expression was reviewed for each logo. While no significant difference was found in any expression as per the gender variable of the participants in terms of Logo-1, a significant difference was observed only in the expression "The turquoise color is included as the representative of the sky" as per the age variable. No significant difference was detected in any expression as per the age and gender variables in terms of Logo-2 and Logo-3. As a result, the social meaning of Tengrism and the eagle figure from the Central Asian Period has had a different importance from past to present. Reflections from past to present are seen in symbols. It is possible to see the effect of the societies' organizational culture on the flags and pennants of the states. Introductory organization (Olympiad opening and closing ceremony) is held to remind all the groups and audience who come to the country of the Olympiad from abroad of the culture, customs and traditions of the country. Olympic logos have importance as a symbol of the country where the visual feast is attended.

Keywords: Organizational Culture, Symbols, Olympiad

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	<u>Sayfa</u> v
ABSTRACT.....	vi
İÇİNDEKİLER	vii
TABLolar LİSTESİ.....	xiii
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	xv
RESİMLER LİSTESİ.....	xvi
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM ÖRGÜTSEL KÜLTÜRÜN GÖRÜNEN YÜZÜ OLARAK SEMBOLLER

1.1. ÖRGÜT KÜLTÜRÜNÜN TANIMI, KAVRAMI VE ÖZELLİKLERİ.....	4
1.1.1. Tanımı ve Kavramı.....	4
1.1.2. Örgüt Kültürünün Özellikleri	5
1.1.3. Örgüt Kültürüyle İlgili Yaklaşımlar	5
1.1.4. Örgütsel Davranış ve Örgütsel Davranışın Öğrenilmesi	6
1.2. ÖRGÜT KÜLTÜRÜ MODELLERİ.....	6
1.2.1. Parsons Modeli	7
1.2.2. Schein Modeli.....	8
1.2.3. Kilmann Modeli	9
1.2.4. Quinn ve Cameron Modeli	10
1.2.5. Byars Modeli	11
1.2.6. Deal ve Kennedy Modeli.....	12
1.2.7. Miles ve Snow Modeli	13
1.2.8. H. Ouchi'nin "Z" Kültürü Modeli	14
1.2.9. L. Peters ve Waterman'ın Mükemmellik Modeli.....	14
1.2.10. Charles Handy Modeli.....	15
1.3. SİMGELERDE KAYNAK OLARAK KÜLTÜR ÖGELERİ VE SEMBOLLER	16
1.3.1. Kaynak Olarak Kültür	16
1.3.1.1. Gösterge ile Sembol İlişkisi ve Normlar	17
1.3.2. Kültürün Öğeleri.....	18
1.3.2.1. Simgeselleştirilmiş Normlar: Ayin ve Törenler	18
1.3.2.2. Mit	19
1.3.3. Sembol Kavramı.....	20
1.3.3.1. Amblem.....	21
1.3.3.2. İkon Kavramı.....	22
1.4. GÜNÜMÜZDE KULLANILAN LOGO ÖRNEKLERİ	23

İKİNCİ BÖLÜM MODERN OLİMPİYATLARIN YAPISI VE LOGOSU

2.1. MODERN OLİMPİYAT OYUNLARININ DOĞUŞU	27
2.1.1. Uluslararası Olimpiyat Komitesi (IOC)	29
2.1.2. Uluslararası Spor Federasyonu (ICF)	31
2.1.3. Ulusal Olimpiyat Komiteleri (NOC)	31
2.2. MODERN OLİMPİYAT OYUNLARININ AMAÇLARI, İLKELERİ VE SEMBOLLERİ.....	33
2.2.1. Modern Olimpiyatların Amaçları	33
2.2.2. Modern Olimpiyat Oyunlarının İlkeleri	34
2.2.3. Modern Olimpiyat Oyunlarının Sembolleri	35
2.2.3.1. Olimpiyat Bayrağı	35
2.2.3.2. Olimpiyat Yemini.....	35
2.2.3.3. Olimpiyat Meşalesi	36
2.2.3.4. Olimpiyat Ödülleri	36
2.3. GÜNÜMÜZE KADAR DÜZENLENEN MODERN OLİMPİYAT OYUNLARININ SEMBOL VE LOGO ÖRNEKLERİ.....	37
2.3.1. 1896 Atina Olimpiyat Oyunları Sembol ve Logoları.....	37
2.3.2. 1900 Paris Olimpiyat Oyunları Sembol ve Logoları.....	37
2.3.3. 1904 Saint Lois Olimpiyat Oyunları Sembol ve Logoları	38
2.3.4. 1906 Atina Ara Olimpiyat Oyunları Sembol ve Logoları.....	39
2.3.5. 1908 Londra Olimpiyat Oyunları Sembol ve Logoları	40
2.3.6. 1912 Stockholm Olimpiyat Oyunları Sembol ve Logoları	40
2.3.7. 1920 Anvers Olimpiyat Oyunları Sembol ve Logoları	41
2.3.8. 1924 Paris Olimpiyat Oyunları Sembol ve Logoları.....	42
2.3.9. 1928 Amsterdam Olimpiyat Oyunları Sembol ve Logoları	43
2.3.10. 1932 Los Angeles Olimpiyat Oyunları Sembol ve Logoları.....	44
2.3.11. 1936 Berlin Olimpiyat Oyunları Sembol ve Logoları.....	45
2.3.12. 1948 Londra Olimpiyat Oyunları Sembol ve Logoları	46
2.3.13. 1952 Helsinki Olimpiyat Oyunları Sembol ve Logoları	47
2.3.14. 1956 Melbourne Olimpiyat Oyunları Sembol ve Logoları	48
2.3.15. 1960 Roma Olimpiyat Oyunları Sembol ve Logoları	49
2.3.16. 1964 Tokyo Olimpiyat Oyunları Sembol ve Logoları	50
2.3.17. 1968 Meksika Olimpiyat Oyunları Sembol ve Logoları	51
2.3.18. 1972 Münih Olimpiyat Oyunları Sembol ve Logoları	52
2.3.19. 1976 Montreal Olimpiyat Oyunları Sembol ve Logoları	52
2.3.20. 1980 Moskova Olimpiyat Oyunları Sembol ve Logoları	53
2.3.21. 1984 Los Angeles Olimpiyat Oyunları Sembol ve Logoları.....	54
2.3.22. 1988 Seul Yaz Olimpiyat Oyunları	55
2.3.23. 1992 Barcelona Olimpiyat Oyunları Sembol ve Logoları.....	56
2.3.24. 1996 Atlanta Olimpiyat Oyunları Sembol ve Logoları	57
2.3.25. 2000 Sydney Olimpiyat Oyunları Sembol ve Logoları.....	58

2.3.26. 2004 Atina Olimpiyat Oyunları Sembol ve Logoları.....	59
2.3.27. 2008 Pekin Olimpiyat Oyunları Sembol ve Logoları.....	60
2.3.28. 2012 Londra Olimpiyat Oyunları Sembol ve Logoları	60
2.3.29. 2016 Rio Olimpiyat Oyunları Sembol ve Logoları	61

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

DEMOGRAFİK DEĞİŞKENLERE GÖRE SEMBOLLERİN ALGILANMASININ ARAŞTIRILMASI

3.1. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ, VARSAYIMLAR, SINIRLILIKLARI..... 64

3.1.1. Araştırmanın Önemi	64
3.1.2. Araştırmanın Amacı	64
3.1.4. Hipotezler	67
3.1.5. Araştırmanın Varsayımları	69
3.1.6. Araştırmanın Sınırlılıkları	69

3.2. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ..... 70

3.2.1. Araştırma Ana Kütle ve Örneklemi.....	70
3.2.2. Veri Toplama Aracı.....	70

3.3. VERİLERİN ANALİZİ 70

3.3.1. Katılımcılara Ait Kişisel Bilgilerin ve Anket Sorularına Verdikleri Yanıtların Dağılımı	71
3.3.2. Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Logo 1 “Turkuaz Rengi Gökyüzünü Temsilen Yer Almaktadır” İfadesine İlişkin – Ki-Kare Testi Sonuçları	73
3.3.3. Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Logo 1 “Kartal Figürü Özgürlüğü ve Hakimiyeti İfade Etmektedir” İfadesine İlişkin – Ki-Kare Testi Sonuçları	73
3.3.4. Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Logo 1 “İstanbul yazısının renk olarak siyah tercih edilmesi Türklerde cesaret ve yiğitliğe çağrışım yapmaktadır” İfadesine İlişkin – Ki-Kare Testi Sonuçları	74
3.3.5. Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Logo 1 “Zeytin dalından çelenk figürü Yunanlılarda olimpiyatlarda yarışmacılara verilen ödülü temsil etmektedir” İfadesine İlişkin – Ki-Kare Testi Sonuçları	75
3.3.6. Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Logo 2 “Turkuaz rengi gökyüzünü temsilen yer almaktadır” İfadesine İlişkin – Ki-Kare Testi Sonuçları	75
3.3.7. Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Logo 2 “Ok atan adam eski Türklerde kutlu bir silah olarak yer almaktadır” İfadesine İlişkin – Ki-Kare Testi Sonuçları ..	76
3.3.8. Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Logo 2 “İstanbul yazısının renk olarak siyah tercih edilmesi Türklerde cesaret ve yiğitliğe çağrışım yapmaktadır” İfadesine İlişkin – Ki-Kare Testi Sonuçları	77
3.3.9. Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Logo 2 “Zeytin dalından çelenk figürü Yunanlılarda olimpiyatlarda yarışmacılara verilen ödülü temsil etmektedir” İfadesine İlişkin – Ki-Kare Testi Sonuçları	78
3.3.10. Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Logo 3 “Turkuaz rengi gökyüzünü temsilen yer almaktadır” İfadesine İlişkin – Ki-Kare Testi Sonuçları.....	78

3.3.11. Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Logo 3 “Kartal figürü özgürlüğü ve hakimiyeti ifade etmektedir” İfadesine İlişkin – Ki-Kare Testi Sonuçları	79
3.3.12. Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Logo 3 “İstanbul yazısının renk olarak siyah tercih edilmesi Türklerde cesaret ve yiğitliğe çağrışım yapmaktadır” İfadesine İlişkin – Ki-Kare Testi Sonuçları	80
3.3.13. Katılımcıların Yaşlarına Göre Logo 1 “Turkuaz Rengi Gökyüzünü Temsilen Yer Almaktadır” İfadesine İlişkin – Ki-Kare Testi Sonuçları	80
3.3.14. Katılımcıların Yaşlarına Göre Logo 1 “Kartal figürü özgürlüğü ve hakimiyeti ifade etmektedir” İfadesine İlişkin – Ki-Kare Testi Sonuçları	81
3.3.15. Katılımcıların Yaşlarına Göre Logo 1 “İstanbul yazısının renk olarak siyah tercih edilmesi Türklerde cesaret ve yiğitliğe çağrışım yapmaktadır” İfadesine İlişkin – Ki-Kare Testi Sonuçları	82
3.3.16. Katılımcıların Yaşlarına Göre Logo 1 “Zeytin dalından çelenk figürü Yunanlılarda olimpiyatlarda yarışmacılara verilen ödülü temsil etmektedir.” İfadesine İlişkin – Ki-Kare Testi Sonuçları	83
3.3.17. Katılımcıların Yaşlarına Göre Logo 2 “Turkuaz rengi gökyüzünü temsilen yer almaktadır” İfadesine İlişkin – Ki-Kare Testi Sonuçları	84
3.3.18. Katılımcıların Yaşlarına Göre Logo 2 “Ok atan adam eski Türklerde kutlu bir silah olarak yer almaktadır” İfadesine İlişkin – Ki-Kare Testi Sonuçları.....	85
3.3.19. Katılımcıların Yaşlarına Göre Logo 2 “İstanbul yazısının renk olarak siyah tercih edilmesi Türklerde cesaret ve yiğitliğe çağrışım yapmaktadır” İfadesine İlişkin – Ki-Kare Testi Sonuçları	86
3.3.20. Katılımcıların Yaşlarına Göre Logo 2 “Zeytin dalından çelenk figürü Yunanlılarda olimpiyatlarda yarışmacılara verilen ödülü temsil etmektedir” İfadesine İlişkin – Ki-Kare Testi Sonuçları	87
3.3.22. Katılımcıların Yaşlarına Göre Logo 3 “Kartal figürü özgürlüğü ve hakimiyeti ifade etmektedir” İfadesine İlişkin – Ki-Kare Testi Sonuçları	88
3.3.23. Katılımcıların Yaşlarına Göre Logo 3 “İstanbul yazısının renk olarak siyah tercih edilmesi Türklerde cesaret ve yiğitliğe çağrışım yapmaktadır” İfadesine İlişkin – Ki-Kare Testi Sonuçları	89
3.4. TARTIŞMA.....	90
3.4.1. Hipotez 1: Katılımcıların Cinsiyet Değişkenine Göre Logo 1’de Yer Alan “Turkuaz Rengi Gökyüzünü Temsilen Yer Almaktadır” İfadesine İlişkin Tartışma Sonuçları	90
3.4.2. Hipotez 2: Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Logo 1’de Yer Alan “Kartal Figürü Özgürlüğü ve Hakimiyeti İfade Etmektedir” İfadesine İlişkin Tartışma Sonuçları	91
3.4.3. Hipotez 3: Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Logo 1’de Yer Alan “İstanbul Yazısının Renk Olarak Siyah Tercih Edilmesi Türklerde Cesaret ve Yiğitliğe Çağrışım Yapmaktadır” İfadesine İlişkin Tartışma Sonuçları.....	92
3.4.4. Hipotez 4: Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Logo 1’de Yer Alan “Zeytin Dalından Çelenk Figürü Yunanlılarda Olimpiyatlarda Yarışmacılara Verilen Ödülü Temsil Etmektedir” İfadesine İlişkin Tartışma Sonuçları	92
3.4.5. Hipotez 5: Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Logo 2’de Yer Alan “Turkuaz Rengi Gökyüzünü Temsilen Yer Almaktadır” İfadesine İlişkin Tartışma Sonuçları	93

3.4.6. Hipotez 6: Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Logo 2’de Yer Alan “Ok Atan Adam Eski Türklerde Kutlu Bir Silah Olarak Yer Almaktadır” İfadesine İlişkin Tartışma Sonuçları	94
3.4.7. Hipotez 7: Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Logo 2’de Yer Alan “İstanbul Yazısının Renk Olarak Siyah Tercih Edilmesi Türklerde Cesaret ve Yiğitliğe Çağrışım Yapmaktadır” İfadesine İlişkin Tartışma Sonuçları.....	95
3.4.8. Hipotez 8: Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Logo 2’de Yer Alan “Zeytin Dalından Çelenk Figürü Yunanlılarda Olimpiyatlarda Yarışmacılara Verilen Ödülü Temsil Etmektedir” İfadesine İlişkin Tartışma Sonuçları	96
3.4.9. Hipotez 9: Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Logo 3’de Yer Alan “Turkuaz Rengi Gökyüzünü Temsilen Yer Almaktadır” İfadesine İlişkin Tartışma Sonuçları	96
3.4.10. Hipotez 10: Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Logo 3’de Yer Alan “Kartal Figürü Özgürlüğü ve Hakimiyeti İfade Etmektedir” İfadesine İlişkin Tartışma Sonuçları	97
3.4.11. Hipotez 11: Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Logo 3’de Yer Alan “İstanbul Yazısının Renk Olarak Siyah Tercih Edilmesi Türklerde Cesaret ve Yiğitliğe Çağrışım Yapmaktadır” İfadesine İlişkin Tartışma Sonuçları.....	98
3.4.12. Hipotez 12: Katılımcıların Yaşlarına Göre Logo 1’de Yer Alan “Turkuaz Rengi Gökyüzünü Temsilen Yer Almaktadır” İfadesine İlişkin Tartışma Sonuçları	99
3.4.13. Hipotez 13: Katılımcıların Yaşlarına Göre Logo 1 “Kartal Figürü Özgürlüğü ve Hakimiyeti İfade Etmektedir” İfadesine İlişkin Tartışma Sonuçları.....	99
3.4.14. Hipotez 14: Katılımcıların Yaşlarına Göre Logo 1 “İstanbul Yazısının Renk Olarak Siyah Tercih Edilmesi Türklerde Cesaret ve Yiğitliğe Çağrışım Yapmaktadır” İfadesine İlişkin Tartışma Sonuçları	100
3.4.15. Hipotez 15: Katılımcıların Yaşlarına Göre Logo 1 “Zeytin Dalından Çelenk Figürü Yunanlılarda Olimpiyatlarda Yarışmacılara Verilen Ödülü Temsil Etmektedir.” İfadesine İlişkin Tartışma Sonuçları.....	101
3.4.16. Hipotez 16: Katılımcıların Yaşlarına Göre Logo 2 “Turkuaz Rengi Gökyüzünü Temsilen Yer Almaktadır” İfadesine İlişkin Tartışma Sonuçları	102
3.4.17. Hipotez 17: Katılımcıların Yaşlarına Göre Logo 2 “Ok Atan Adam Eski Türklerde Kutlu Bir Silah Olarak Yer Almaktadır” İfadesine İlişkin Tartışma Sonuçları	102
3.4.18. Hipotez 18: Katılımcıların Yaşlarına Göre Logo 2 “İstanbul Yazısının Renk Olarak Siyah Tercih Edilmesi Türklerde Cesaret ve Yiğitliğe Çağrışım Yapmaktadır” İfadesine İlişkin Tartışma Sonuçları	103
3.4.19. Hipotez 19: Katılımcıların Yaşlarına Göre Logo 2 “Zeytin Dalından Çelenk Figürü Yunanlılarda Olimpiyatlarda Yarışmacılara Verilen Ödülü Temsil Etmektedir” İfadesine İlişkin Tartışma Sonuçları.....	104
3.4.20. Hipotez 20: Katılımcıların Yaşlarına Göre Logo 3 “Turkuaz Rengi Gökyüzünü Temsilen Yer Almaktadır” İfadesine İlişkin Tartışma Sonuçları	105
3.4.21. Hipotez 21: Katılımcıların Yaşlarına Göre Logo 3 “Kartal Figürü Özgürlüğü ve Hakimiyeti İfade Etmektedir” İfadesine İlişkin Tartışma Sonuçları.....	105
3.4.22. Hipotez 22: Katılımcıların Yaşlarına Göre Logo 3 “İstanbul Yazısının Renk Olarak Siyah Tercih Edilmesi Türklerde Cesaret Ve Yiğitliğe Çağrışım Yapmaktadır” İfadesine İlişkin Tartışma Sonuçları	106

SONUÇ VE ÖNERİLER.....	108
EKLER.....	111
KAYNAKÇA	146
DİZİN	160

TABLOLAR LİSTESİ

Sayfa

Tablo 2.1: IOC Seçim Kriterleri (Deniz, 2014: 56)	30
Tablo 3.1: Katılımcılara Ait Kişisel Bilgilerin ve Anket Sorularına Verdikleri Yanıtların Dağılımı	71
Tablo 3.2: Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Logo 1 “Turkuaz Rengi Gökyüzünü Temsilen Yer Almaktadır” İfadesine İlişkin – Ki-Kare Testi Sonuçları.....	73
Tablo 3.3: Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Logo 1 “Kartal Figürü Özgürlüğü ve Hakimiyeti İfade Etmektedir” İfadesine İlişkin – Ki-Kare Testi Sonuçları	73
Tablo 3.4: Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Logo 1 “İstanbul yazısının renk olarak siyah tercih edilmesi Türklerde cesaret ve yiğitliğe çağrışım yapmaktadır” İfadesine İlişkin – Ki-Kare Testi Sonuçları.....	74
Tablo 3.5: Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Logo 1 “Zeytin dalından çelenk figürü Yunanlılarda olimpiyatlarda yarışmacılara verilen ödülü temsil etmektedir” İfadesine İlişkin – Ki-Kare Testi Sonuçları.....	75
Tablo 3.6: Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Logo 2 “Turkuaz rengi gökyüzünü temsilen yer almaktadır” İfadesine İlişkin – Ki-Kare Testi Sonuçları	75
Tablo 3.7: Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Logo 2 “Ok atan adam eski Türklerde kutlu bir silah olarak yer almaktadır” İfadesine İlişkin – Ki-Kare Testi Sonuçları.....	76
Tablo 3.8: Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Logo 2 “İstanbul yazısının renk olarak siyah tercih edilmesi Türklerde cesaret ve yiğitliğe çağrışım yapmaktadır” İfadesine İlişkin – Ki-Kare Testi Sonuçları.....	77
Tablo 3.9: Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Logo 2 “Zeytin dalından çelenk figürü Yunanlılarda olimpiyatlarda yarışmacılara verilen ödülü temsil etmektedir” İfadesine İlişkin – Ki-Kare Testi Sonuçları.....	78
Tablo 3.10: Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Logo 3 “Turkuaz rengi gökyüzünü temsilen yer almaktadır” İfadesine İlişkin – Ki-Kare Testi Sonuçları	78
Tablo 3.11: Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Logo 3 “Kartal figürü özgürlüğü ve hakimiyeti ifade etmektedir” İfadesine İlişkin – Ki-Kare Testi Sonuçları..	79

Tablo 3.12: Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Logo 3 “İstanbul yazısının renk olarak siyah tercih edilmesi Türklerde cesaret ve yiğitliğe çağrışım yapmaktadır” İfadesine İlişkin – Ki-Kare Testi Sonuçları.....	80
Tablo 3.13: Katılımcıların Yaşlarına Göre Logo 1 “Turkuaz Rengi Gökyüzünü Temsilen Yer Almaktadır” İfadesine İlişkin – Ki-Kare Testi Sonuçları.....	81
Tablo 3.14: Katılımcıların Yaşlarına Göre Logo 1 “Kartal figürü özgürlüğü ve hakimiyeti ifade etmektedir” İfadesine İlişkin – Ki-Kare Testi Sonuçları...	81
Tablo 3.15: Katılımcıların Yaşlarına Göre Logo 1 “İstanbul yazısının renk olarak siyah tercih edilmesi Türklerde cesaret ve yiğitliğe çağrışım yapmaktadır” İfadesine İlişkin – Ki-Kare Testi Sonuçları.....	82
Tablo 3.16: Katılımcıların Yaşlarına Göre Logo 1 “Zeytin dalından çelenk figürü Yunanlılarda olimpiyatlarda yarışmacılara verilen ödülü temsil etmektedir.” İfadesine İlişkin – Ki-Kare Testi Sonuçları.....	83
Tablo 3.17: Katılımcıların Yaşlarına Göre Logo 2 “Turkuaz rengi gökyüzünü temsilen yer almaktadır” İfadesine İlişkin – Ki-Kare Testi Sonuçları.....	84
Tablo 3.18: Katılımcıların Yaşlarına Göre Logo 2 “Ok atan adam eski Türklerde kutlu bir silah olarak yer almaktadır” İfadesine İlişkin – Ki-Kare Testi Sonuçları.....	85
Tablo 3.19: Katılımcıların Yaşlarına Göre Logo 2 “İstanbul yazısının renk olarak siyah tercih edilmesi Türklerde cesaret ve yiğitliğe çağrışım yapmaktadır” İfadesine İlişkin – Ki-Kare Testi Sonuçları.....	86
Tablo 3.20: Katılımcıların Yaşlarına Göre Logo 2 “Zeytin dalından çelenk figürü Yunanlılarda olimpiyatlarda yarışmacılara verilen ödülü temsil etmektedir” İfadesine İlişkin – Ki-Kare Testi Sonuçları.....	87
Tablo 3.21: Katılımcıların Yaşlarına Göre Logo 3 “Turkuaz rengi gökyüzünü temsilen yer almaktadır” İfadesine İlişkin – Ki-Kare Testi Sonuçları.....	88
Tablo 3.22: Katılımcıların Yaşlarına Göre Logo 3 “Kartal figürü özgürlüğü ve hakimiyeti ifade etmektedir” İfadesine İlişkin – Ki-Kare Testi Sonuçları...	89
Tablo 3.23: Katılımcıların Yaşlarına Göre Logo 3 “İstanbul yazısının renk olarak siyah tercih edilmesi Türklerde cesaret ve yiğitliğe çağrışım yapmaktadır” İfadesine İlişkin – Ki-Kare Testi Sonuçları.....	89

ŞEKİLLER LİSTESİ

Sayfa

Şekil 1.1: Parsons AGIL Modeli	8
Şekil 1.2: Byars'ın Örgütsel Kültür Ölçeği	12

RESİMLER LİSTESİ

Sayfa

Resim 1.1: İspanya Logosu (Brands Of The World, 2017).....	24
Resim 1.2: Mısır Logosu, 2010 (Herşeyin Başladığı Yer).....	24
Resim 1.3: Türkiye, Gücünü ve Potansiyelini Keşfet logosu.....	25
Resim 2.1: Olimpiyat Sembolü	35
Resim 2.2: Olimpiyat Meşalesi	36
Resim 2.3: 1896 Atina Olimpiyat Oyunları Sembol ve Logoları.....	37
Resim 2.4: 1900 Paris Olimpiyat Oyunları Logosu	38
Resim 2.5: 1904 Saint Lois Olimpiyat Oyunları Logosu.....	39
Resim 2.6: 1906 Atina Ara Olimpiyat Oyunları Logosu	39
Resim 2.7: 1908 Londra Olimpiyat Oyunları Logosu.....	40
Resim 2.8: 1912 Stockholm Olimpiyat Oyunları Logosu	41
Resim 2.9: 1920 Anvers Olimpiyat Oyunları Logosu.....	42
Resim 2.10: 1924 Paris Olimpiyat Oyunları Logosu	43
Resim 2.11: 1928 Amsterdam Olimpiyat Oyunları Logosu.....	44
Resim 2.12: 1932 Los Angeles Olimpiyat Oyunları Logosu	45
Resim 2.13: 1936 Berlin Olimpiyat Oyunları Logosu	46
Resim 2.14: 1948 Londra Olimpiyat Oyunları Logosu.....	47
Resim 2.15: 1952 Helsinki Olimpiyat Oyunları Logosu.....	48
Resim 2.16: 1956 Melbourne Olimpiyat Oyunları Logosu.....	49
Resim 2.17: 1960 Roma Olimpiyat Oyunları Logosu.....	50
Resim 2.18: 1964 Tokyo Olimpiyat Oyunları Logosu.....	51
Resim 2.19: 1968 Mexico Olimpiyat Oyunları Logosu	51
Resim 2.20: 1972 Münih Olimpiyat Oyunları Logosu.....	52
Resim 2.21: 1976 Montreal Olimpiyat Oyunları Logosu.....	53
Resim 2.22: 1980 Moskova Olimpiyat Oyunları Logosu	54
Resim 2.23: 1984 Los Angeles Olimpiyat Oyunları Logosu	55
Resim 2.24: 1988 Seul Yaz Olimpiyat Oyunları Logosu.....	56
Resim 2.25: 1992 Barcelona Olimpiyat Oyunları Logosu	57
Resim 2.26: 1996 Atlanta Olimpiyat Oyunları Logosu	58
Resim 2.27: 2000 Sidney Olimpiyat Oyunları Logosu	59

Resim 2.28: 2004 Atina Olimpiyat Oyunları Logosu	59
Resim 2.29: 2008 Pekin Olimpiyat Oyunları Logosu	60
Resim 2.30: 2012 Londra Olimpiyat Oyunları Logosu.....	61
Resim 2.31: 2016 Rio Olimpiyat Oyunları Logosu.....	62

TEZ METNİ

GİRİŞ

Küreselleşen dünya ile birlikte bilgi ve teknoloji alanındaki gelişmeler ve değişen rekabet koşulları ile birlikte gerek kişisel olarak gerekse toplumsal olarak yaşamın her evresinde önemli kültürel değişimler yaşanmaktadır. Toplumsal olarak değişimler ve ilerlemeler örgütsel anlamda incelenmekte olup bu değişim ve ilerlemelere etki eden faktörler incelenmektedir.

Kültür ögesi, toplumsal oluşumun en önemli yapı taşlarından biri olarak sayılmasının yanı sıra insanların, grupların, örgütlerin, toplumların ve devletlerin geçmişten günümüze kadar olan varlıklarının bilinmesi ve yarınlarnının da tahmin edilebilirliği açısından önemli bir unsuru oluşturur. Kültürü, o toplumu oluşturan bireyler üretir, bölüşür ve aktarır. Bu anlamda bir kültürü bölüşen ve yaşatan bir grup olması gerekmektedir. Buradan hareketle bu kültürü oluşturan toplum üyeleri belirli kültürlerine ait değerler ve normlara bağlı yaşadığı gibi aynı şekilde bir örgüte bağlı olan kişilerde örgütün değerlerini ve normlarını benimseyip hem iş hem de iş dışı yaşamındaki bu kültüre göre şekillendirmelidir. Belirli amaçların başarılmasında ve örgütü oluşturan üyeler arasındaki birlik ve bütünlüğün oluşturulmasında önemli bir işlev olan örgüt kültürünün örgüt içerisinde işlerin işleyişi gibi uygulamaları da içermektedir (Satuk, 2006:1).

Kavram olarak örgüt kültürü, yönetim ve örgütlenme alanında 1980’lerde önem kazanıp çalışılmaya başlanmıştır. Bu kavramı literatürde ilk olarak Pettigrew kullanmış ve örgüt kültürünü, belli bir grup için bir zaman diliminde geçerli olan ve kabul edilen anlamlar bütünü olarak açıklamıştır. Ayrıca kültürün varlık nedenlerini ise; sembol, dil, ideoloji, inanç, ritüel ve mitler olarak dile getirmiştir (Pettigrew, 1979: 574).

Semboller siyasi, kültürel, dini ve sosyal alanlarda önemli kullanımlara sahiptirler. Müzik, resim, heykel ve sporda takım sembollerinde karşımıza çıkabilmektedir. Günümüz dünyasında sembollerden bağımsız olmak mümkün değildir. Evreni kuşatan nesneler insanın yaşamını çevrelerken, insan fiziki olarak evren içinde var olur ve semboller, fiziksel evren içinde sembolik evreni oluşturur (Giddens, 2013: 46).

Bu bağlamda semboller yaşanan toplumun yapısı içerisinde her yeredir ve evren bu anlamda büyük bir semboller topluluğudur. Bir toplumun geçmişren süre gelen

birikimi sembolleri meydana getirmiştir (Jung, 2009: 21). Sembollerin insanlar üzerindeki birleştirici gücünün toplumsal örgütlenmelerde önemi büyüktür. Bu yapısal üstünlükleri düşünceler üzerinde önemli derecede birleştirici ve somut bir etki yaratmaktadır. Sembollerin bu özellikleri sonucunda örgütlü düşünce birlikleri kendilerine sembolik unsurlar yaratma eğilimindedir (Yaman, 2017: 73).

Bu tanıtımın etkili bir şekilde yapılmasında elbette örgütsel kültür bağlamında sembollerin önemi yadsınamaz bir gerçek olduğu belirtilmelidir. Olimpiyat oyunları uluslararası bir örgütlenme olup milyonların takip ettiği ve oyunlara katılan yarışmacıların hem kültürel hem de milli değerlerini tanıtabilecekleri, kendi ülkelerinin tanıtımını yapabilecekleri bir ortamdır. Spor sadece kişilere değil aynı zamanda toplumsal kültürün tanıtılmasında önemli bir unsur oluşturur (Kılıç, 2007: 32).

Kültürel ve yöresel anlam ifade eden birçok yapın, şekil ve sembol ile tanıtımlar yapılmaktadır. Ülkelerin sembolleri irdelendiğinde Hollanda'nın "lale", Rusya'nın "Rus Ayısı" ile hatırlanmaktadır. Olimpiyatlarda yarışmanın yapıldığı ülkeler kendilerine has logoları ile reklam yapmaları, yarışmacılardan elde ettiği gelir yanında turistlerden de gelir sağlamaları ve gelen insanlarda kalıcı bir etki bırakmak için birçok etkinlik kullanılmaktadır. Bu nedenle Türkiye olimpiyatlara aday aday olan ülkeler arasında yer aldığımızdan hem ülke tanıtımı hemde örgütlenmenin mükemmel bir şekilde yapılacağını ortaya koymak için, tesislerin ve olimpiyat düzenleme komitesinin (TMOK) yeterliliği hakkında Uluslararası Olimpiyat komitesine sunulan raporların kabulü durumunda ülke adına olimpiyatlara ev sahipliği yapmayı istemektedir. Buradan hareketle söz konusu araştırma Türkiye'nin kozmopolit yapısı ve kültürel mirasının çok eskilere dayanmış olmasından dolayı ülkemizi temsil etmesi yönünde örnek olimpiyat tasarım logolarını spor bilimlerinde aktif olan öğrenciler üzerinde anket uygulayarak tercihleri ve tercih nedenleri araştırılması amaçlanmıştır.

BİRİNCİ BÖLÜM

ÖRGÜTSEL KÜLTÜRÜN GÖRÜNEN YÜZÜ OLARAK SEMBOLLER

1.1. ÖRGÜT KÜLTÜRÜNÜN TANIMI, KAVRAMI VE ÖZELLİKLERİ

1.1.1. Tanımı ve Kavramı

Örgüt, bir hiyerarşik düzen içerisinde ve önceden kararlaştırılmış amaçlara ulaşmayı mümkün kılacak faaliyetleri gerçekleştirmek üzere bir araya gelmiş ve aralarında iş bölümü, uzmanlaşma, iletişim ve etkileşim bulunan kişilerin oluşturduğu yapılanmadır (Bayat, 2005: 2). Her örgütün kendisine özgü bir kültürünün bulunduğu bilinmektedir. Ancak ana örgüt kültürünü açıklamadan önce örgütsel alt yapının vurgulanması açısından kültür kavramını açıklanmasında yarar görülmektedir.

Toplum, kültür, örgüt ve iletişim ayrılmaz bir biçimde karşılıklı olarak birbirlerine bağlıdır (Mumby ve Stohl, 1996: 50). Kişiler geniş sosyal yapılar olan milletlerin, örgütlerin ve aynı zamanda bu millet ve örgütler içerisinde yer alan bir grubun, yani belirli bir kültürün üyesidirler. Örgütler ve bireyler kültürel, tarihsel ve psikolojik kültüre sahiptirler (Ellis ve Maoz, 2003: 255). Yukarıdaki kısımda açıklamada örgüt kültürünün varlığını gündeme getirmektedir.

Kültürel antropologlar kültür kavramı ile ilgili 164 farklı tanım olduğunu ortaya koymuşlardır. Sözlük anlamı olarak bakıldığında kültür; Bir halkın ya da bir toplumun özdeksel ve tinsel alanlarda oluşturduğu yapılarının tümü: Yiyecek, giyecek, barınak, korunak gibi temel ihtiyaçların elde edilmesi için kullanılan her türlü buluş; uygulanan teknikler; düşünceler, beceriler, inançlar, geleneksel, dinsel, toplumsal, yönetim şekli; düşünce, duyuş, tutum, davranış ve yaşama şekillerinin tümüne denir (http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&view=bts&kategori1=veritbn&kelimesec=214144, 2018).

Örgüt kültürü örgütsel geleneğin ve sürekliliğin sürdürülmesine, liderliğe ve yeniliğe ve örgütle ilgili birçok içerik ve sürece önderlik yapar. Örgüt kültürünün yol göstericiliği, bir gerçeklik ve bir süreç olarak örgütsel iletişimle birlikte başlar (Reilly ve DiAngelo, 1990: 129).

Ortak bir amacı ya da hedefi gerçekleştirmek için bir araya gelen insanlar, gruplar ve örgütler için iletişim ayrı bir öneme sahiptir. Örgütteki insanlar ve topluluklar arasında olması gereken uygun aktarımı sağlayan birim ise örgütsel iletişimdir (Vural, 2003: 40). Örgütsel iletişim bir örgütün vasfını sürdürmesinde merkezi bir konuma

sahiptir ve tüm örgütsel süreçlerde önemli bir yere sahiptir (Gizir ve Simsek, 2005:197; Kocabaş, 2005: 247).

1.1.2. Örgüt Kültürünün Özellikleri

Çeşitli düşünürlerin üzerinde düşünce birliği oluşturdukları örgütsel kültürün özelliklerini dört ana grupta toplamak mümkündür. Bunlar (Güçlü, 2003: 61);

A.Örgüt kültürü öğrenilmiş yada sonradan edinilmiş bir kuramdır.

B. Örgütsel kültür grup üyeleri arasında paydaş olmalıdır.

C. Örgüt kültürü yazılı değildir. Örgüt üyelerinin düşüncelerine, bilinçlerinde inanış ve örf olarak yer alır.

D. Örgütsel kültürün düzenli olarak tekrarlanan ya da gün yüzüne çıkarılan davranışsal kalıplar bütünü olmasıdır (Güçlü,2003: 61). Yukarıdaki kısımda her ne kadar örgüt üyeleri iş yerinde ortak düşünce birliği oluşturma yoluna gitmiş olsalarda yinede örgüt kültürüne iki farklı yaklaşım söz konusudur. İzleyen kısımda bazı yaklaşımlardan bahsedilmiştir.

1.1.3. Örgüt Kültürüyle İlgili Yaklaşımlar

a) Karşılaştırmalı Yönetim Yaklaşımında Örgüt Kültürü

Karşılaştırmalı yönetim yaklaşımı (comparative management aproach), kültürü örgütün dışında olan ve örgütün temel inanç ve değer durumlarını etkileyen bir parametre olarak kabul etmektedir. Bu yaklaşımı temel alan çalışmalar büyük düzeyde, kültür ve örgüt yapısı arasındaki ilişkiyi araştırırken, mikro düzeyde değişik kültürlerden gelmiş bireylerin (müdür, yönetim, iş gören vb.) tutum ve davranışlardaki benzerlik ve aykırılıkları incelemektedir (Eren, 2000: 72).

b) Durumsallık Yaklaşımında Örgüt Kültürü

Durumsallık Yaklaşımı 1970' lerden sonra yapılan bir dizi araştırmaya dayanmaktadır. Klasik ve Davranışsal yaklaşımlar, en iyi örgüt yapısı üzerinde dururken bu yaklaşım, durumlarla, koşullarla ilgilidir” (Sarpkaya, 2010: 153). Durumsallık yaklaşımı, farklı durum ve koşullarda başarı sağlama yöntemlerini, farklı kuram, teknik ve davranışlarda arar. Durumsallık yaklaşımının özü, bireylerin

yetileri, teknoloji, dış çevrenin gerekliliklerini de bulunduran yönetimsel uygulamalardır (<http://barisbaraz.com>, 2017).

1.1.4. Örgütsel Davranış ve Örgütsel Davranışın Öğrenilmesi

Çok sayıda davranış biçiminin ortaya konduğu örgütsel davranış ile ilgili çalışmalar incelendiğinde birçok yaklaşımdan söz edilebilir. Smith ve ark. göre yükümlülük ve genel kabul eldirlik örgütsel davranışın başlıca iki boyutudur. Örgütsel davranışın boyutları arasında yükümlülük, sportmenlik, örgütün yayılmasına destek olma, hoşgörü ve vicdanlılığı nitelendirmiştir (Smith, Organ ve Near: 1983: 657), Williams ve Anderson ise şahsa yönelik örgütsel davranış ve örgüte yönelik örgütsel davranıştan bahsetmektedir (Williams ve Anderson, 1991: 601). Podsakoff vd. (1983 – 1999) tarihleri arasında yayımlanmış olan iki yüze yakın çalışma üzerinde gerçekleştirdikleri kapsamlı metaanaliz sonucunda; yardım etme davranışı, sportmenlik, örgütsel bağlılık, örgütsel itaat, bireysel inisiyatif, sivil erdem ve kendi kendini geliştirme boyutlarına ulaşmışlardır (Podsakoff, vd., 2000: 516).

Örgütsel öğrenme, Argyris ve Schön’ün örgütsel birimler ve davranışsal dünya olarak kavramlaştırdıkları iki ayrı boyutta incelenebilir. “Örgütsel öğrenme kültürü” ise örgütsel öğrenmeye tesir eden özellikler, anlamlar ve sezgiler ile bölüşülendeğerler ve görüşlerden oluşur (Argyris ve Schön, 1996: 29). Örgütsel yapılar ya da örgütsel öğrenme düzenekleri, örgütün ve üyelerinin verimlilikleri için gerekli olan verinin derlenmesi, analizi, depolanması, yayılması ve kullanımını sağlayan tartışma forumları, yerel, genel, dönemsel raporlar, vb. örgütselleşmiş, yapısal ve yöntemsel düzenlemeler ile formel olmayan sistematik uygulamalardır (Popper ve Lipshitz, 1998: 170).

1.2. ÖRGÜT KÜLTÜRÜ MODELLERİ

Schein’ e göre, örgütsel kültür; iş görenlerin hem örgüte hem de çevreye uyum esnasında öğrendiği, örgütsel amaçlara ulaşma doğrultusunda oluşturulmuş kriterleri algılayanın, düşünmenin ve hissetmenin yolu olarak öğretilen değer ve normların bütünü olarak ifade edilmektedir (Schein, 1984: 2). Çelik’ e göre ise örgüt kültürü bir örgütün temel değerleri ve inançları ile bunları iş görenlere ileten sembol, tören ve mitolojilerin tamamı olarak belirtilmiştir (Çelik, 2012: 24).

1.2.1. Parsons Modeli

T.Parsons “Adaptasyon yada uyum, Amaç, Bütünleşme, Meşruluk” kavramlarının İngilizce kelimelerinin baş harflerinin bir araya gelmesiyle oluşan AGIL modelini literatüre katmıştır. “Parsons’ın AGIL modeline göre, işlevlerin tamamlanması en önemli araçtır. Örgütün kültürel değerleri, örgütün çevresindeki değişimlere nasıl uyum sağlayacağını belirlemektedir. Diğer kültürel değerler ise, amaçlara nasıl ulaşacağını göstermektedir (Kara, 2009: 478).

A-Uyum: Örgüt tek başına bağımsız bir yapı olarak görülmemektedir. Bireysel varoluşu ve toplumsal düzenin bir parçası olarak toplumsal düzen için yerine getirmesi gerektiği fonksiyonları tatbik edebilmesi kendi içerisinde, yakın çevresinde ve uzak çevresinde iletişim içinde olabilmesi gerekmektedir. “Sibernetik ve Toplum” adlı eserinde bu olgudan söz ederek tersi durumunda bir davranışın düzensizliğe mahal vereceğini söylemektedir (Wiener, 1975: 20). Düzensizlik, bir düzenin birimleri arasındaki enerji akışına tesir eden bir durumdur. Bir düzenin birimleri arasındaki iletişim ya da ilişki nitelendirmesiyle zıt orantılıdır. Düzeni oluşturan birimler arasındaki ilişkiler incelidikçe düzensizlik artmaktadır. (Rifkin ve Howard, 1990: 52).

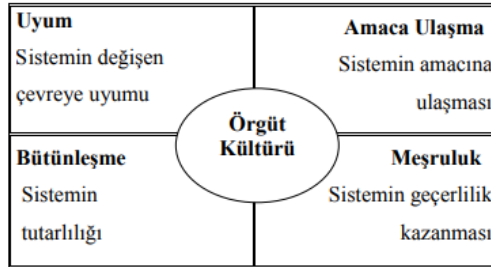
B-Amaca Ulaşma: Örgüt olgusundan söz edilebilmesi için belli bir amacın varlığı gereklidir. Örgütün amaçları, örgütün öz varlığı ve toplumsal sistem için gerçekleştirdiği görevlerden ibarettir. Amaca ulaşma kavramı, örgüt ve örgütün içinde faaliyet gösterdiği dış çevrenin alakalı kesimleri arasındaki ilişkiyi söylemektedir. Bu ilişki sonucunda amaçlarına ulaşmış örgütleri “çıktısını en yüksek düzeye çıkarma” şeklinde ortaya koymaktadır. Amaca ulaşma, örgütün amaçlar niteliğinde belirlediği eylem evrelerinin son adımını simgelemektedir (Parsons ve Smelser, 1956: 67).

C-Meşruluk: Sözlük anlamı olarak bakıldığında “Meşruluk”, “Geçerli olmak” anlamını taşımaktadır (<http://tdk.gov.tr>, 2017). Örgütün tasvir edilebilir bir yapıya sahiptir. Bu yapıyı kültürel-kuramsal bakış açısından tetkik etmek için Parsons değer sistemi kuramına dayanmaktadır. Örgütün değer sistemi, onun üst sistem yani toplum içindeki yerini ya da rolünü belirlemekte; amacını meşrulaştırmaktadır (Parsons ve Smelser, 1956: 67).

D-Bütünleşme: Burada bütünleşme adıyla tanımlanan kavram ortaya konulması gerekli olan hedefler doğrultusunda bütün örgütün birliktelik göstermesi, tutarlı davranış

sergilemesidir. Sistemin alt sistemleri ve bölümleri arasında amaç paralelinde uyumu sağlaması olarak tanımlanmaktadır. Bu olgu yapısının, taban boyutlarda, toplumsal değerlerle tutarlı olması talep edilmektedir. Bu yönüyle, örgütün amacının geçerliliği, toplumun işlevsel gereksinimlerine yapabileceği katkıdan ileri gelmektedir. (Parsons ve Smelser, 1956: 68). Parsons'ın düşüncesine göre görev, bir sistemin varlığını sürdürmek için gerekli sorunlar kompleksine bulduğu çözümlerdir. Bu durumdaki “varlığını sürdürme”, süreklilik, gelişme ve değişme anlamını taşımaktadır. Böylece işlevsel çözümleme, her sistemin varoluşunu sürdürmek ve işlemek için çözümlemesi gerekli sorunların sınıflandırılması anlamında uygulanmaktadır (Rocher, 1974: 155). Bütünleşmiş bir sistemin birimleri birbirlerinden bağımsız karar verememektedir. Birimlerin davranışı, bir bütün olarak sistemin oluşturduğu kararlara uygun davranmak zorundadır. Parsons'ın görüşüne göre örgüt, “daha büyük olan toplumsal sistemin işlevsel olarak farklılaşmış bir alt sistemidir”. İşlevsel gereksinimler, örgütün varoluşunu sürdürebilmesi ve etkin bir biçimde işlemesi için yapılması gereken koşullardır. (Parsons ve Smelser, 1956: 66).

Şekil 1.1: Parsons AGIL Modeli

Kaynak: Moorhead G. ve Griffin R. W. (1989). Organizational Behaviour, New York: Houghton Millin Com.,502

1.2.2. Schein Modeli

Örgüt kültürünün üç farklı bakış açısını sunmaktadır. Bunlardan ilki olan Temel Sayılıtlar, Örgüt üyelerinin çevre ilişkileri, insan tabiatı, zamansal ve alansal açıdan gerçeğin doğası, insan eylemleri ve de insan ilişkilerinin tabiatı ile ilgili temel inanışlardır. İkincisi Temel Değerler, örgüt üyelerinin eylem, durum ve davranışlarını ölçmede aynı zamanda yargılamada benimsedikleri niteliklerdir. Üçüncü sınıflama olan uygulamalar ise örgüt üyelerinin sergiledikleri sanat, mit, simge, görülebilen, işitilebilen

yada her iki duyunun da devrede olduğu davranışlar ve teknolojilerden meydana gelmektedir. Bir başka açıdan, bu sınıflamalara dördüncü bir bakış açısı olarak yönetsel uygulamalarında dahil edilebilmektedir. Örgüt kültürünün varlığını temel sayıltılardan gelmekte ve bazılarında değerleri ortaya çıkartmaktadır (Kara, 2009; 121). Örgüt, iş bölümü yapılarak, bir otorite ve sorumluluk aşama sırası içinde, ortak ve açık bir amacın var edilmesi için bir grup insanın eylemlerinin mantıklı bir düzende organize edilmesi olarak tanımlanmıştır (Schein 1978: 11). Örgüt bütünleşmesinin seviyesi ise, örgüt bireylerinin tutarlılık seviyesine, örgütün varoluş süresine, bilgi edinme ve kabul etme mekanizmaları ile kurucu ya da başkanların ileri sunduğu görüşlere bağlı olacaktır (Doğan, 2007: 111).

1.2.3. Kilmann Modeli

Örgüt kültürünün işlevini her şeyi harekete geçiren sosyal bir enerji olarak tanımlanmaktadır. Örgütsel kültür, biçimsel olarak açıklanan ile gerçekte fiilen yapılan arasındaki boşluğu doldurur. Kültür, örgütsel bürokrasiyi yorumlama işlerini de yerine getirmektedir. Böylece, örgüt kültürü, tüm karar sistem ve mekanizmaları ile iş görenlerin iş görme arzularını ve iş verimlerini de etkilemektedir. Başka bir deyişle örgüt kültürü, örgüte egemen olan inançların ve örgüt ikliminin davranışlara yansımasıdır. Örgüt kültürünün iş görenlerin performanslarını ve karar alma süreçlerini de etkilediği söylenebilir (Akyol, 2015: 30).

Bürokratik kültürlerde, hiyerarşik yapıya uygun kademelenme, yetki dağılımı ve sorumlulukları ve iş tanımları belirlenmiştir. Sistem iş görenlerini denetleme unsurunu aktif hale getirmiştir. Yukarıdaki düzenin uygulanmasında örgütün belli bir hacime ve olgunluğa ulaşmış olması gerekmektedir.

Yenilikçi Kültürlerde Sürekli değişen çevre koşullarına uyumu sağlama özelliğine sahiptir. Bu kültürün temel işlevi, hızla değişen ve küreselleşen Dünyada bu değişime etkin bir şekilde adaptasyonun sağlanmasıdır. Yenilikçi ruha sahip insanlar risk alır ve bürokratik kurallara takılmaktan hoşlanmaz (Eren, 2001-a: 391).

1.2.4. Quinn ve Cameron Modeli

Örgüt kültürü olgusunu örgütlerin barındırdıkları ön planda tutulan kültürün değerlendirilmesi ve keşfedilmesi için rekabetçi değerler modeli ile işlemişlerdir. Bu model 1980’li yıllarda kültür, örgütsel etkinlik, örgüt yapısı, liderlik ve bilgi işlem konuları üzerinde yapılan araştırmalar sonucu ortaya çıkartılmıştır (Cameron ve Camero, 2004: 4). Örgüt kültürü olgusunu dört bölümde işlemişlerdir. Bunlar; Klan kültürü, hiyerarşi kültürü, pazar kültürü ve adhokrasi kültürüdür (Erdem, Adıgüzel ve Kaya, 2010: 77). Rekabetçi değerler modeline bağlı olarak örgüt kültürü türleri aşağıda gösterilmiştir.

Klan Kültürü kavramının kullanılmasının nedeni bu tip kültürü barındıran aile tipi örgütlerle benzerlik göstermesidir. Klan kültürüne sahip örgütler benimsenmiş kural ve yöntemler yerine, grup çalışması, uygulanan katılımlı programlar ve üyelere örgütsel bağlılık gibi tipik özelliklere sahiptirler (Cameron ve Quinn, 2006: 41). Bu tür örgütlerde üyeler içten ilişki içindedirler ve birbirlerine her türlü düşünce, bilgi ve yaşanmışlıklarını aktarırlar. Geniş bir topluluğa benzeyen bu tür kültürle ilişkili örgütlerde, örgüt yönetenleri iş görenler açısından danışman ya da ebeveyn gibidirler (Kulvinskienė ve Šeimienė, 2009: 39).

Hiyerarşi Kültürü çok fazla yapılandırılmış ve şekillendirilmiş örgütlerdir. Önceden belirlenen politikalar ve kurallar, örgüt içinde ya da örgüt dışında alınan tüm kararlar bilindik yönde değişime uğrarlar. Benimsenen yönetim şekli her durumda en verimli yönetim şekli olarak algılanır (Kulvinskienė ve Šeimienė, 2009: 41).

Hiyerarşi kültürüne sahip örgütlerde etkin lider örgütleyebilen, ayrıca örgütü çalışmaya, karara ve sonuçlara taşıyan birey olarak görülür. Örgütün ileri süreçteki amacı süreklilik, anlanabilir olma ve verimlilik (Vogds, 2001: 59). Denetleme ve sorumluluğun ana olgular olarak tanındığı hiyerarşi kültürünü benimsemiş örgütlerde bireylerin işi nasıl uygulacakları, kimin liderliğinde çalışacakları ve kime karşı sorumluluk alacakları önceden planlanmıştır ve yalnızca kendilerinden isteneni uygulamaları istenir (Erdem, Adıgüzel ve Kaya, 2010: 80).

“Pazar Kültürüne” sahip olan örgütler; tedarikçiler, alıcılar, sendikalar ve denetleyici ya da düzenleyici örgütler gibi dış öğelere odaklanırlar (Cameron ve Quinn, 2006: 39). Sonuca odaklanmak, hedefe ulaşmak ve örgütün pazar payını artırmak bu tip örgütlerin ilk hedefleri arasındadır. Birimlerin bireysel anlamda iyi işler oraya

koymalarını tetikleyici bir platform yaratan bu tip örgütlerde birimler birbirleriyle sürekli rekabet içerisinde bulunurlar (Özbek, 2008: 40).

“Adhokrasi Kültürü” türünde örgüt kültürü hareketli, yaratıcı ve yenilikçi çalışma çevresi olarak tanımlanmaktadır. Örgüt içinde erkin olan adhokrasi kültürü birimlerin üretken olmalarına yardımcı bulunur ve önemli kararlar almaları konusunda şevklendirir (Erdem, Adıgüzel ve Kaya, 2010: 79). Adhokrasi kültürüne sahip örgütlerde liderler yenilikçi, sağduyu sahibi, risk odaklı ve yeni veri, yapın düşüncelerinde fark yaratan kişilerdir (Vogds, 2001: 60)

1.2.5. Byars Modeli

Örgüt kültürü konusunda birçok düşünür tarafından çeşitli sınıflamalar yapılmıştır. Bunlardan en ilginç olanı Byars tarafından geliştirilen örgütsel kültür ölçeği tekniğidir. Bu ölçek iki şekilde incelenmektedir. Boyutlardan biri katılımcılık özelliğinin belirlenmesine ilişkin iken ikincisi ise çevreye karşı göz önünde bulundurulmuş uygulamaların özelliğine ilişkindir. Faaliyetler örgütlerin karar alma, düzeltmelerde bulunma ile birlikte planların uygulanması ve düşüncelerin ortaya çıkartılmasında değerlendirilen usüllerdir. Bu boyutta, örgütler “tepkisel (dış çevreye dönüt veren)” ve “etkisel (dış çevreyi etkileyen, onu biçimleyen ve yönlendiren)” olarak ayrılmışlardır. Tepkisel örgütler pasif bir konumda bulunur, fakat çevreden gelen tehditler karşısında dönüt gösterirler. Tersine şekilde, etkisel örgütler ise iş görenler, alıcılar ve diğer çevresel birimler aktif şekilde ilgilenir ve iletişim haline geçerler. Katılımcı kültürler iletişimde aktif ve güçlüdür, hem iş görenlerin hem de alıcıların ihtiyaçları doğrultusunda yanıt verebilecek yeterlilik gösterebilirler. İşçiler ile alıcılar arasında iletişim boyutunun az olduğu kültürlerde katılımcılık söz konusu değildir (Eren, 2000: 99). Şekil 1.2’ye göre Byars’ın kültür ölçeği şöylece gösterilmektedir.

Şekil 1.2: Byars'ın Örgütsel Kültür Ölçeği

İ N S A N L A	Katılımcı Olmayan	Sistemantik	Müteşebbis
	Katılımcı	Etkileşen	Bütünleşik
		Tepkisel	Etkisel
		FAALİYETLER	

Kaynak: Eren, 1998: 100.

1.2.6. Deal ve Kennedy Modeli

Deal ve Kennedy'nin (1982) çevrenin sadece örgüt yapısında değil aynı zamanda örgüt kültürü üzerinde de büyük etkisi olduğunu ileri sürdükleri ve örgütleri dört farklı kültürel sınıflandırmaya tabi tutmuşlardır (Deal ve Kennedy, 1982: 11).

Deal ve Kennedy, çevre ile örgüt kültürü arasındaki ilişkileri iki boyutlu değişken üzerinden dört değişik kültür biçimi ile yansıtmaktadır. Bu farklı kültürlerin ortaya çıkışında rol oynayan değişkenler incelendiğinde örgütün stratejik kararlarına ilişkin çevreden gelen belirsizlik derecesi ve kararın başarısı konusunda örgütün çevreden aldığı geri bildirimin hızıyla alakalıdır (Eren, 2000: 136). Bu modele göre dört değişik örgüt kültürü vardır. Bunlar, sert erkek/maço, çok çalış/sert oyna, örgütün üzerine iddiaya gir ve süreç kültürü olarak görülmektedir. (Luthans, 1992: 568)

İşletmeler genel anlamda bu kültürlerin birini ya da birden fazlasını da benimseyebilir. Fakat örgütlerin faal olduğu sektörlere bakarak bu kültür sınıflamalarından birinin daha fazla ön planda görülmektedir. Liderler hem belirledikleri planlar itibarıyla hem de faaliyet gösterdikleri sektörleri göz önünde bulundurarak kültürlerini gözden geçirmeli ve kendilerine uygun olan kültürel özellikleri seçerek bu özellikleri geliştirmelidir. İşletmenin işlevlerini heterojen (birden fazla çeşitlilik barındıran) kültürler oluşturmakta ise örgütsel kültür yapılarını örgüt işlevlerinin

gereksinimi ve niteliklerine göre benzer olmayacak şekillerde meydana getirerek birbirleri ile uyumlu çalışmaları sağlanmalıdır (Eren,2001:152).

1.2.7. Miles ve Snow Modeli

Miles ve Snow örgütlerin kültür ve alışkanlıklarına göre barındırdıkları nitelikleri dört anabaşlık altında toplamıştır. Bunlar (Miles ve Snow, 2003:13);

A-Koruyucu kültür tipi: Örgütsel kazanmanın örgütün faal olduğu sektörlerde bilindik stratejilerle elde edileceği inancını taşıyan, yeniliklerden ve risk almaktan uzak duran, güvene ve sürekliliğe dayalı örgütsel kültür tipidir (Doğan, 2007: 48). Örgüt, tutucu bir inanca sahiptir. Bu nedenle yüksek risk planı tercih edilmemekte, yöneticiler güvenli pazarlarda çalışmalar yürütmeye dikkat. Güvenli pazarlar ifadesi, örgütün dar bir pazara odaklanmayı seçtikleri anlamını taşımaktadır (Eren, 2001:157). Koruyucu kültür tipini benimseyen örgütler düşük maliyetli üretimleri tercih ederler (Williams vd., 1993: 35). Bu örgütler, alışılmış bir şekilde önceki çalışmalarını koruyarak sürdürmekte, gelişme ve yayılma stratejisinin barındırdığı riskleri almayı istememektedir (Vural,1998: 93).

B-Geliştirici kültür tipi: Örgütün hedeflere ulaşma konusunun yenilik üretme, risk alma ve esneklikten kazanılacağı esasına inanan örgüt kültürü tipidir (Doğan, 2007: 48). Bu tip örgütler yenilikçi düşünceye sahiptir. Bu kültür tipini benimseyen örgütlerin yöneticileri yeni yapıları keşfetmek, yeni sektörlerle atılma eğilimini gösterirler ve risk almaktan hoşlanırlar. Bu örgütlerde merkezîyetçi oluşum gözlemlenebilir (Williams vd., 1993: 35). Bu örgütlerin planlamaları büyüme ve gelişme göstermektir. (Vural, 1998: 93; Eren, 2001: 157).

C-Analizci kültür tipi: Başarıya ulaşmanın planlı karar almayla sağlanacağı inancını benimseyen, örgütsel düzen ve yürütmenin bu inanca göre var olduğu örgüt kültürü tipidir (Doğan, 2007: 48). Bu tip örgütler değişim ve denge gibi iki farklı faktörü bir arada barındırmaktadır. Değişim, rakip örgütlerin faaliyet ve planlamalarını denetimederek ve davranış ve düşüncelerini dikkate alarak ortaya çıkarılan öngörülü stratejilerdir. Denge, biçimsel yapılar meydana getirme ve eldeki faaliyetlerin yeterliliğinin denetlenmesine ilişkindir (Vural, 1998: 93).

D-Tepki verici kültür tipi: Örgütün varlığını çevrede gerçekleşen değişimlere tepki vermesiyle elde ettiği örgüt kültürü tipidir (Doğan, 2007: 49). Bu tip örgütlerde değişim etkileri rakip örgütlerden ve çevreden gelmekte, fakat bu duruma yöneticiler etkin şekilde karşılık verebilme yeteneğini gösterememektedir (Vural, 1998: 93). Yöneticiler, en son anda, yeni bir kriz meydana geldiğinde, örgüte ortaklardan, alıcılardan, tedarikçilerden ya da diğer çevre unsurlarından gelen baskılar nedeniyle, yapın ve sektörde, diğer örgüt fonksiyonlarında düzenlemeler yaparlar (Eren, 2001: 158).

1.2.8. H. Ouchi'nin "Z" Kültürü Modeli

Z modelini ortaya çıkarmış olan Japon bilim insanı William G. Ouchi örgüt kültürünü üç farklı örgüt üzerinde çalışarak test etmiştir. Bu örgütlerden ilki tipik Amerikan örgütleridir. İkinci grup tipik Japon örgütleri, üçüncüsü ise Z tipi Amerikan örgütleridir. William Ouchi oluşturduğu modelin temelini ortaya çıkaran tipik bir Z örgütünü tarif ederken Japon örgüt modelini meydana getiren dört ana unsurun (koşullanma, verimlilik, kalite, iş gücünün sürekliliği) büyük örgütlerin başarısında temel faktörleri oluşturduğunu her zaman dikkate almıştır (Türk, 2003: 53).

Ouchi'nin modelinde örgüt kültürü iş görenlerin belirsiz ve değişken koşullarla başa çıkarken yaşadıkları ortak deneyimlerin varlığı ve sayısı oranında değişir. Japon örgütünde, yöneticiler yıllar süresince birbirine benzerlik gösteren görev ve sorumluluklarda bulundukları için, ortak deneyimleri barındırırlar. Bu ortak deneyimlerinsayısı yöneticilere iletişimde bir çeşit kolaylaştırıcı olmuştur (Yaman, 2009: 39).

Sonuç olarak bakıldığında, bir örgütlenmenin hedeflerini meydana getirmesi ve çevresiyle uyum içinde olması için kültürel yapıya dikkat edilmelidir. Ouchi'nin Z teorisi, kültürel öğelerin uygulamadaki fonksiyonlarına yönelik çözüm odaklı bir yaklaşım sergilemektedir (Konuk, 2006; 18).

1.2.9. L. Peters ve Waterman'ın Mükemmellik Modeli

1980 yılında Peters ve Waterman'ın örgütlerde mükemmel yönetim uygulamalarını açığa kavuşturduğu "Mükemmelliği Araştırma: Amerika'nın en iyi İşletilen İşletmelerinden dersler" kitabında, sektörlerinde başarılı olan Amerikan

örgütlerinin başarılı olmak için uyguladıkları yöntemleri araştırmışlar ve bu araştırmaların sonucu olarak "in Search of Excellence" (mükemmelliği araştırma) adını verdikleri kitabı ortaya çıkarmışlardır. Böylelikle yönetim literatürüne mükemmellik yaklaşımı olarak geçen görüşlerini ortaya koymuşlardır (Peters ve Waterman, 1982: 28).

Peters ve Waterman'a göre, mükemmel ve yenilikçi örgütlerin üstünlüklerini belirleyen sekiz özellik mevcuttur. Hareket yanlısı olmak, müşteriye yakın olmak, özerklik ve girişimcilik, insanları içeren verimlilik, özellikle ilgi göstererek değer aktarmak, kendi işine bağlı kalmak, basit yapı sade kurmay kadrosu ve eş zamanlı olarak gevşek-sıkı bir örgüt yapısı mükemmellik modelini içermektedir(Peters ve Waterman, 1984: 13-15).

Peters ve Waterman'a göre örgüt kültürü, "baskın ve paylaşılan değerlerden oluşan, iş görenlere sembolik ifadelerle aktarılan, örgüt içindeki hikayeler, tinseller, sloganlar ve masallardan oluşan bir örgüttür (Özkalp ve Kirel, 1996: 142).

Örgütün en iyi yaptığı işe odaklanmanın yanında müşterilerle ilişkinin olumlu düzeyde tutulması, kuracılıktan uzak esnetilmiş kriterler, verilen kararların eyleme acil olarak uygulanması, sade yönetim anlayışını az sayıda kurmayla tüm işleştiren haberdar bir şekilde örgüt içi birimlerle teamsin yüksek olduğu bir anlayış başarıya ulaştıracağı ifade edilmektedir (Özkalp ve Kirel, 2005: 191).

1.2.10. Charles Handy Modeli

Handy örgütleri dört farklı grupta ifade etmiştir. Her birini Yunan mitolojisine dayandırılarak bir tanrı ile özdeşleştirmiştir (Altunay, 1999:56).

Güç - Otorite Kültürü: Bu modelin tanrısı Zeus ve simgesi örümcek ağıdır. Örgütün yöneticisi olarak görülen Zeus'un gücünü kullanamaması ortası parçalanmış bir örümcek ağına benzetilerek örgütün yıkılışı olarak görülmektedir. Merkezi yönetim, iş görenlerin emeklerinin karşılığını alabilmesi, insana değer veren katı kurallar, politik yaklaşım sergeleyebilen riski seven bireyler görülmektedir.

Bürokratik - Rol Kültürü: Kurallardan ve sistemlerden meydana geldiği düşünülen bu kültürün temsilcisi olan tanrı Apollo'dur. Bu kültürün benimsendiği örgütlerde örgütü amaçlarına yönlendirecek bütün çabalar tanımlanmıştır.

İş - Görev Kültürü: Bu modelin temsilcisi bilgelik tanrısı Athena'dır. Karşılaşılan sorunlar bütün kaynaklar seferber edilerek ortadan kaldırılabılır. Bu kültürün benimsendiği örgütlerde yetenek, yaratıcılık, sezgiler ve ekip çalışmasıdır.

Birey Kültürü: Birey odaklı olan bu kültürde örgütler insan için amacı güdülmektedir. Bu kültür modelinin tanrısı varoluşçu Dionisos'tur. Bu modelde denetim yer almamaktadır. Bireyler arasında bir özdenetim geliştirilebilir (Altunay, 1999:59).

1.3. SİMGELERDE KAYNAK OLARAK KÜLTÜR ÖGELERİ VE SEMBOLLER

Kültür en genel bakış açısıyla bir toplumun elinde bulundurduğu ve bölüştüğü yaşam şeklidir. Kültür'ün içinde, doğrudan gözlemlenebilen sözlü ve sözlü olmayan davranışlar dış kültürü, inançlar, davranış kuralları, ortak yaşam biçimi ve dünya görüşleri ise iç kültürü meydana getirir. Farklı toplumların kültürleri arasındaki ilişki ise insanlığın ortak malı olan global kültürü ortaya çıkartmaktadır (Ermumcu, 2008: 25).

1.3.1. Kaynak Olarak Kültür

Yüz altmış civarında tanımı yapılmış olsada en çok kabul edilen tanım şu şekildedir. Kültür, insanı hayvandan ayıran, sadece insana özgü olan bir niteliktir. Kültür, insanlar tarafından bölüşülen ve sonraki nesillere aktarılan bir semboller sistemidir (Erdentuğ, 1981: 35).

Anahtar bir olgu olarak bakıldığında kültür, sosyal aktarımın temelini oluşturmaktadır (Güneş, 1995: 22). Bu yönde bir toplumu oluşturan kişilerin hem bireyler arasında hem de birey ve toplum arasındaki ilişkileri düzenleyici rol oynar. Bu nedenden dolayı kültür, öğrenilen davranışlar olup, bütün bir toplumun ortak yaşama şekline verilen isimdir (Güneş, 1995: 75). Kültür, geçmişten geleceğe bir sürekliliktir (Güvenç, 1997: 99).

Kültür belirli bir toplumun biriktirdiği değer ve kuralları bir bütün olarak ve sistemsal bir şekilde ortaya koyar. Aynı zamanda toplumun temellerinin düşünsel ve değersel seviyede bir soyutlaması olan kültür, bireysel, grupsal ve hatta uluslararası dayanışmanın bir ögesi özelliğini de barındırmaktadır. Kültür kişinin toplumsal bir varlık olarak kişilik kazanmasında birincil faktör olarak karşımıza çıkmaktadır (Tolan, 1983: 24). Din tinsel bir ihtiyaçtır, soyut bir olgudur. Fakat gelenekler ve görenekler somuttur,

yeri geldiğinde gözle görülebilir, elle tutulabilir maddelerden ya da davranışlardan oluşmaktadır (Şimşek, 2006: 56).

1.3.1.1. Gösterge ile Sembol İlişkisi ve Normlar

“Gösterge” olgusu dil felsefesi içerisinde önemli bir yer tutar. Düşüncelerini bu alanda göstermiş düşünürler incelendiğinde, düşüncelerinin bir şekilde herhangi türden bir gösterge olgusuna dayandığını ya da herhangi türden bir gösterge olgusu ile hesaplaştığını görebiliriz. Söz konusu olgunun dil felsefesindeki önemi, bilimsel ve teknolojik gelişmelerin yanı sıra düşünsel alandaki yönelmelerle birlikte daha da artmış ve sadece dil felsefesi için değil, başka alanlarda da kilit bir noktaya erişmiştir. Bu nedenden dolayı göstergebilim pek çok alanı etkilemiştir. Bu alanlar arasında iletişim, reklam, sanat gibi pek çok farklı alan ilk bakışta öne çıkanlardır (Özmkas, 2009: 32). Sembol olgusunun ne anlama geldiği konusunda göstergebilimciler, felsefeciler ve sosyal bilimciler henüz paydaş bir karara varabilmiş değildir (Gökçe, 1998: 76). Sembollerin kullanılması yeni bir anlatım türünü ortaya atmıştır. Sembolik anlatım adıyla nitelendirilen bu anlatım şeklinde daha çok toplumsal semboller ön plana çıkmıştır (Koca, 2010: 88).

İnsanlar ait olma duygusu ile birlikte yaşamlarını devam ettirirken ortak simgeler benimsemiş ve bunları sembolleştirmişlerdir. Bunun devamında ait olma olgusunu elde ettikleri mallar için de gerekli olduğu kanaatine varmışlar ve günümüzün markalarının ilk örneği sayılan damga ve mühürleri ortaya çıkarmışlardır. Dünyanın birçok bölgesinde kullanılan, Orhun'dan Anadolu'ya kadar uzanmış olan Türk damgaları Anadolu'daki çeşitli boy, soy, oymak, oba, aşiret, cemaat ve aileler arasında kullanılmış ve hala kullanılmaktadır. Damgalar zaman içinde mühürler haline gelmiş ve “yiğitlik, cesaret, güç, kuvvet, mertlik, bolluk ve bereket anlamları taşıyan mühürler, çeşitli hayvanların üzerinde, mezar taşlarında, ziynet eşyalarında, ambarlarda, kap kacakta, silahlarında ve vücutlarında yaptıkları dövmelede kullanılmıştır (Gülensoy, 1989: 18).

Dil düşüncelerin semboller şekline dönüştürülmesi anlamını taşıdığı ve sembollerde kültürün kurucu bileşeni oluşturduğu için, dil uygarlık olarak tanıdığımız olgunun olmazsa olmazı özelliğini taşımaktadır (Kılıç, 2012: 46). Norm, sosyolojide, “yazılı olan ya da olmayan grup kuralları” olarak ele alınırken, psikolojide “bir grubun davranış özeti” şeklinde değerlendirilir (Erkuş, 2012: 6). Norm, Latince marangoz

gönyesi anlamını taşıyan norma kelimesinden gelmekte ve gerçek anlamında ölçü ya da kural olarak kullanılmaktadır. Toplum bilimsel anlamda ele alındığında ise norm; "insan davranışlarının kendilerine göre ölçüldüğü, değerlendirildiği, beğenildiği ya da ayıplandığı ölçü ve kuralların tümüdür." şeklinde tanımlanmaktadır (Eren, 2007: 290). Değerler, bir toplumda, bireysel ve grupsal yaşamın düzenini oluşturmak için norm ve töreler haline gelirler Bir toplumun varlığını sürekliliğin sağlanması için toplumsal düzeni, yani bireyler ya da gruplar arasındaki gerekli ilişkileri ortaya çıkarabilecek ve muhafaza edebilecek birtakım kurallar ortaya koyması gerekmektedir (Tolan,1983: 233).

1.3.2. Kültürün Öğeleri

Kültür, toplumların tarihlerinde devir aldıkları özdeksel ve tinsel mirasların toplamıdır. Kültür büyük ölçüde doğal, toplumsal, tinsel, yasal ekonomik ve benzeri birçok etmenden etkilenmektedir (Eroğlu, 2006: 120). Kültür, canlı ve tabii bir varlık niteliğinde, toplumun ortak yapını, orijinallğe sahip, ortak değeri olan, değişimlere uğrayabilen, tarihi ve süreklilik arz eden, geçmişten günümüze yansıması süren, uyumlu ve dengeli sosyal bir mirastır (Korkmaz, 2007: 17). Ayrıca Tarihi kaynaklar ve töreler, aile ve akrabalık, sağlık ve hastalık, bilim, sanat ve eğitim, yerleşmeler, üretim ve tüketim, tinsel, devlet ve yönetim, insan (nüfus), dil ve kişilik sistemi, doğal çevre gibi kurum ve değişkenler kültürün öğelerini belirlemede yer almaktadır (Güvenç, 2005:114).

1.3.2.1. Simgeselleştirilmiş Normlar: Ayin ve Törenler

Toplum içinde oluşan her bir sistem ve onunla ilişik olarak her kültürel sistem, ortak bir simgesel sistem oluşturarak bireysel ilişkilerin, düşünce, duygu, davranışların ve normların ön plana çıkmasına olanak tanır. Bu doğrultuda simgesel davranışların bütünü olarak açıklayabileceğimiz ayin ve törenler, tanımlarını bir toplumun tarih ve mitolojisinden alırlar. Tören genellikle, tarihsel bir anlam barındıran bir olaya toplumca verilmiş kültürel önem ve ağırlığa devamlı bir özellik edindirmek ve ayindeki gibi şekiller yoluyla bireyleri etkilemek için belirli bölgelerde ve belirli sıklıklarla düzenlenen bir toplumsal davranış türüdür (Tolan, 1983: 242).

Kültür, toplumdan topluma, milletten millete değişiklik gösteren davranış ve yaşama şekillerinin ve dünya görüşlerinin yarattığı özdeksel ve tinsel yapılar olduğuna göre, bu yapıları ortaya çıkaran öğeler de çok yönlü ve çeşitlidir. Bir toplumun yazılı

olmayan yasal kuralları olan örf ve adetleri ile bu kuralları yazılı bir şekilde kesinleştiren ve biçimselleştiren yasal sistemi kültürün tartışmasız öğeleridir (<http://www.cokbilgi.com>, 2017).

İnsanlığın kendisini anlatabilmesi ve dünyayı bir duygu eleğinden geçirerek kendince yorumlayabilmesi anlamına gelen farklı sanat alanları da kültürün öğeleri arasındadır. El sanatlarından başlayarak, mimarî, resim, heykel gibi sanat türleri, minyatür, hat, gibi süsleme ve yazı sanatları; ses sanatlarından musikî, söze dayalı edebiyat hep bu kriterler içerisinde. Kültüre, bir toplumun bilim alanındaki araştırmalarından felsefe, psikoloji ve ekonomiye kadar uzanan pek çok etken yer almaktadır (<http://www.cokbilgi.com>, 2017).

Yazıya dökülen her eser kültürün dâhilindedir. Fakat çok etkin ve devamlı bir kültür aracı olması bakımından edebiyatın diğer kültür eserleri arasında daha önemli bir yere sahiptir. Duyguları ve düşünceleri geliştiren ve yön veren tabii ki dildir. Fakat, dili geliştiren, zenginleştiren ve bir sanat eserine haline getirerek daha etkin kılan ve yaygınlaştıran arçta da şüphesiz ki edebiyattır. (<http://www.cokbilgi.com>, 2017).

Bireyde öğrenme süreci, bir diğer anlamında kültürleme süreci kişinin doğduğu gün ile başlar. Kültürleme, “doğumdan ölümüne kadar, kişinin toplumun beklentilerine uygun bir biçimde değişmesi”(Güvenç, 1999: 122) sonucu oluşurken; kültürleme süreci “bir tür toplumsal evrilme sürecidir ve bu nedenden sosyalizasyon ya da bir başka deyişle toplumsallaşma adıyla da bilinir”(Aydın vd, 2009: 11).

1.3.2.2. Mit

Mit değerler anlayışında dünyayı algılama, sembolleştirme, yaşamın ve olayların genelleşmiş türüdür. Anlam dizisine göre mit bir düşünce şekli bir bilinçtir. O halde mit gerçekliğin olduğu her yerde ve diyalektik bir mantıkta oluşur (Bayat, 2016: 11). Mitleri bilimsel bir araştırma ya da bilimsel bir tez niteliğinde incelemek yanlıştır. Bir diğer deyişle mitlerin varolma nedeni, herhangi bir bilginin içeriğini ortaya koymak değil, düşünceleri, duyguları, inanç ve toplumsal çalışmaları toplumsal düşünceleriyle birlikte insanoğlunun yaşama biçimi durumuna getirerek, kültürel mirasın devamını sağlamaktır. Bu yönüyle mitler, ilk olarak geleneğin devamını ve kabile kültürünün sürekliliğini ortaya koyan bir işleve sahip çıkmaktadır (Taş, 2000: 70).

Mitolojinin ilk işlevi; uyanan bilincin, alemin uyarıcı ve bağlayıcı olarak olduğu şekilde kabul edilmesini sağlamaktır. İkinci işlevi bu şekli eleştirel totaliter bir izlenim olarak geliştirmesidir. Mitoloji açılan bilinci onu besleyen verilerin kudretine inandırmaktır. Üçüncü işlevi, ahlâkî bir düzeni korumaktır. Kişiyi, yaşadığı coğrafya ve tarihle koşullanmış toplumun ihtiyaçlarına uygun şekillendirmektir. Ancak bu noktada ortaya çıkan gerçek bir kopuş oluşabilmektedir. Sünnetler, dövmeler ve benzerleri, insan vücudunu basit, olağan şeklinden daha ayrıntılı, bir vücuda sahip kılmanın toplumsal yollarını ve yapılarını tanımlamaktadırlar. Bu şekilde kişi, toplumsal olanın parçası durumuna gelmekte, aklı ve duyguları aynı zamanda koşullanmış bir mitolojiyle mühürlenmektedir. Bu durumun başlangıcı ve sonu doğa değil, toplumdur (Albayrak, 2017: 955).

Mitosların işlevsel yapısında beş önemli özellik olduğunu söylemektedir. (Gündüz, 2009: 9):

- A. Mitoslar, yüce olanı, metafizik dünyayı idrak etmeye yöneliktir.
- B. Mitoslar, kişinin sosyal ve fiziksel çevresini tanımasına yaşadığımız yaşamı ve günlük yaşantıda ortaya çıkan olayları anlayıp bunların temelini, nedenini ve varlığını bilmesine yöneliktir.
- C. Mitoslar, insanın birçok menfaatine, istek ve arzularına karşılık verir. Bu şekliyle mitoslar insanoğlunun güncel yaşantılarındaki davranış şekillerini, geçmişten gelen değerlerini, ayinlerini ve sosyal yapılanmalarını haklı nedenlere oturtmaya çalışırken, bir başka yönden insanların ölümsüzlük, iyiliğin sürekli, mutlak huzur, savaşların sona ermesi gibi dileklerinin anlatılabildiğini sağlar.
- D. Mitoslar toplumun elinde bulundurduğu düzeni destekleyerek geleneğin devam etmesini sağlar (Gündüz, 2009: 9).

1.3.3. Sembol Kavramı

Pek çok filozofa göre mitoloji, sanat, dil ve din kavramlarının tümü sembollerden oluşmuştur. Sembol, konuyu ve anlamı vurgulayan karmaşık oluşumu gereği çift yönlüdür. Aktarılmak istenilen ile aktarılan arasında bir süreç olma yönüyle somut bir anlamı değil birçok kez soyut bir anlamı kapsar. MÖ 6800 yıllarından bu yana, kültür birikimine sahip olan Anadolu, etnik, sosyal, dini, coğrafi ve kültürel özellikleri nedeniyle sembolik anlamlar, formlar ve motifler bakımından büyük bir zenginliği içinde

barındırır. Sembolik motifler sanatsal yönleriyle olduğu kadar, varoldukları toplumun yaşama şeklini ortaya koymaları yönüyle de çok önemlidirler (Alp, 2009: 1). Semboller ile düşünceler arasındaki bağlantı kurma görevini üstlenen iletişim süreci, bireyler arası kalıcı sosyal ilişkiler desenlerinin oluşması ve bu desenlerin devamlılığına yönelik katkıda bulunmaktadır (Phillips ve Brown, 1993: 1547). Sembol, temsil niteliği tam olarak yorumlayanına bağlı olan göstergedir”. Bu tanımda gördüğümüz gibi sembol olgusu alıcıya bağlı olarak incelenebilecek bir gösterge tanımıdır. İkinci tanım ise, Sembol, genel olarak genel düşüncelerin ortaklığını ifade eden nesneye gönderme yapan bir göstergedir (Peirce, 1984: 292). Bir şeyin bir başka şeyle karşılaştırılması eylemini belirleyen bir yüklemden dönüştürülerek türetilmiştir. Dolayısıyla sembol belirli bir nesnel olay ya da olgunun, düşünsel kaynaklı bir kavram ya da kendi kavramının açılımları ve çağrışımlarıyla karşılaştırılmasından doğar. Bir yaklaşıma göre de semboller evrenselleşmiş sessiz bir dildir” ifadelerini kullanmıştır (Uçar 2004: 24). Örgütleri sembolik açıdan tanımlayan yaklaşımlar, örgütün sembollerle kapsanmış bir ağı içinde barındığını ve bir anlam dünyası yarattığını ortaya koymaktadır. Bu yaklaşım; örgütsel sembolizm, semiyotik, göstergebilim gibi farklı isimlerle de ele alınmaktadır. Örgütsel sembolizm kuramı, örgütlerde anlamın nasıl ortaya çıktığı, sürdürüldüğü ve yok olduğu, insanların örgütte karşılaştığı sorun ve fırsatlarla ilgili sembollerinin altında yatan anlamları araştırmaktadır (Frost, 1985: 5).

1.3.3.1. Amblem

Amblem ilgili olduğu yeri, örgütü, en öz biçimde ifade eden bir simgedir (Odabaşı, 2002: 175). Logo ve amblem kavramı genel olarak aynı kavramlar olarak düşünülmektedir ancak aralarında birkaç fark gözlemlenebilir. Logo internet sitelerinin baş harflerinden tasarlanılarak ortaya çıkar ancak amblesmler genellikle görsel çizgiler ya da resimlerle tasarlanır. Logo, bir örgütün ya da bir örgütün verdiği hizmete göre hazırladığı web sitesinde kendi kimliğini sembolleştirmek amacıyla kullandığı ve genellikle örgütün baş harflerinden oluşturulan simgelerdir (Çal, 2010: 186).

Bir amblem tanıtım gücü aslen izleyici kitlenin hem görsel hem de düşünsel algısını etkisi altına alabilme gücüyle doğru orantılıdır. İzleyici kitlenin aklında ne kadar imge bırakabilirseniz amblesmin gücü o kadar etkili olur. Logo, hızlı bir biçimde anlaşılmasından dolayı örgüt hakkında ortaya çıkan imaj ile ilgili önemli bir yerdedir.

Amblem, logo ve logotype örgütlerin kimliklerini ortaya çıkartmada etkin bir role sahiptir (Topçu, 2017: 161).

Amblem olgusu insanlık tarihinin başlangıcına kadar uzanan bir zaman boyunca var olmuş ve çeşitli gelişmeler görerek şu andaki şeklini almıştır. Tarihin ilk çağlarında simgesel özellikte işaretler şeklinde karşımıza çıkan ilk örnekler, başlangıçta mağara duvarlarında ortaya çıkan hayvan resimleri (duvar resmi) şeklinde, daha sonraları Mısır uygarlığında “Hiyeroglif (Eski Mısır’da yazı işlevini gören ve resim niteliği taşıyan simgeler)”, Mezopotamya’ da “Çivi yazısı” ve damgalar şeklinde, farklı amaçlar için kullanılmıştır (Ermumcu, 2008: 37).

Amblem ve logotayp sözcüklerinin dilimizdeki karşılığı simge ve özgün yazıdır. Amblem, Almandaca “Signet”, İngilizcede “Signs”, Fransızcada “Embleme” olarak kullanılır (Parlak, 2006: 119).

1.3.3.2. İkon Kavramı

Grekçede “eikon” kökünden gelen ikon kelimesi, kendisine karşı eleştirisiz bir saygı ve bağlılık duyulan nesne anlamını taşımaktadır. İkonların taşıdığı anlam ve değerler, kendilerinden değil, onlara anlam yükleyen insanların öz karakterlerinden; bunun da ötesinde, kişilerin toplumsal yaşantılarından kaynaklanmaktadır (Oskay, 1982: 180).

İkonlar anlamsal içerikleri, dünyayı tasvir tarzları ve yaşam anlayışları bakımından güçlüdürler. Fakat herhangi bir kişiliği portrelemekte bulanıktırlar. İkonlar bugün de inanan ve inandığı ikonu takınan, üzerinde bulunduranlara kişilik kazandırmamaktadır. Sadece, toplumsal yaşamda yüklendikleri işlevler ve toplumsal konumları açısından kişilere, bunlara denk düşen imajlar kazandırmaktadır. Bu imajlar, kişilerin kendilerine bakışlarını biçimlendirmektedir. Böylece, dinsel ikonoloji nasıl azizlerin kendi bireysel kişiliklerini değil, azizlerin kilisenin yaşamlarında oynadıkları rolleri açık, basit ve herkesin anlayabileceği bir simgeleme ile kilisenin müminler cemaatine ise, laik ikonoloji de çağdaş Kitle Toplumu insanlarına kendilerini özdeşleştirecekleri sinema yıldızlarını, TV dizilerindeki karakterleri, kendileriyle belirli bir marka malın tüketicisi olmakla özdeşleşebilen “ünlüleri” sunmakta; odalarına asmaları için bu insanlara “Playgirl of the Month” denen güzel kadın resimleri ya da

James Bond' ve Süpermen posterleri dağıtmaktadır. Bunları, her biri toplumsal rollerine göre çeşitli anlamlar taşıyan ikonografik nesneler olarak sunmaktadır. İkonlar, bir kült, saygınlık kazandırma ve anlamsal bir yola çıkış noktasını gerektirmiş ve ortaya çıkarmışlardır (Oskay, 1982: 181). İkonlar tüm zamanlarda sınıfsal ayrılıkların oluşturabileceği zıtlıkları yok ederek, iktidar sınıfın çıkarları yönünde yanlış bilinç oluşturma özelliklerini sürdürmüşlerdir. “Sekizinci ve dokuzuncu yüzyıl Bizans İmparatorluğu’na yönelik ikonografik bir tartışma sizi o an imperator ile patrik arasındaki rekabette yer alan bir partizan, kiliseyi putlardan arındırmaya çalışan idealist bir put kırıcı ya da geleneksel tapınma pratiklerini muhafaza etmeye çalışan bir mümin ikonofili (ikonatapar) yapmıştır (Mitchell, 2005: 9).

İkonolojik imgeler, kitle iletişim araçlarından algılanan uyarılarla arttırılmaktadır. Bu araçlarla algıladığımız imajlar birer yanılsamaya dönüşmekte, bununla birlikte yaşamımız ile ilgili yaptığımız değerlendirmeler kurmacaya dönüşmektedir. “Böylelikle, kitlesel üretim, kitlesel tüketim ve meta üretimi döngüsü yaşanmakta, beğeniler standartlaştırılıp mekanikleştirilmektedir” (Oskay, 1982: 182).

1.4. GÜNÜMÜZDE KULLANILAN LOGO ÖRNEKLERİ

İspanya turizm logosu (Resim 1.1), Günümüzde de kullanımı devam eden ve Joan Miró tarafından dizayn edilmiştir. Vasallo’ya göre 1982’lerde İspanya’nın ülkenin dışarıya verdiği imaj genelde şiddet, ölüm ve depresyon olarak aksettiriliyordu. İspanya dışarıdan geri kalmış ve zarar görmüş olarak tasvir ediliyordu. Bu durumu değiştirmek amacıyla görsel kimlik yaratma sürecine gidilmiştir. Güçlü bir slogan, “Spain, Diversity Under The Sun” (İspanya, Güneşin Altındaki Çeşitlilik) olarak belirlenmiştir (www.travelmole.com, 2009).

Mısır (Resim 1.2.), zengin tarihi ve köklü kültürüyle ilk medeniyetlerin ortaya çıktığı önemli bir coğrafyadır. Logo oluşturma aşamasında; Mısır’ın tarihi mirası, doğası, çeşitliliği ve derin kültürünün göstergesi olan unsurlar belirlenmiştir. Kaligrafi sanatı Mısır’ın en çok göz önünde bulunan özelliğini tasarımcılar logo üzerine taşımışlardır. Mısır’ın yaşam simgesi T harfini yansıtmaktadır. Yaşam anahtarı; güç, sağlık, üretkenlik ve sonsuzluğu atıf yapmaktadır. Logoda kullanılan mavi renk laciverttaşı adı verilen Antik Mısır’da firavunların seçtikleri mücevher taşıdır. Bu yüzden renk kullanımda mavi seçilerek tarihe de gönderme yapılmak istenmiştir (m. jwtmea.com, 2010: 104).

Türkiye (Resim 1.3.) kelimesini oluşturan harflere ülkemizin dört bir tarafını yansıtan geleneksel ve modern motiflerle bezenmiştir. Bu yaklaşımın amacı çok çeşitli kültürün var olduğu ve farklı motiflerin bir araya getirilmesi beraberlikten doğan gücü temsil etmektedir. Logoda geleneksel renklerin; turkuaz, beyaz, altın ve mavinin kullanılması Türk kültürünü ve mirasını yansıttığından seçilmiştir (Turkey Discover The Potential, 2017).

Resim 1.1: İspanya Logosu (Brands Of The World, 2017)

Kaynak: Kızıлтаş, 2017: 223.

Resim 1.2: Mısır Logosu, 2010 (Herşeyin Başladığı Yer)

Kaynak: Kızıлтаş, 2017: 224.

Resim 1.3: Türkiye, Gücünü ve Potansiyelini Keşfet logosu

Kaynak: Kızıлтаş, 2017: 225.

İKİNCİ BÖLÜM

MODERN OLİMPİYATLARIN YAPISI VE LOGOSU

2.1. MODERN OLİMPİYAT OYUNLARININ DOĞUŞU

Modern Olimpiyat oyunlarının kurucusu Coubertin 1 Ocak 1863'te Paris'te dünyaya geldi. 1870'de, Fransa'nın Sedan da Prusya'ya yenilmesinin ardından II. Napolyon düşmüş ve mutlak monarşinin yerini Cumhuriyet almıştı. Coubertin'e göre Fransa'nın içinde bulunduğu bu kaosu nedeni fosilleşmiş eğitim sistemiydi. Coubertin'e göre bu eğitim sistemi değişmeliydi. Fransız gencinin; daha iyi ve yeni bir eğitim sistemine ihtiyaç duyduğunu düşünen Coubertin eğitimci olmayı benimsedi. Mesleki anlamda eğitimciliği benimseyen Coubertin, İngiltere ve Amerika'ya seyahatlerde bulunarak bu ülkelerin eğitim sistemlerini araştırdı. Bu incelemeler sırasında Anglo-Sakson eğitim sistemini yeniden yapılandıran Thomas Amold'un düşüncelerinden yararlandı. Araştırmaları devam ederken, takım sporlarının gençliğin kişiliğini bulmasında etkili rol oynadığını gözlemledi. Coubertin bundan sonra eğitimciliğinin yanı sıra sporu da yeni bir uğraş alanı olarak seçmiş ve benimsemiştir. (TMOK, 1998: 5). Coubertin İngiltere ve Amerika'ya yaptığı seyahatlerinin dönüşünde "Atletizm" ve "Atletik Sporlar" adında dergileri yayımlamaya başladı. Ardından Fransa'da Racing kulübü ve Atletizm ve Cemiyet derneklerini yönetmek için U. S. F. S. A (Union des Societes François Spor Atlaetiquel, Atletik Spor Kulüpleri Birliği) adlarıyla kurulan yapıların genel sekreteri oldu. Araştırmalarını hızlandıran ve geliştiren Coubertin, bundan sonra sporu sadece Fransa için değil, tüm dünya için düşünüyordu. Olimpiyatların dünya barışının özütü olduğu fikrini taşıyan Coubertin, eski Olimpia Oyunlarını modernize ederek günümüze uyarlamayı araştırmıştır. Böyle düşünmesinin nedeni, gözündeki erdemlerin kaybolmuş ya da hızla ölüyor olmasıydı (Espy, 1990: 17).

Coubertin'in yakın arkadaşı olan Rahip Didon'un, öğretmenlik yaptığı okulun kulüp bayrağına "Cıtius, Altıus, Fortius" (Daha Süratli, Daha Yüksekçe, Daha Kuvvetli) kelimelerini yazdırmıştı. Coubertin de spor adına bu kelimeleri benimsedi ve her tarafa yaydı (TMOK, 1998: 8).

USFSA'nın beşinci kuruluş yıldönümünde, yani 25 Kasım 1992'de yapılan toplantıda o güne kadar kafasında geliştirdiği düşüncelerini "Modern dünyamda beden eğitimi" konulu konuşmasında ilk kez dile getirdi. Bu toplantıdaki konuşmasında olimpiyat fikrinden bahseden Coubertin, konuşmasını şöyle sonlandırıyordu; "Savaşların ortadan kalkacağını söyleyenlere ütöist diyoruz. Bazıları harp ihtimallerinin

azalacağından bahsediyor, bundan ben ütopya görmüyorum. Telgraf, telefon, ilmi araştırmalar ve beynelmilel sergiler ve kongreler diplomatik münasebetlerden daha fazla sulha yardımcı oluyorlar. Ümit ediyorum ki atletizm bunun daha fazlasını yapacaktır. Sportif temaslar, yaşlı Avrupa'nın örf ve adetleri arasına girerse, sulh yeni ve büyük bir destek bulacaktır. Bana yardım edin, olimpiik oyunları yaşatalım.” (TMOK, 1985: 84).

Yapılan bu konuşma anlaşılmadığı gibi desteklenmedi de. Coubertin bu toplantı sonucu vazgeçmedi. Fransa başta olmak üzere, diğer ülkelerdeki spor yapılarına sürekli mektuplar gönderdi. Bu mektupların aslı, 1894 yılının Haziran ayının ortasında Sorbenda da yapılacak olan “International Athletic Congress” adlı toplantıya davet niteliği taşıyordu. Coubertin büyük sürprizini sunmak için hazırlıklarını yapıyordu. Beklenen gün geldiğinde, 16 Haziran 1894’ de 37 spor yapılanmasını temsilen 78 kişi ve 9 ülkeden 20 temsilcinin de bulunduğu 2000’i aşkın bir davetli ve dinleyici, Coubertin’in organize ettiği Uluslararası Atletizm Kongresi’nde buluştular. Bu toplantıda, amatörlük ve olimpiyat oyunlarının yeniden yaşam bulması konuları işlenecekti. ”Olimpis” diye adlandırılan 2.komitenin başında Yunanlı Demitros Vikelas bulunuyordu (Koryürek, 1996: 8).

Coubertin olimpiyat oyunlarının yeniden yaşam bulması konusundaki konuşmasına şöyle devam etti; “Sporları Kuvvetlendirmek ve yüceltmek, onların özerkliği ve devamlılığını sağlamak modern dünyamızda sporlara düşen eğitici rollerini daha mükemmel bir biçimde yerine getirmelerini sağlamak üzere, cemiyet yaşamı için lüzumlu olan atlet bireyinin adali faaliyetine şan ve şeref kazandırmak, toplum heyecanını yaşatmak, galeyana getirmek, ideal rekabeti canlandırmak için olimpiyat oyunları başlatılmaktadır (TMOK, 1985: 85).

Coubertin’in 23 Haziran 1894 yılındaki bu demecinden sonra olimpiyat oyunlarının tekrar başlatılması kararı oy birliğiyle kabul edildi. Rahip Didon’un sloganı Olimpizmin ilk resmi sembolü oldu. Olimpiyat oyunlarının tekrar yaşam bulması kararı ile birlikte, Coubertin’in kongreden bir hafta önce Revue Paris Dergisi’nde yayınlanan bir makalesinde yazdığı şu prensipler de kongrede onaylanmıştır (Koryürek, 1996: 10).

- Olimpiyatlar, önceden düzenlendiği gibi, her dört yılda bir yapılacaktır.
- Olimpiyatlar, Antik Yunan’da yapılanın aksine, tüm dünya sporcularının katılımına açık olacak ve yarışma programı günün sporlarını kapsayacaktır.

- Yarışmalara yalnızca büyükler katılacaktır.
- Amatörlük ilkeleri kesinlikle uygulanacaktır.
- Olimpiyat örgütlenmesinin ‘gezici’ olacak ve her Olimpiyat bir başka ülkede düzenlenecektir. Kongrenin bu kararları ile birlikte Coubertin, Vikelas, Sloane ve birkaç isimden oluşan, ilk Uluslararası Olimpiyat Komitesi (IOC) kuruldu. Bu komitenin ilk aldığı karar I. Olimpiyat Oyunları’nın 1876’da Atina’da düzenlenmesi oldu (Koryürek, 1996: 10).

2.1.1. Uluslararası Olimpiyat Komitesi (IOC)

IOC, Ulusal Olimpiyat Komiteleri ve Uluslararası Spor Federasyonları ile birlikte, Olimpiyat hareketinin başlamasında fikri ve fiili liderliği üstlenmiştir. Uluslararası yasaların altında, tüzel kişiliği bulunan ve sürekli bir örgütlenme olan Uluslararası Olimpiyat Komitesi’nin merkezi İsviçre’nin Lozan kentidir. Resmi dili Fransızca ve İngilizce olan komitenin, kurulduğu günden beri aldığı kurallarla Olimpik hareketi korumaya ve geliştirmeye kendini adayan IOC’nin sorumlulukları şöyle belirtilmektedir (TMOK, 1991: 28).:

- Olimpiyatları ve Olimpik hareketi globalleştirmek ve geliştirmek,
- Oyunlarda özendirici, fiziki ve ahlaki kalitenin geliştirilmesi,
- Yaz ve Kış Oyunları’nın organize edilmesini sağlamak ve yönetmek,
- Sporun gelişmesine fayda sağlamak,
- Ulusal Olimpiyat Komiteleri ve Uluslararası Spor Federasyonları’nı desteklemektir (TMOK, 1991: 28).

IOC yönetim organı, olimpik hareketi, IOC’nin olimpik antlaşma (olimpik charter), olimpik oturum (session) kararlarına ve uygulama metnine uygun uygun şekilde yürütme sorumluluğundadır (G.S.G.M, T.M.O.K, 1991: 28).

Yönetim kurulu, aşağıdaki konularda, IOC genel kurulu olan yıllık oturumuna (session) karşı sorumludur (TMOK, 1991: 28).

- Karar ve kurallarına, olimpik antlaşmasına ve uygulama metnine harfiyen uyulması,
- IOC oturum gündeminin hazırlığı, toplantılarda alınan kararların yürütülmesi,
- Üyeliği desteklenen adayların belirlenmesi ve IOC toplantılarında teklifi,

- IOC bütçesinde idare ve yıllık faaliyet raporunun sıralanması,
- Direktörün atanması,
- IOC'nin genel yönetimi,
- IOC örgütlenmesinin planının hazırlanması,
- IOC kayıtlarını tutmak (TMOK, 1991: 28).

IOC oturumları, Olimpiyat oyunlarının gerçekleştirileceği yıllarda iki, diğer yıllarda ise bir sefer yapılır. Yönetim kurulunun belirlenmesinde mutlak çoğunluk gerekli iken, kural ve karar değişikliği için üçte iki ve diğer kararlarda ise, basit çoğunluk ile yürütme sağlanır. Halen IOC toplantılarına 75 ülkeden 92 üye katılmaktadır (Furrer, 2002: 796).

Olimpiyat oyunları için olası seçilecek kentler IOC tarafından aşağıda belirtilen kriterler doğrultusunda gelişir (Deniz, 2014: 56).

Tablo 2.1: IOC Seçim Kriterleri (Deniz, 2014: 56)

Ana Tema	Alt Başlıklar
Siyasi Destek, Yasal Konular ve Halk Desteği	Hükümet desteği ve taahhütü Yasal hükümler Kamu düşüncesi
Genel Altyapı	Mevcut ulaşım altyapısı Planlanan ulaşım altyapısı (oyunlar için) Havaalanı IBC (Uluslararası Yayın Merkezi) MPC (Ana Basın Merkezi)
Spor Tesisleri	Mevcut tesisler Yeni inşa edilecek tesisler Spor anlayışı / mirası
Olimpiyat Köyü	Yeri Tasarımı Mirası
Çevresel Koşullar ve Etkileri	Mevcut çevre koşulları Çevresel etkiler
Konaklama	Mevcut yeti Planlanan kapasite
Ulaştırma	Mesafeler ve ulaşım süreleri Ulaşım planlaması ve Oyunlar süresince trafik yönetimi
Emniyet ve Güvenlik	-
Geçmiş Spor Örgütlenme Deneyimleri	Uluslararası Organizasyon Sayısı Örgütlenmelerin Kalitesi
Finans	-
Proje Geneli ve Mirası	Oyunlar kente nasıl uyum sağlayacak Geçmiş oyunların mirası Sporcu deneyimi

2.1.2. Uluslararası Spor Federasyonu (ICF)

Kendi Spor biraşlarında uluslararası seviyedeki en yüksek yönetim ve karar mercidir. Uluslararası Spor federasyonları IOC ve NOC'lerin kararlarından bağımsız kendi özgürlükleri doğrultusunda yönetilirler. ICF'in görevleri içerisinde kendi biraşları hakkında kararlar almak, gereken sportif örgütlenmeleri düzenlemek ve biraşlarını geliştirmek için gereken önlemleri almaktır. Olimpiyat oyunları içerisinde biraşlarının teknik yönetimini üstlenirler. Hakemleri, teknik görevlileri, jüri üyelerini ve diğer yönetim sorumlularını atamakla yükümlüdürler. Biraşlarındaki yarışmaların kurallara uygun bir şekilde yürütülmesinden sorumludur. Bütün ICF'lerin genel misyonları; biraşlarının gelişimini sağlamak, her türlü politik, dini ve ırk ayrımı ayırt etmeden biraşlarının en geniş kitle tarafından kusursuz bir şekilde uygulanmasını olası hale getirmek, uluslararası şampiyonaları organize etmektir (T.M.O.K.,1988: 42).

2.1.3. Ulusal Olimpiyat Komiteleri (NOC)

Olimpik ideallerin yaygınlaştırılmasında eğitimin temel sorumluluğu her ülkenin Milli Olimpiyat Komiteleri ile birlikte Olimpik Akademilerine görevlendirilmiştir. Olimpik Antlaşmada (Bölüm 4: Kural 28) ifade edildiği üzere “olimpik eğitim programlarını her seviyede, okul, üniversitelerin programlarındaki Beden Eğitimi ve Spor derslerinde uygulayarak Olimpizmin temel ilkelerini ve değerlerini kendi ülkelerinde yaymak ve Ulusal Olimpik Akademilerin ve Olimpik Müzelerin kurulmasını ve Olimpik Hareketle bağlantılı kültürel programların gerçekleştirilmesini desteklemek” görevi Milli Olimpiyat Komitelerine aittir (Çoknaz, vd.,2010: 1264).

- Ulusal Olimpiyat Komiteleri'nin görevi olimpik hareketi olimpik anlaşımaya uygun bir şekilde kendi ülkelerine geliştirmek ve korumaktır.
- Olimpizmin temel amaçlarını spor faaliyetleri çerçevesinde milli düzeyde dağıtır, bir diğer görevi ise özellikle okul ve üniversitelerin içeriğindeki Beden Eğitimi ve Spor derslerinde Olimpizm bilincini yaygınlaştırmaya çalışır. Olimpik eğitime odaklanmış örgütlerin kurulmasını sağlar. Özellikle ulusal olimpik akademilerin, olimpik müzelerin ve olimpik bilinçle bağlantılı kültürel örgütlenmelerin oluşturulmasıyla ve faaliyetleriyle ilgilenir;
- Ülkelerinde olimpik anlaşımayaygun bir şekilde hareket edilmesini sağlarlar.

- Elit düzeydeki sporun gelişimi dışında herkes için sporunda geliştirilmesini teşvik ederler.
- Kurslar örgütleyerek ederek sporda yönetici düzeyinde iş görenlerin yetişmesini destekler ve bu kursların Olimpizmin temel ilkelerinin yaygınlaştırılmasını sağlarlar.
- Sporun içerisindeki her türlü ayrımcılığı ve şiddet unsurlarına karşı karşı koyma sorumluluğunu alırlar.
- IOC'nin yada ICF'lerin yasakladığı unsurların ve yöntemlerin uygulanmasına karşı savaşır, özellikle bütün sağlık denetimlerinin en uygun koşullarda yapılabilmesi adına ülkelerindeki yetkili merciler başvururlar.
- NOC'ler olimpiyatlarda ve IOC'nin bünyesinde organize edilen bölgesel kıtasal ya da dünya çapındaki çok sporlu yarışmalarda ülkelerini temsil etme konusunda tek yetkilidirler.
- NOC'ler ülkelerinde olimpiik oyunları organize etmeye aday olabilecek şehri kararlaştırma yetkisine sahiptirler.
- NOC'ler devletin gerekli yönetim organlarıyla uyumlu diologları ve iş birliğinin sürdürülmesine yönelik çalışmalıdır; Aynı zamanda sporu her düzeyde yaygınlaştırmaya yönelik programların ortaya çıkarılmasına da etkin bir şekilde katkıda bulunmalıdır. Sporun eğitim, sağlık, ekonomi, ve toplumsal düzene katkısı göz önünde bulundurulduğunda, NOC'lerin amaçlarına varabilmek için kamu yetkilerinin katkılarından yararlanması olumlu karşılanır. Bununla birlikte, NOC'ler özelliklerini korumalı ve olimpiik anlaşmaya uygun hareket etmelerini önleyebilecek her türlü, siyasal dinsel ve ekonomik baskıya karşı duyarlı olmalıdır.

NOC'ler aşağıda sıralanan şu haklara sahiptirler (TMOK, 1988: 45);

1. NOC ye genel anlamda olimpiik anlaşma ve olimpiik hareket hususunda, olimpiik oyunların tertibi ve uygulanmasını da bardırmak üzere, önerilerini sunmak.
2. Olimpiik oyunları tertip etmede adaylık konusunda görüş bildirmek.
3. Olimpiik kongrelerin hazırlık çalışmalarında dayanışma yapmak.
4. IOC nin isteği doğrultusunda IOC komisyonlarının faaliyetlerine katılımda bulunmak.

5. IOC çeşitli departmanları ve olimpik dayanışma aracılığıyla NOC'lerin görevini yerine getirmesini destekler.

6. NOC'ler görevlerini tamamlamak için hükümet ya da sivil toplum örgütleriyle dayanıma içinde bulunabilir. Fakat olimpik anlaşma ile zıt düşen herhangi bir etkinliğe asla katılamazlar.

7. Olimpik anlaşmanın bozulması durumunda uygulanılacak tedbir ve kanunların yanı sıra, IOC aşağıdaki durumlarda NOC'yi dinledikten sonra onu tanıma kararından cayabilir yada geri çekebilir.

8. İlgili ülkenin yürürlükteki yasa yada yönetmelik yükümleri o ülkedeki spor ya da bir başka amaçla diğer örgütlerin yaptıkları işler, NOC'nin faaliyetlerin engel oluştuyorsa;

9. İlgili ülkenin yürütülen yasa ya da yönetmelik kararları yada o ülkedeki spor ya da başka amaçlı diğer örgütlerin yaptıkları işler, NOC'nin içinde yer alan yada temsil edilen diğer örgütlerin oluşumunu ya da isteklerinin oluşmasını engelliyorsa (TMOK, 1988: 45).

2.2. MODERN OLİMPİYAT OYUNLARININ AMAÇLARI, İLKELERİ VE SEMBOLLERİ

Modern Olimpiyatlar insanlığın hedefleri ve yaşamları arasındaki uğraşı sembolize eder. Baron Pierre De Coubertin fiziksel alıştırma yönünde yapılan oyunları vücutla zihnin sükutunun yarışı vasfında olması gerektiği fikrini benimsemiş ve böyle için çalışmıştır. Olimpiyat Oyunlarının yeniden canlandırılması yönündeki ilk açıklaması pek fazla tepki oluşturmazsa da Coubertin, amacından vazgeçmemiş, kamuoyunun yeni uyarılarla hazırlanması gerektiği inancıyla, yurtiçi ve yurtdışı spor birliklerinin uyguladıkları amatörlük kurallarının standartlaştırılmasına yönelik uluslararası bir kongrenin düzenlenmesini istemiştir. 16 Haziran 1894'te birinci olimpik kongreyi düzenlemiştir. Devamında ise 23 Haziran 1894'te uluslararası olimpiyat komitesini kurmayı başarmıştır (Yıldıran, 2014:565).

2.2.1. Modern Olimpiyatların Amaçları

Olimpiyatları dünya barışının temel yapısı olarak gören Coubertin'in bu düşüncüyü benimsemesinin aslı, aklındaki değerlerin kaybolmuş ya da hızla yok oluyor

olmasıydı. Coubertin, insanlar arasındaki keskinliğin ve düşmanlıkların atletik yarışma duygusu sayesinde azaltılabileceğini savundu. İnsanoğlunun düzeltilmesi için küresel bir sözleşme ile kabul gören Modern Olimpiyat Oyunlarının organize edilmesindeki amaçları şöyle sıralayabiliriz (TMOK, 1991, 24):

- Spor yapmanın amacının, insanın fiziksel olduğu kadar akıl gelişiminde de faydalı olduğunu anlatmak.
- Daha iyi ve düşmanlık beslemeyen bir dünyanın varlığı adına, gençlerin spor aracılığı ile birbirini anlamaları ve dosthane bir ortam yaratma imkânlarını sağlamak.
- Uluslararası global bir iyi niyet platformu oluşturmak ve bu platformu geliştirmek amacı ile olimpizm ilkelerini dünyaya yaymak. Dünyanın dört bir yanındaki sporcu gençliği, Olimpiyatlar olarak adlandırdığımız büyük spor festivali altında buluşturmaktır (TMOK, 1991: 24).

2.2.2. Modern Olimpiyat Oyunlarının İlkeleri

Olimpizm bir yaşam felsefesidir; bedene, iradeye ve zihne özgü özellikleri yücelterek dengeli bir biçimde bütünleştirir. Olimpizm sporu kültür ve eğitimle kaynaştırarak, çaba göstermenin, iyi örneklerin eğitsel değerinin ve evrensel temel ahlak ilkelerine saygının verdiği mutluluğa dayalı bir yaşam biçimi yaratmayı amaçlar. Olimpizm'in amacı, sporun her yerde uyumlu insan gelişmesine hizmet etmesini sağlamak, bu yolla insan saygınlığını titizlikle koruyan barışçıl bir toplumun yaratılmasında özendirici rol oynamaktadır. Olimpik hareket bu amacı geliştirmek için olanaklarının elverdiği ölçüde tek başına ya da başka örgütlerle işbirliği içinde barışı yaygınlaştırmaya yönelik eylemlerde bulunur. Uluslararası olimpiyat komitesi'nin önderlik ettiği Olimpik hareket, çağdaş olimpizm düşüncesinden kaynaklanmaktadır. Olimpik hareket, Olimpik antlaşmayı rehber olarak benimseyen örgütleri, sporcuları ve öbür kişileri Uluslararası olimpiyat komitesi'nin yüce otoritesi altında toplar. Olimpik hareketin içinde yer almak Uluslararası Olimpiyat Komitesi'nce 9 tanınma koşuluna bağlıdır. Sporun düzenlenme ve yönetiminde bağımsız spor örgütleri olarak tanınmış örgütlerin denetimi zorunludur. Olimpik antlaşma, Uluslararası Olimpiyat komitesi'nce kabul edilen temel ilkelerin, kuralların ve uygulama metinlerinin sistemli derlemesidir.

Olimpik hareketin örgütlenme ve işleyiş hükümlerini belirler ve olimpik oyunların düzenlenme koşullarını saptar (TMOK, 1998: 84).

2.2.3. Modern Olimpiyat Oyunlarının Sembolleri

2.2.3.1. Olimpiyat Bayrağı

Olimpiyat bayrağı; beyaz zemine iç içe geçmiş beş farklı renkte beş halkadan oluşur. Tüm dünyayı dostluk ve sevgi içinde birbirine bağlamayı sembolize eden bu halkalardan üçü üstte, ikisi alttadır. Üstteki halkalar sol baştan sırasıyla mavi, siyah ve kırmızı; alttakiler ise sarı ve yeşildir (Serdaroğlu, 2002).

Olimpiyat Bayrağı, 1920 Anvers Oyunları'ndan günümüze kadar dalgalanmaya devam etmiştir. Bu bayrak 6-12 Mayıs 1913 günlerinde yapılan toplantıda Uluslararası Olimpiyat Oyunları'nın kurucusu ve Başkanı Baron Pierre de Coubertin'in önerisiyle genel kurula sunulup, birlikle kabul edildi. Bu renklerin başlangıçta kıtaları sembolize ettiği sanılmakla beraber, daha sonra IOC bu beş rengin Olimpiyat Oyunları'na katılan üye ülkelerin bayrak renklerini simgelediğini açıklamıştır (Karaküçük, 1988).

Resim 2.1: Olimpiyat Sembolü

Kaynak: <https://sgm.gsb.gov.tr/Sayfalar/127/163/OlimpiyatSembolleri>, 2019.

2.2.3.2. Olimpiyat Yemini

Olimpiyat oyunlarının açılışı ile beraber oyuncular Olimpiyat yemini ederler, bu yemini tüm oyuncular adına örgütlenmeyi üstlenen ülkenin bir sporcusu dile getirir. Yemin;

“Olimpiyat Oyunları'nda ülkemizin şerefi ve sporun zaferi için kurallara uyarak dürüst yarışacağımıza ve gerçek sportmenlik ruhu içinde mücadele edeceğimize and içeriz (sgm.gsb.gov.tr).”

Bu yemin ilk defa 1920 Anvers Olimpiyat Oyunlarında Belçikalı ünlü eskrim sporcusu Viktor Boin'in dile getirmesiyle Olimpiyat tarihindeki yerini almıştır (TMOK, 1985).

2.2.3.3. Olimpiyat Meşalesi

Olimpiyat ateşi temiz ve yüce bir özlemin sembolü olarak yanar. Antik Olimpiyat oyunlarında ve o günün koşullarında gece vakti yapılan törenleri aydınlatma ve tanrıya olan şükranın bir göstergesi olması için tapınaklarda meşale olarak yakılan bu kutsal ateş, günümüz Modern Olimpiyatları'nda da en önemli sembol haline gelmiştir (Şentürk ve Özdilek, 2007: 218)

Olimpiyat Meşalesi, Yunanistan'ın Oлимп Dağı'nda, güneş ışığından dev mercekler aracılığı ile yakılır. Meşale, oyunların yapılacağı ülkeye kadar elden ele teslim edilerek geçtiği ülkelerin atletleri tarafından taşınmakta ve örgütlenmenin yapıldığı stadyumdaki dev meşale bu meşale aracılığı ile tutuşturulmaktadır. Açılış töreniyle yanan meşale kapanış töreni sonuna kadar sönmez (www.tdf.gov.tr, 2017: 4643).

Resim 2.2: Olimpiyat Meşalesi

Kaynak: <https://www.sabah.com.tr/yazarlar/kadak/2012/06/18/olimpiyat-mesalesi-yolunda>, 2019.

2.2.3.4. Olimpiyat Ödülleri

Olimpiyat Oyunları'nda birinciliği kazanan sporculara altın, ikincilere gümüş, üçüncülere de bronz madalyalar verilir. Madalyaların altın ve gümüş olanları kaplamadır. 60 milimetre çapında ve üç milimetre kalınlığındaki bu madalyaların bir yüzünde, 1928 yılından beri İtalyan sanatçısı Gossoioli tarafından çizilen, elinde zafer çelengi tutan Zafer Tanrıçası Nike'in kabartması yer alır. Madalyanın arka yüzünde ise, olimpiyatı düzenleyen ülkenin sembolü bulunur (sgm.gsb.gov.tr, 2018: 127).

2.3. GÜNÜMÜZE KADAR DÜZENLENEN MODERN OLİMPİYAT OYUNLARININ SEMBOL VE LOGO ÖRNEKLERİ

2.3.1. 1896 Atina Olimpiyat Oyunları Sembol ve Logoları

1896 yılı ile birlikte Modern Olimpiyat Oyunları resmi anlamda başlamıştır. Bu oyunlarda Yunan atlet Luis şampiyon olunca kendisine bir çiftlik bağışlandığı ve ömür boyu tüm ihtiyaçlarının giderileceği vaat edildiği bilinmektedir (Şahin, 2015: 25). Ayrıca 1896 Atina Olimpiyatları'na güreşçi Koç Mehmet'in katılmak istemesi, Osmanlı saray yönetiminin bu isteği geri çevirmesi sonucunda katılım olanağı olmamıştır (Yarar, Cantek ve Özgüven, 2009: 69).

1896 Olimpiyat Oyunlarının en genç sporcusu 10 yaşındaki Yunanlı Jimnastikçi Dimitrius Loundrastır. İki Dünya Savaşında da bulunmuş ve Amiral rütbesine erişmiştir. Loundras, 2012 Olimpiyat Oyunlarına kadar yapılan bütün Olimpiyatlarda yarışmış en genç atlettir (celalgursoy.com, 2015:1896)

Resim 2.3: 1896 Atina Olimpiyat Oyunları Sembol ve Logoları

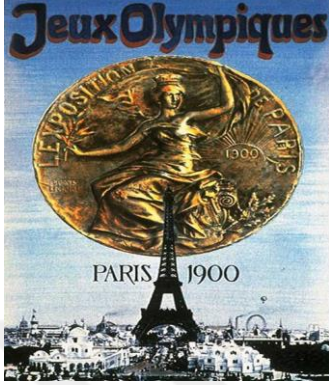
Kaynak: <https://celalgursoy.com/2015/09/02/1896-atina-olimpiyati/>, 2019.

2.3.2. 1900 Paris Olimpiyat Oyunları Sembol ve Logoları

Örgütlenen ikinci olimpiyat oyunlarında sporculara ilk kez özdeksel ödüller verilmiştir. Takım başarılarına uygulanan prim ve devletlerce uygulanan ödül sistemi günümüze yansıyan sistemin bir örneğidir (Şahin, 2015: 25). Kesin olmamakla birlikte müsabakalara 24 ülkeden 22 kadın, 975 erkek, toplam 997 sporcunun katıldığı ilan

edilmiştir. 14 Mayıs 1900 gününde özel bir açılış seromonisi yapılmadan başlayan bu olimpiyat oyunları kadınların katıldığı ilk oyunlar olduğu için büyük önem taşımaktadır (celalgursoy.com, 2015: 1900).

Resim 2.4: 1900 Paris Olimpiyat Oyunları Logosu

Kaynak: <https://tarihkurdu.net/yaz-olimpiyat-logolari-ve-tasarimlari.html>, 2019.

2.3.3. 1904 Saint Lois Olimpiyat Oyunları Sembol ve Logoları

Bu olimpiyatlarda Paris oyunlarından farksız bir şekilde tamamlanmıştır. 1894 Yılında oy birliğiyle alınan karar gereğince Olimpiyat Oyunları dört yılda bir farklı kentlerde düzenlenecekti. 1904 St. Louis oyunları ardından Olimpiyatlar'ın tehlikeye girebileceği endişesini taşıyan Baron Coubertin, değişik çareler arayışına girmiştir. Bu doğrultuda 1906 Atina (Yunanistan) Ara Olimpiyat Oyunları organize edilmiörgütlenmiştir (Koryürek, 1976).

Tesisler bakımından elinden geleni yapan St. Luis kenti, yüzücülerin kent yakınındaki bir göl kıyısında bulunan bir saldan yarışa başlaması sonucu protesto ve tepkileri üzerine çekmiştir. St. Luis kentinin uzaklığı nedeniyle olimpiyat oyunlarına katılan sporcu sayısının azlığı ve 625 atletten 533'ünün Amerikan takımı adına yarışılar. Başkan Coubertin haklı olarak St. Luis oyunlarına katılamamıştır (celalgursoy.com, 2015:1904)

St. Luis olimpiyatlarında maraton yarışlarında Amerikalı maraton koşucusu Lorz yarışın 10. Kilometresine kadar araba ile kat etmiş ve birinci olmuştur. Daha sonra Lorz'un birinciliği de iptal edilmiştir (Şahin, 2015: 25).

Resim 2.5: 1904 Saint Lois Olimpiyat Oyunları Oyunları Logosu

Kaynak: <https://tarihkurdu.net/yaz-olimpiyat-logolari-ve-tasarimlari.html>, 2019.

2.3.4. 1906 Atina Ara Olimpiyat Oyunları Sembol ve Logoları

22 Nisan-2 Mayıs 1906 günleri arasında Yunanistan'ın Atina şehrinde organize edilen ve 20 ülkeden 7 kişi bayan olmak üzere, toplam 877 sporcunun katıldığı oyunlardır. Yunanistan 1896'da gerçekleştirilen ilk Olimpiyatla'ın ardından Uluslararası Olimpiyat Komitesi'ne başvuruda bulunarak 10. yıl şerefine özel bir olimpiyat örgütlenmesinin düzenlenmesi için istekte bulunmuştur. Yunanistan'ın isteği kabul edildi ve 1906'da ara olimpiyatlar düzenlenmesine karar verilmiştir (www.turkcebilgi.com, 2019: 1906).

Resim 2.6: 1906 Atina Ara Olimpiyat Oyunları Logosu

Kaynak: https://tr.wikipedia.org/wiki/1906_Ara_Olimpiyatlar%C4%B1, 2019.

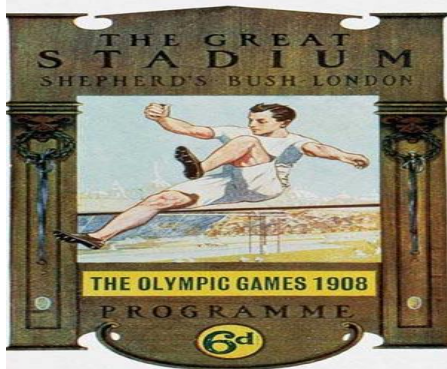
Bu Olimpiyat Oyunlarında bulunmak için Milli Olimpiyat Komitelerinin amatörlük onayları istenmeyecek fakat şampiyonluğu kazanan ülkelerin marşı çalınmayacak ve bayrağı göndere çekilmeyecekti. Ara Olimpiyat'a katılabilmek için o ülkenin vatandaşı olmak yeterli görülmektedir (www.celalgursoy.com, 2015: 1906).

2.3.5. 1908 Londra Olimpiyat Oyunları Sembol ve Logoları

Londra’da düzenlenen 1908 oyunları dünya kamoyunun olimpiyat oyunlarına büyük ilgi duyması, kişi, millet ve inançların propagandaların sahnelendiği bir yer olmaya başlanmasına neden olmuştur. 110 metre engelli yarışında Amerikalı Atlet Forrest Smithson’un elinde incil ile yarışmak istemesi ve bu duruma yönelik yönetmelikte bir aykırılık görülmeyip bu isteğin kabul edilerek atletin yarışlarda birinci gelmesi bu duruma en büyük örneklerden birisi olmuştur (Şahin, 2015: 25).

Türkiye’nin ilk olimpiyat oyunları, sadece bir jimnastikçinin bizi temsil ettiği 1908 Londra Olimpiyatları’dır (Kaya, 2004: 8080). Uluslararası Olimpiyat Komitesinin 1907 toplantısında artık birinci, ikinci ve üçüncü sırayı alan sporculara Altın, Gümüş ve Bronz madalya verilmesini kararlaştırmış ve bu uygulama 1908 Olimpiyat oyunlarında uygulamaya girmiştir (www.celalgursoy.com, 2015:1908).

Resim 2.7: 1908 Londra Olimpiyat Oyunları Logosu

Kaynak: <https://tarihkurdu.net/yaz-olimpiyat-logolari-ve-tasarimlari.html>, 2019.

2.3.6. 1912 Stockholm Olimpiyat Oyunları Sembol ve Logoları

Amatörlük ilkesi ile sporcuların performans çabalarını kazanma hırısı ve özdeksel değerler nedeniyle göstermelerini engellemek isteyen Coubertin’e göre, spor yoluyla özdeksel kazanç çabası olimpizmin en önemli ideallerinden “kişisel mükemmelleşme” ile bir arada bulunamazdı. Bu nedenle amatörlük denetimlerine başlangıçtan itibaren özen gösterilmiş, spor üzerinden herhangi bir ayni ya da nakdi yardım almış sporcuların oyunlara katılımları önlenmeye çalışılmıştı. Bu durum 1912 Stockholm Olimpiyatları’nda dekatlon ve pentatlonda iki altın madalya elde eden Jim

Thorpe'un, öncesinde yarı profesyonel bir beyzbol takımında oynamış olması, madalyalarının geri alınmasına neden olmuştur (Yıldıran, 2014: 555).

Osmanlı'da, 1912 Stockholm Olimpiyatları'na katılabilmek adına sporcular gazeteye ilan verilerek aradı. Başlangıçta 35 sporcu başvuruda bulundu fakat Osmanlı Devleti bu örgütlenmeye ayrıca bütçe ayıramadığı için sporculardan giderlerini kendilerinin üstlenmesi istendi. Bu nedenle oyunlara yalnızca iki sporcu katılabildi. Bu sporcular, Ermeni gülleci Vahram Papazyan ve Mıgırdıç Mıgıryan'dı. Mıgırdıç Mıgıryan'ın özdeksel durumu yerindeydi. Fakat Papazyan'ın özdeksel kaynak bulması gerekiyordu. Bunun için Arnavutköy'deki Rum Tiyatrosu'nda bir gösteri gecesi düzenlendi. Saray sakinleri, hatta saraylı hanımların da katıldıkları bu gösteride Türkçe olarak segilenen 'Fedakâr Gemici' oyununda bizzat Vahram Papazyan da rol aldı. Gecedan elde edilen kaynak ve kendi biriktirdiği cep harçlıklarıyla Vahram Papazyan'a Stockholm için gidiş-geliş bileti temin edildi (Efdal, 2016-a: 23).

Resim 2.8: 1912 Stockholm Olimpiyat Oyunları Logosu

Kaynak: <https://tarihkurdu.net/yaz-olimpiyat-logolari-ve-tasarimlari.html>, 2019.

2.3.7. 1920 Anvers Olimpiyat Oyunları Sembol ve Logoları

Barış amacını barındırarak kurulmuş olan Olimpiyat Oyunları, modern olimpiyatların Antik zamanlarındaki gibi savaşları durdurabilme gücüne sahip değildi. 1916 Berlin oyunları 1. Dünya Savaşı nedeniyle yapılamadı. Ancak idrak edilemeyen durum, statüsü olimpiyatların siyasetin dışında bırakılmasını mecbur kılan IOC'nin bizzat siyasi bir tavırla savaş suçlusu sayılan Avusturya, Macaristan, Bulgaristan ve Türkiye'yi

1920 Anvers Oyunları'na davet etmemesi, hatta IOC temsilcilerinin olimpiik görevlerini ellerinden almasıydı (Yıldıran, 2014: 555).

Aynı zamanda tüm zamanların en yaşlı olimpiyat sporcusu seçilen atıcı Oscar Swahn, katıldığı müsabakalarda 72 yaşında olmasına rağmen gümüş madalya kazanmıştır. Swahn 60 ve 64 yaşlarında da altın madalya elde etmiştir (www.celalgursoy.com, 2015: 1920),

Resim 2.9: 1920 Anvers Olimpiyat Oyunları Logosu

Kaynak: <https://tarihkurdu.net/yaz-olimpiyat-logolari-ve-tasarimlari.html>, 2019.

2.3.8. 1924 Paris Olimpiyat Oyunları Sembol ve Logoları

Komite hatasını 1924 Paris oyunlarında gidermeye çalışmış ve bir önceki olimpiyata davet etmediği ülkeleri bu oyunlara çağırmıştır. Ancak Fransa ile aralarının açık olması nedeniyle Almanya yine oyunlara alınmamıştır (Karaküçük, 1986).

1924 Paris Olimpiyat Oyunları Türkiye Cumhuriyetinin resmi olarak katıldığı ilk olimpiyatlardır. Bu yüzden oyunlar, Türkiye Cumhuriyeti açısından büyük önem taşımaktadır (Özdemir, 2013). 1924 oyunlarına hazırlanmak için yurt dışından antrenörler getirilerek sporcular antrene edilmiş, bütçe ayrılarak para tahsis edilmiş ve Türkiye'nin modern hali Batıya gösterilmek istenmiştir. Uluslararası yarışmalar arttırılmış ve sporcuların, yabancı sporculara kendi ülkelerinin tanıtımını yapmaları istenmiştir. Spordan beklenen bir başka özellikte ülkeyi tanımak, tanıtmak temsil etmek gibi durumlar olmuştur (Yıldıran, 1996: 47)

Dönemin kısıtlı özdeksel durumuna rağmen rekor sayılabilecek bir katılımıla, 40 kişilik bir ekiple eskrim, halter, atletizm, bisiklet, güreş ve futbol branşlarında Türkiye yarışmalarda temsil etmiştir (Kaya, 2004).

Merkezinde bir gemi ve kalkan şeklinde çizgisel logo ilk yapılan logodur. Denizliğe atıf yapılmaktadır. Metinlerin okunaksız olması logo olarak başarısız olarak tarif edilmektedir (www.mimarizm.com, 2016:1).

Resim 2.10: 1924 Paris Olimpiyat Oyunları Logosu

Kaynak: <https://tarihkurdu.net/yaz-olimpiyat-logolari-ve-tasarimlari.html>, 2019.

2.3.9. 1928 Amsterdam Olimpiyat Oyunları Sembol ve Logoları

1924 yılında Paris’te yapılan oyunlara ilk defa katılan Türkiye Cumhuriyeti, dört yıl sonra yapılacak olan 1928 Amsterdam olimpiyatlarına da davet edilmiştir. İki olimpiyat arasındaki dönemde Türk sporundaki en önemli gelişmelerden biri, yıllardır Türkiye’de olimpiyat denilince ilk isim olan Selim Sırrı Bey’in tasfiye edilmesidir (Efdal, 2016: 172).

Yaz Oyunlarına 46 ülkeden 277’si kadın, 2606’sı erkek, toplamda 2883 sporcu katıldı. 14 spor branşından organize edilen yarışmalarda 109 kategoride müsabakalar yapıldı. Malta, Rodezya ve Panama Olimpiyatlara ilk kez katılım gösteren ülkeler oldular (www.celalgursoy.com, 2015:1928).

Logoda Hollanda kraliyet bayrağı, antik sporcu ve sporcunun elinde zeytin dalı geleneksel olimpiyatları vurgulamaktadır (www.onedio.com/, 2016 :1).

Resim 2.11: 1928 Amsterdam Olimpiyat Oyunları Logosu

Kaynak: <https://tarihkurdu.net/yaz-olimpiyat-logolari-ve-tasarimlari.html>, 2019.

2.3.10. 1932 Los Angeles Olimpiyat Oyunları Sembol ve Logoları

1924 ve 1928 yıllarında da adaylık başvurusu olan Los Angeles’a 1932 yılında başka bir şehir rakip olmamıştır. Dünyada yaşanan mali krizden dolayı katılım çok fazla olmamış, bu duruma rağmen oyunlarda 18 branşta rekor kırılmıştır. Ayrıca 1896’dan bu yana ilk defa oyunlar iki hafta ile sınırlı kalmıştır (www.celalgursoy.com, 2015:1932).

Türkiye 1932 Los Angeles Oyunları’na sportif anlamda katılmadıysa da Türkiye’den bir ressam ve bir gazeteci olimpiyatlarda boy göstermiştir. Bir ressamın olimpiyatlarda bulunması günümüz seyircisine garip gelebilir. Fakat 1896 Atina oyunlarından 1952 Helsinki Olimpiyatları’na kadar tüm olimpiyatlarda edebiyat, mimari, resim, müzik ve heykeli içeren sanatsal branşlardan sanatçılar, genel olarak sporla ve sanatı özdeşleştiren eserler, olimpiyat oyunlarında organize edilen sergilerde bulunmuşlardır (Efdal, 2016: 174).

Los Angeles 1932 yılında yaz olimpiyatlarına ev sahibi olan ilk Amerikan eyaletidir. Olimpiyat halkaları ve “daha hızlı, daha yüksek, daha güçlü” ifadesinin ilk kullanıldığı logodur (www.mimarizm.com, 2016:1).

Resim 2.12: 1932 Los Angeles Olimpiyat Oyunları Logosu

Kaynak: <https://tarihkurdu.net/yaz-olimpiyat-logolari-ve-tasarimlari.html>, 2019.

2.3.11. 1936 Berlin Olimpiyat Oyunları Sembol ve Logoları

Uluslararası Olimpiyat Komitesi (IOC) 13 Mayıs 1931’de 11. Olimpiyat Oyunları örgütlenmesi hakkını Berlin’e verdiğinde bu aslında tekrardan uluslararası, siyasal ve ekonomik sistem içine girmek isteyen Almanya için paha biçilmeyecek bir fırsat haline gelir (Hekimler, 2013: 103).

Olimpiyata 49 ülkeden 328 kadın, 3633 erkek, toplam 3961 sporcu katılmıştır. Berlin’de 19 branşta 129 yarışma düzenlendi. Planör ve Baseball branşlarına gösteri sporu kapsamında programda yer verildi (www.celalgursoy.com, 2015:1936).

Birçok ülkeden, Yahudi sporcular da Berlin Olimpiyatları’nı boykot etmeyi seçmişlerdir. ABD’de, birkaç Yahudi Sporcu, Amerika Yahudi Kongresi ve Yahudi İşçi Komitesi gibi örgütler boykotu desteklediler. Bunların yanı sıra, Birleşik Devletler, Amatör Sporcular Birliği, Aralık 1935’te katılım için oy verince, diğer ülkeler de aynı yönde davrandılar ve yahudilerin boykota yönelik hareketi başarısızlıkla sonuçlanmıştır (www.encyclopedia.ushmm.org, 2018: 1936).

1936 yılı Türk kadını açısından spor tarihinde önemli bir yıldır. Gazi Terbiye Enstitüsü’nün kız öğrencileri kabul etmesinin ardından 1936 yılında Almanya’da düzenlenen Berlin Olimpiyat Oyunları’na iki kadın sporcumuz eskrim branşında ülkelerini temsil etme hakkı kazanırlar. Suat Aşeri (Tarı) ve Halet Çambel adlı bu iki sporcu 1936 Berlin Olimpiyatlarında derece elde edememiş olsalarda büyük bir deneyim yaşama şansına sahip olmuşlardır (Canşen, 2015: 33). Türk olimpiyat tarihinde ilk altın madalyayı Berlin olimpiyatlarında grekoromen stil güreşte Yaşar Erkan elde etmiştir. Bu

olimpiyatta Ahmet Kireççi (Mersinli) serbest stil güreşte bronz madalya elde etmiştir (Atabeyoğlu, 1997: 60).

Logo tasarımında oyunlarda kullanılan çanlardan, Alman Kartalı, olimpiyat halkası ve “dünya gençliğine sesleniyorum” ifadesi yer almaktadır (www.onedio.com/, 2016 :1).

Resim 2.13: 1936 Berlin Olimpiyat Oyunları Logosu

Kaynak: <https://tarihkurdu.net/yaz-olimpiyat-logolari-ve-tasarimlari.html>, 2019.

2.3.12. 1948 Londra Olimpiyat Oyunları Sembol ve Logoları

1940 ve 1944 Olimpiyat oyunlarının 2. Dünya Savaşı nedeniyle iptal edilmesinin ardından 1948 yılında 12.'si düzenlenen olimpiyatların örgütlenmesini Londraya verildi. 1948 Londra Olimpiyatına 390 kadın, 3714 erkek, toplam 4104 sporcu katıldı. 17 spor branşında 136 kategoride yarışmalar düzenlenmiştir (www.celalgursoy.com, 2015: 1948).

İkinci Dünya Savaşı'nın mağlup devletleri Almanya ve Japonya'nın davet edilmemesi ile Sovyetler Birliği'nin katılmadığı Londra Olimpiyatları'na 59 ülkeni sporcuları katılmıştır. Londra'nın Wembley'de Empire Stadyum'da Ağustos 1948 tarihinde düzenlenen 14. Olimpiyat Oyunları, Türk spor açısından için önemli bir dönüm noktası niteliği taşımaktadır. 21 futbolcu, 16 güreşçi, 14 atlet, 7 binici, 4 bisikletçi, 6 eskrimci, toplamda 68 sporcudan oluşan Türk takımı, özellikle güreşte aldığı derecelerle yer edinmiştir (Özsoy, 2017: 78).

İkinci Dünya Savaşı sonrası ilk olimpiyat olması nedeniyle İngiliz parlamento binasının üzerine olimpiyat halkası yerleştirilmiştir (www.mimarizm.com, 2016:1).

Resim 2.14: 1948 Londra Olimpiyat Oyunları Logosu

Kaynak: <https://tarihkurdu.net/yaz-olimpiyat-logolari-ve-tasarimlari.html>, 2019.

2.3.13. 1952 Helsinki Olimpiyat Oyunları Sembol ve Logoları

Helsinki Olimpiyatına 69 ülkeden 519 bayan, 4436 erkek, toplam 4955 sporcu katıldı. Oyunlarda 17 branşta 149 yarışma düzenlendi. 13 ülke Olimpiyata ilk kez katıldı. 1912'den beri katılmayan Rusya bu defa Sovyetler Birliği olarak oyunlara katıldı ve disk atıcı kadın atlet Nina Romashkova ülkesine ilk Altın Madalyayı kazandırmıştır (www.celalgursoy.com, 2015:1952).

1952 Helsinki Olimpiyatları'na kadarki bütün olimpiyat oyunlarında içeriğinde mimari, resim, edebiyat, müzik ve heykeli barındıran sanat dallarından sanatçılar, genellikle spor ve sanatı birleştiren eserlerle, oyunlarda organize edilen sergilerde sergilenmiştir (Efdal, 2016: 172).

TMOK'un Beden Terbiyesi Kuruluna bağlı olması ve IOC kanunlarınca federasyonların hükümete karşı bağımsız olması ve seçimle iş başına gelmesi gereğine aykırılık arz etmekteydi. IOC 1952 Helsinki oyunlarına kadar bu durumun düzeltilmesini istemiştir (Fişek, 1985: 142). Ancak Türkiye'deki spor yönetiminin devletçi yapısına rağmen IOC Türkiye'yi oyunlara davet etmiştir. Türkiye dönemin Beden Terbiyesi ve Spor genel müdürü Vildan Avşır Savaşır'ın kfile başkanlığında 18 yönetici 68 sporcu

ile Londra’da ülkemizi temsil etmişlerdir. Olimpiyarlarda Milli takım 2 altın 1 bronz madalya elde etmiştir (Özsoy, 2017: 78).

1952 Helsinki Yaz olimpiyatları’nın mavi-beyaz olan logo Fin bayrağının renklerinden ilham alınarak olimpik stadyum kulesi ve olimpiyat halkaları yer almaktadır (www.mimarizm.com, 2016: 1).

Resim 2.15: 1952 Helsinki Olimpiyat Oyunları Logosu

Kaynak: <https://tarihkurdu.net/yaz-olimpiyat-logolari-ve-tasarimlari.html>, 2019.

2.3.14. 1956 Melbourne Olimpiyat Oyunları Sembol ve Logoları

Oyunlara 72 ülkeden 376 kadın, 2938 erkek, toplam 3314 sporcu katılımı ile 17 spor dalında 151 müsabaka yapıldı. Sporcu yemini Avustralyalı rekortmen orta ve uzun mesafe koşucusu John Landy tarafından okunmuştur (www.celalgursoy.com, 2015:1956)

1956 Melbourne Olimpiyat Oyunları sırasında Uluslararası Olimpiyat Komitesi, Stoke Mandeville Oyunları Örgütlenme Komitesi’ne “Olimpik İdeale Hizmet” ödülü vermiştir (Durgun, 2007: 22). Yasalara göre yurtdışından Avustralya’ya at sokulması yasak olduğundan dolayı, binicilik oyunları Melbourne yerine Stockholm’de düzenlenmiştir (Ünver, 2006).1956 Melbourne Olimpiyat Oyunları’nda Hollanda ve İspanya, Rusya’nın Macaristan’ı işgal etmesi üzerine boykot kararı aldı. Ayrıca dönemin Süveyş Krizi dolayısıyla Mısır, Lübnan ve Irak da oyunlara katılmayarak boykot etti. Oyunlar sırasında Macaristan ve Rusya arasındaki sutopu müsabakasında olaylar çıkmıştır (www.hurriyet.com, 2019).

Logoda Avustralya haritasının yansımış hali, olimpiyat meşalesi, olimpiyat halkası ve zeytin dalı yer almaktadır (www.onedio.com/, 2016: 1).

Resim 2.16: 1956 Melbourne Olimpiyat Oyunları Logosu

Kaynak: <https://tarihkurdu.net/yaz-olimpiyat-logolari-ve-tasarimlari.html>, 2019.

2.3.15. 1960 Roma Olimpiyat Oyunları Sembol ve Logoları

1960 Roma Oyunları ile birlikte ülkeler arası sportif rekabetin, televizyon programlarında yayınlanması aracılığı ile artırılması ve sporda ticarileşme bu olimpiyatlar ile öne çıkmıştır (Şahin, 1998: 67).

Muhammed Ali, özellikle 1960 Olimpiyatları'ndan sonra yakın mercek altına alınmıştır (Dere, vd., 2017: 555). Bu olimpiyatlarda sonradan müslüman olan boksör Cassius Clay'in şampiyon olması onu ön planda tutmuştur. Aynı yıl Türk güreşçiler 7 altın, 2 gümüş madalya elde ettiler (www.hurriyet.com, 2019). 1960 Roma Oyunları, pahalı ve geniş çaplı yatırımların başladığı oyunlardır (Munoz, 1997: 3).

Logoda tarihi derinliğe katkı sağlamak adına antik döneme ait roma ve rakamlar kullanılmıştır. Romalı ana kurttan beskenen antşk ikiz karakteri Romus ve Romulus buumaktadır (www.onedio.com/, 2016: 2).

Resim 2.17: 1960 Roma Olimpiyat Oyunları Logosu

Kaynak: <https://tarihkurdu.net/yaz-olimpiyat-logolari-ve-tasarimlari.html>, 2019.

2.3.16. 1964 Tokyo Olimpiyat Oyunları Sembol ve Logoları

1964 Oyunlarının örgütlemek için Detroit, Viyana, Brüksel şehirleri de aday olmuştu fakat tarihte ilk defa bir Asya Ülkesi Olimpiyatı düzenleme şansını etmiştir. Bu oyunlarda gelecekte ağır siklet boks şampiyonluğunu elinde tutacak Amerikalı Joseph William “Smokin Joe” Frazier 20 yaşında ilk ve tek Olimpiyat altın madalyasını kazanmıştır (www.celalgursoy.com, 2015: 1964).

Önder güç olmaya çalışan ülkeler için Olimpiyat Oyunlarına ev sahipliği, dünya çapında tanınmak ve uluslararası pazarda söz sahibi olmaya hazır olduğunu göstermek için en ideal reklam yollarından biri olarak kabul görmektedir. Japonya 1964 Tokyo Olimpiyatları Oyunları düzenlemelerinde milyon dolarlar harcamıştır (Seval ve Kodaman, 2016). 1964 Tokyo Oyunları ülkenin uluslararası saygınlığının tekrar sağlanmasında önemli bir dönüm noktası olmuştur (Zerenler ve İraz, 2006: 757).

1964 olimpiyat logosu tasarımı Yusaku Kamekura ve Masaru Katsumi tarafından yapılmıştır. Logo japonya bayrağını ve doğan güneşi ifade etmektedir (Ergüven, 2013: 4).

Resim 2.18: 1964 Tokyo Olimpiyat Oyunları Logosu

Kaynak: <https://tarihkurdu.net/yaz-olimpiyat-logolari-ve-tasarimlari.html>, 2019.

2.3.17. 1968 Meksika Olimpiyat Oyunları Sembol ve Logoları

Olimpiyat Oyunlarının gelişmesi ve insanlar arasında öneminin artışı, birçok olaya da fırsat sunmuştur. 1968 Meksika oyunlarında ırkçılık dolayısıyla boykotlar ve o tarihte yaşanan birçok olay, olimpiyatların dünya çapındaki öneminden kaynaklı yaşandığını ortaya koymaktadır (Karaküçük,1989: 75).

200 metre finalinde ABD’li atletler altın ve bronz madalya kazanmaları sonucu şeref kürsüsüne çıplak ayakla çıkarak tek ellerine giydikleri siyah eldiveni yumruk şeklinde havaya kaldırdılar ve ABD’deki ırk ayrımını protesto ettiler. Bu olimpiyatlarda Türk Milli takımı güreş branşında 2 altın madalya elde etmiştir (www.hurriyet.com,2019). 1968 yılında Meksiko da düzenlenen olimpiyatlarda logoyu Lance Wyman isimli Amerikalı tasarımcı yapmıştır. Çizgilerden oluşan mexico68 yazısı olimpiyatların dinamizmini ifade etmektedir (Ergüven,2013:4).

Resim 2.19: 1968 Mexico Olimpiyat Oyunları Logosu

Kaynak: <https://tarihkurdu.net/yaz-olimpiyat-logolari-ve-tasarimlari.html>, 2019.

2.3.18. 1972 Münih Olimpiyat Oyunları Sembol ve Logoları

Olimpiyatlar tarihine bakıldığında belki de en acı hatıralara sahip olanın 1972 Münih Olimpiyatları olduğunu görmekteyiz. Filistin menşeli Kara Eylül adlı silahlı örgüt üyesi 9 kişi, olimpiyat köyünde İsrailli sporcuların dairesini basmış, 2 kişiyi o anda öldürmüş, kalan 7 kişiyi rehin olarak alıkoymuştur (www.cnnturk.com, 2012: 675518).

Oyunlarda 21 branşta 195 kategoride yarışmalar düzenlendi. En başarılı sporcusu yedi Altın Madalya ile Amerikalı yüzücü Mark Spitz oldu. Bu rekor ancak 36 yıl sonra 2008 Pekin Oyunlarında sekiz Madalya ile Amerikalı yüzücü Michael Phelps tarafından kırıldı, kano ve slalom yarışı ilk defa bu oyunlarda yapılmıştır (www.celalgursoy.com, 2015:1972).

Öte yandan, aynı yıl Afrika ülkeleri, Rodezya'da uygulanan ırk ayrımcılığı yüzünden IOC'den bu ülkenin oyunlara davet edilmemesini, aksi bir durumda oyunları boykot edeceklerini belirtti. Afrika ülkelerinin bu isteklerinin IOC tarafınca kabul görmesi dolayısıyla Rodezya, olimpiyatlara katılamamıştır (www.hurriyet.com, 2019).

1972 Münih olimpiyatlarının logosunu Alman tasarımcı Otl Aicher yapmıştır. Helezonik eksen üzerinde yerleştirilen çizgiler güçlü hareket anlamını ifade etmektedir(Ergüven,2013:4).

Resim 2.20: 1972 Münih Olimpiyat Oyunları Logosu

Kaynak: <https://tarihkurdu.net/yaz-olimpiyat-logolari-ve-tasarimlari.html>, 2019.

2.3.19. 1976 Montreal Olimpiyat Oyunları Sembol ve Logoları

Kanada-Montreal şehrinde organize edilen oyunlar 92 ülkeden 1260 kadın, 4824 erkek, toplam 6084 sporcu katılımında gerçekleşti (www.celalgursoy.com, 2015: 1976).

Oyunların yıldızı 14 yaşındaki jimnastikçi Nadia Comaneci kendi branşında hakemlerden 10 üzerinden 10 tam puan alan ilk sporcu olarak tarihteki yerini almıştır (www.hurriyet.com,2019).

55 hektarlık Montreal Olimpiyat Parkının oluşturulması ve tesislerin yapımı Kanada içim dönemin rakamlarıyla 1.2 milyar Kanada dolarına mal olmuştur. Parkın en önemli yapısı olan Olimpiyat stadının paralelinde 11 bin sporcu kapasiteli olimpiyat köyü, bisiklet stadyumu, yüzme tesisleri, spor salonu ve diğer spor tesislerine yer verilmiştir (www.doganhasol.net, 1999: 1976).

Logo olimpiyat madalyalarının dağıtılışı podyum ve yarışmacıların kardeşliği amaçlanarak tasarlanmıştır (www.onedio.com/, 2016: 2).

Resim 2.21: 1976 Montreal Olimpiyat Oyunları Logosu

Montréal 1976

Kaynak: <https://tarihkurdu.net/yaz-olimpiyat-logolari-ve-tasarimlari.html>, 2019.

2.3.20. 1980 Moskova Olimpiyat Oyunları Sembol ve Logoları

Moskova Olimpiyatları'ndaki en çarpıcı olay, 65 Ülkenin Sovyet Rusya'nın Afganistan'ı işgali nedeniyle olimpiyatlarda boykot kararı alması olmuştur (Ekmekçi, Ekmekçi ve İrmiş: 2013: 91). Aynı zamanda olimpiyat komitesinin o dönemde performans arttırıcılar üzerine bir karar almamış olması Moskova Olimpiyatlarında kazanılan 47'den fazla madalyanın performans arttırıcı yardımıyla kazanılmasına neden olmuştur (Crowther, 2004: 456).

Olimpiyatlara verilen önem Moskova Oyunları içinde geçerli oldu birçok spor tesisi ya yeniden yapıldı ya da var olanlar güçlendirilip restore edildi. Bu yatırımlar ve

Sovyet rejiminin ekonomik darboğazda olması önemli düzeyde tartışmalara neden olmuştur (www.gunceltarih.org, Mayıs 2018).

Logoda beş köşeli yıldız kremlin sarayını simgelemektedir (www.onedio.com/, 2016: 2).

Resim 2.22: 1980 Moskova Olimpiyat Oyunları Logosu

Kaynak: <https://tarihkurdu.net/yaz-olimpiyat-logolari-ve-tasarimlari.html>, 2019.

2.3.21. 1984 Los Angeles Olimpiyat Oyunları Sembol ve Logoları

1981 yılında IOC'nin amatörlük koşulunun kaldırılması doğrultusunda aldı karar ile 1984 Los Angeles Olimpiyatlarına Wimbledon'da boy göstermiş usta tenisçiler katılacak ve ölümünden 30 yıl sonra Jim Thrope'un hakkı olan madalyalar iade edilecektir (Yıldıran, 2014: 556).

Oyunlara 140 ülkeden 6829 sporcu katıldı (www.hurriyet.com, 2019). Doğu Bloku Ülkeleri güvenlik gerekçelerini ileri sürerek boykot kararı almışlardır (Ekmekçi, Ekmekçi ve İrmiş: 2013: 117). 8 yıl öce Monreal Olimpiyatları'nda kentin 1 milyar dolar borca girmesi ardından kentlerin olimpiyata adaylığı düşük düzeyde seyrederken Los Angeles oyunları sonrasında organizatörlerin 250 milyon dolar kar ettiğini açıklaması kentlerin olimpiyata olan ilgilerini yeniden arttırmıştır (Ak, 2015:1).

Logo üç yıldız eşitlik içinde rekabeti ve Amerikan bayrağının renklerini belirtmektedir (www.onedio.com/, 2016: 2).

Resim 2.23: 1984 Los Angeles Olimpiyat Oyunları Logosu

Kaynak: <https://tarihkurdu.net/yaz-olimpiyat-logolari-ve-tasarimlari.html>, 2019.

2.3.22. 1988 Seul Yaz Olimpiyat Oyunları

Olimpiyatlar Kore için demokratikleşme sürecinde önemli bir adım olmuş, aynı zamanda ekonomik kalkınma sağlamıştır (Çolakoğlu, 2009: 145). 1988 Seul olimpiyatları sonrasında kişi başına düşen milli gelir 953 milyon dolardan 1 milyar 561 milyon dolara artış göstermiştir. 1982-1988 yılları arasında Seul’de 302.000 kişilik istihdam oluşturularak işsizlik oranı düşmüş, turist sayısının bir önceki yıla oranla %23 oranında artması sonucu ekonomiye 3 milyar 300 milyon dolarlık ek gelir sağlanmıştır (www.mmafederasyonu.org.tr, 2019). Bu olimpiyatlarda Türkiye’nin milli sporcusu Naim Süleymanoğlu 20 yıl aradan sonra halter branşında altın madalya elde etmiştir.

Olimpiyatları Kuzey Kore, Küba ve Etiyopyanın boykot etmesi üzerine IOC bundan sonra olimpiyatları boykot eden ülkelerin birlikten çıkarılacağını ve birdaha davet edilmeyeceğini açıklamıştır (www.hurriyet.com, 2019).

Logo da Samteaguk isimli Kore de farklılıklar içinde yaşayan insanların mutluluğunu aktarmaktadır (www.onedio.com/, 2016: 2).

Resim 2.24: 1988 Seul Yaz Olimpiyat Oyunları Logosu

Kaynak: <https://tarihkurdu.net/yaz-olimpiyat-logolari-ve-tasarimlari.html>, 2019.

2.3.23. 1992 Barcelona Olimpiyat Oyunları Sembol ve Logoları

Barselona'nın yeniliklerinden biri de olimpiyat meşalesinin, uzaktan atılan bir okla yakılmasıdır. Barcelona'da 32 spor branşında 286 kategoride yarışmalar düzenlenmiştir (www.prezi.com, 2018: 1988).

Literatürde olimpiyatların kentsel dönüşüm için bir araç olarak kullanılmasına verilen en iyi örnek, yeni ulaşım sistemleri ve yeni yat limanı, eğlence hizmetleri ve çekici kumlu plajlara sahip olan kıyı alanının canlandırıldığı 1992 Barselona Oyunlarıdır (Ak, 2015). Sovyetler Birliği'nin dağıldığı, Doğu ve Batı Almanya'nın birleştiği bir dönemde yapılan olimpiyatlar 1972'den bu yana hemen hemen bütün ülkelerin katılımıyla gerçekleşti (www.hurriyet.com, 2019). Oyunlara ABD basketbol branşında rüya takım diye anılan profesyonel oyuncular ile katılım göstermiştir (Şahin, 2015: 26).

Logoda dinamik insan figürü yer almaktadır. Kafadaki mavi renk Akdenizi, gövdedeki sarı renk misafirperveliği ve ayaktaki kırmızı ise canlılığı nitelemektedir (www.onedio.com/, 2016: 2).

Resim 2.25: 1992 Barcelona Olimpiyat Oyunları Logosu

Kaynak: <https://tarihkurdu.net/yaz-olimpiyat-logolari-ve-tasarimlari.html>, 2019.

2.3.24. 1996 Atlanta Olimpiyat Oyunları Sembol ve Logoları

19 Temmuz - 4 Ağustos 1996 tarihleri arasında yapılan oyunlar 197 ülkeden 3523'ü kadın, 6797'si erkek, 10320 sporcunun katılımı ile gerçekleşti (www.celalgursoy.com, 2015: 1996). Baron Pierre De Coubertin'in kurduğu modern olimpiyatların 100. Yılı olan Atlanta Oyunları çeşitli engellemeler ve siyasi baskılara rağmen olağanüstü bir kutlama ile gerçekleştirilmiştir (Güçlü, 2001: 223). Şehire 5,1 milyar dolar ekonomik hareketlilik sağlayan oyunlar 77.000 yeni iş imkanını da beraberinde getirmiştir (Silik, 2014: 171).

Atlanta Olimpiyatlarını yaklaşık 4 milyar izleyici televizyon aracılığı ile izlemiştir (Güçlü, 2001: 239). Türkiye açısından Atlanta oyunları 4 altın 1 gümüş madalya ile sonuç bulurken ünlü halterci Naim Süleymanoğlu peş peşe 3 kez altın madalya kazanan tek halterci olarak tarihe geçerken güreşçi Hamza Yerlikaya rakiplerine tek bir puan vermeden altın madalyayı elde etmiştir (www.hurriyet.com, 2019).

Logoda modern olimpiyatların 100.yılı münasebetiyle meşalenin altına 100 rakamı yerleştirilmiştir. Altın rengi altın madalya alan sporcuları, yeşil renk Atlanta'yı simgelemektedir (www.onedio.com/, 2016: 2).

Resim 2.26: 1996 Atlanta Olimpiyat Oyunları Logosu

Kaynak: <https://tarihkurdu.net/yaz-olimpiyat-logolari-ve-tasarimlari.html>, 2019.

2.3.25. 2000 Sydney Olimpiyat Oyunları Sembol ve Logoları

2000 Olimpiyatları 199 ülkeden katılan 10651 sporcunun katılımıyla 28 branşda 300 kategoride yarışmalar yapıldı. IOC, 2000 Sydney Olimpiyatı öncesinde toplumdaki ilgiyi artırmak için bir dizi kısa film ve radyo spotu hazırladı. (www.celalgursoy.com, 2015: 2000).

Sydney oyunları ile birlikte IOC ve Sydney Olimpiyat Komitesi “yeşil olimpiyat” adını verdikleri bir parola benimseyerek çevresel düzenlemelerde ekolojik bir yapı oluşturmayı hedeflediler (Eryıldız ve Aydın, 2005: 107). Yine bu ilkeler doğrultusunda hiçbir hane halkı yerinden edilmemiş Olimpiyatlar için atıl kalmış bir bölgede yeni bir alan inşa edilmiştir. Ancak 2000 oyunları sonrasında özellikle konut fiyatlarındaki artış devam etmiş ve 2006 yılında gelindiğinde Sydney dünyanın en pahalı yedinci şehri olmuştur (Tellan, 2012: 257).

Bu oyunlarda Türk sporculardan Halil Mutlu halterde, Hamza Yerlikaya grekoromen güreşte, Hüseyin Özkan judoda altın madalyaya ulaşan sporcular olurken, serbest güreşte Adem Bereket ve bayanlar taekwondoda Hamide Bıçkın Tosun bronz madalya elde etmişlerdir (www.hurriyet.com, 2019).

Logoda Avustralya’nın sembolü olan bumerang, dağlar, güneş ve Sydney opera binası yer almaktadır (www.onedio.com/, 2016: 2).

Resim 2.27: 2000 Sidney Olimpiyat Oyunları Logosu

Kaynak: <https://tarihkurdu.net/yaz-olimpiyat-logolari-ve-tasarimlari.html>, 2019.

2.3.26. 2004 Atina Olimpiyat Oyunları Sembol ve Logoları

Oyunlara 201 ülkeden toplam 10625 sporcu katıldı. Atina'da 28 spor branşında 301 kategoride müsabakalar yapıldı. (www.celalgusoy.com, Mayıs 2018). Atina Olimpiyatları'nda 800 milyon dolarlık gelir ile sponsorluk rekoru kırılmıştır (Çırak ve Çavuşoğlu, 2016: 91). Fakat 1,6 milyar dolara mal olması beklenen Atina Olimpiyatları 16 milyar dolara mal olmuştur ve Yunanistanın maali krize girmesindeki başlıca nedenlerden biri olarak Atina olimpiyatları gösterilmiştir (Ak, 2015:1).

Türkiye Atina olimpiyatlarına 21 bayan ve 45 erkek sporcu temsilcilik gururunu sırtlanırken, eve 3 altın, 3 gümüş ve 3 bronz madalya ile dönüş yapmışlardır (www.hurriyet.com, 2019). Logoda klasik zeytin dalı, renkler Ege, antik Yunan ve modern Yunan bayrağını temsil etmektedir (www.onedio.com/, 2016: 2).

Resim 2.28: 2004 Atina Olimpiyat Oyunları Logosu

Kaynak: <https://tarihkurdu.net/yaz-olimpiyat-logolari-ve-tasarimlari.html>, 2019.

2.3.27. 2008 Pekin Olimpiyat Oyunları Sembol ve Logoları

Pekin Oyunlarında öncesinde düzenlenen oyunlar gibi öncelikli temsilci olimpiyat logosu olmuştur. Küresel piyasada yer edinmeye çalışan Çin Halk Cumhuriyeti için olimpiyatlar yükselişin simgesi olarak görülmüştür (Mercin, 2010). 350.000 kişinin zorunlu tahliye edildiği oyunlar için yapılan 423 milyon dolarlık harcama Çin Halk Cumhuriyeti'nin oyunlara verdiği önemi ve değeri açıkça gözler önüne sermektedir. Her ne kadar stadın yılın büyük bir zamanında kullanılamamasından kaynaklı yapılan harcamaların karşılanması günümüzde dahi sağlanamamış olsa da, Olimpiyatlar ve akabinde gelişen diğer örgütlenmeler Çinin politik açıdan da güçlendiğini göstermiştir (Ak, 2015:3; Ergenç, 2015: 655).

Olimpiyata 204 ülkeden, toplam 10942 sporcu katıldı (www.celalgursoy.com, 2015: 2008). Türkiye'yi 21 kadın 45 erkek sporcu temsil ederken sporcular, 3 altın 3 gümüş ve 4 bronz madalya ile geri döndü. (www.hurriyet.com, 2019).

Logoda Çin geleneksel dansını yapan bir sporcu yer almaktadır (www.onedio.com/, 2016: 3).

Resim 2.29: 2008 Pekin Olimpiyat Oyunları Logosu

Kaynak: <https://tarihkurdu.net/yaz-olimpiyat-logolari-ve-tasarimlari.html>, 2019.

2.3.28. 2012 Londra Olimpiyat Oyunları Sembol ve Logoları

Londra oyunları 204 ülkeden 10.520 sporcunun katılımıyla, 26 branştan 302 kategoride düzenlenen yarışmalarla gerçekleşti (www.celalgursoy.com, 2015: 2012). Oyunlarda 29 dünya 69 olimpiyat rekoru kırılırken, toplamda en fazla yüzme ve halter branşlarında rekorlar elde edilmiştir. Ayrıca Larissa Latynina'ya ait olan en çok olimpiyat

madalyasına sahip oyuncu ünvanını Michael Phelps bu olimpiyatlarda aldığı bir altın ve iki gümüş madalya ile ele geçirmiştir (www.ntv.com.tr, 2012 ; www.sabah.com.tr, 2012).

Londra oyunları sonrasında sporcuların konakladığı olimpiyat köyünün apartman daireleri olarak satılması ve inşa edilen 12.000 kişilik salonun sökülebilir bir şekilde tasarımı sayesinde İngilterenin gereksinimi olan başka bir bölgeye taşınması, tesislerin atıl kalmas durumunun bir nebze de olsa önüne geçilmesine yardımcı olmuştur (Özsoy ve Sennaroğlu, 2016: 11).

Logoda tüm dünya gençliğinin spora gönül vermeleri gerektiğini belirtmektedir (www.onedio.com/, 2016: 2).

Resim 2.30: 2012 Londra Olimpiyat Oyunları Logosu

Kaynak: <https://tarihkurdu.net/yaz-olimpiyat-logolari-ve-tasarimlari.html>, 2019.

2.3.29. 2016 Rio Olimpiyat Oyunları Sembol ve Logoları

28 branşta 39 disiplinde 11.544 sporcunun katılımıyla başlayan Rio oyunları Türkiye Cumhuriyeti açısından en başarılı dördüncü olimpiyat oyunları olmuştur. Bir altın, üç gümüş, dört bronz madalya olmak üzere toplam 8 madalya elde eden Türk sporcuların 29'u devşirme olarak, toplamda 103 kişi ile 21 branşta boy göstermiştir (İmamoğlu, 2016).

Türkiye adına tarihin en iyi 4. Olimpiyatı yaşanırken, Rio oyunlarına damga vuran olay 200 mt atletizm branşında Usain Bolt 19,78 saniye ile olimpiyat rekoru kıırarak altın madalya almıştır (www.bbc.com, 2016).

Rio olimpiyatlarında logoda 3 farklı insan formunun bir araya getirilmesi ile Sugarloaf dağı simgelenmektedir(www.onedio.com/, 2016: 3).

Resim 2.31: 2016 Rio Olimpiyat Oyunları Logosu

Kaynak: <https://tarihkurdu.net/yaz-olimpiyat-logolari-ve-tasarimlari.html>, 2019.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

DEMOGRAFİK DEĞİŞKENLERE GÖRE SEMBOLLERİN ALGILANMASININ ARAŞTIRILMASI

3.1. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ, VARSAYIMLAR, SINIRLILIKLARI

3.1.1. Araştırmanın Önemi

Kültürel etkileşim uzun soluklu ve çağın gereksinimlerinden etkilenmektedir. Kültürel yaklaşım ve ülkelerin bir amaç için bir araya gelerek yarışma ortamında katılımın sağlandığı olimpiyatlar önem arz etmektedir. Olimpiyatların örgütlenmesinde örgütsel deneyim, yapıldığı ülkenin sosyo-kültürel tanıtımı yanısıra özdeksel yönden ülke ekonomisine ve turizm değerlerine katkı sağlamaktadır. Olimpiyatların düzenlenmesinde aday ülkelerin kendilerini tanıtmaya, ekonomik gücünü ortaya koymaları ve örgütlenmenin örgütsel yaklaşımında etkinliklerini sergilemeleri ayrıca olimpiyat düzenlenmesine aday olacak ülkenin kendi değerlerini yansıttığı olimpiyat logosu sayesinde dikkatleri üzerine çekmeyi hedeflemektedirler. Olimpiyatlarda aday ülkenin seçilen logo ve sembollerin evrensel anlam taşıması ya da ülkenin kültürel yapısını ifade etmesi konusunda düşünce ayrılıkları doğa bilmektedir. Bu anlayışla olimpiyatlarda Türkiye'nin adaylığında logo yaklaşımının geliştirilmesinde, süreçte yer alan spor alanında rol alan ve olimpiyatlarda temsil anlamında hem örgütsel katkı hemde süreç içerisinde yer alabilmeleri nedeniyle beden eğitimi ve spor alanında yer alan kitlenin görüş ve önerilerinin araştırmanın etkinliği açısından katkı sağlayacağı düşünülmüştür.

3.1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı örgütsel kültürün görünen yüzü olarak sembollerin algılanmasında olimpiyat örneklerinin incelenmesi amaçlamıştır. Ortaya çıkacak olan ortak akıl uzlaşısı ile Türkiye'nin olimpik simgesinin belirlenmesi ve bunun bir örnek olarak geliştirilmesi temel alınarak yapılmıştır. Böylece Olimpiyat logolarının ortaya çıkmasında etkin olunacak kültürel sembol ve renklerin katılımcılar için ne anlam ifade ettiğinin tespiti hedeflenmiştir.

Olimpiyatlarda kullanılan sembollerin örgütsel kültür olarak içerdiği anlamlar ve Türkiye'nin yer alacağı olimpik bir örgütlenmede kullanılması planlanan sembole ilişkin kültürel yansımanın nasıl ortaya konulacağı önem arz etmektedir.

3.1.3. Alt Problemler

1. Katılımcıların cinsiyet değişkenine göre logo 1’de yer alan “ Turkuaz rengi gökyüzünü temsil ediyor mu”soruna verdikleri yanıtlar arasında fark var mıdır?

2. Katılımcıların cinsiyet değişkenine göre logo 1’de yer alan “ Kartal her zaman özgürlüğü ve hakimiyeti simgeliyor mu”soruna verdikleri yanıtlar arasında fark var mıdır?

3. Katılımcıların cinsiyet değişkenine göre logo 1’de yer alan “ İstanbul yazısının renginin siyah olması Türklerde Cesaret ve yiğitliği temsil ediyor mu”soruna verdikleri yanıtlar arasında fark var mıdır?

4. Katılımcıların cinsiyet değişkenine göre logo 1’de yer alan “ Zeytin Dalından çelenk ifadesi ilk yunan olimpiyat oyunlarında yarışmacılara verilen ödülü temsil ediyor mu”soruna verdikleri yanıtlar arasında fark var mıdır?

5. Katılımcıların cinsiyet değişkenine göre logo 2’de yer alan “ Turkuaz rengi gökyüzünü temsil ediyor mu”soruna verdikleri yanıtlar arasında fark var mıdır?

6. Katılımcıların cinsiyet değişkenine göre logo 2’de yer alan “ Ok atan adam figürü eskiden Türklerde kutlu bir silah olarak kabul ediliyor mu”soruna verdikleri yanıtlar arasında fark var mıdır?

7. Katılımcıların cinsiyet değişkenine göre logo 2’de yer alan “ İstanbul yazısının renginin siyah olması Türklerde Cesaret ve yiğitliği temsil ediyor mu”soruna verdikleri yanıtlar arasında fark var mıdır?

8. Katılımcıların cinsiyet değişkenine göre logo 2’de yer alan “ Zeytin Dalından çelenk ifadesi ilk yunan olimpiyat oyunlarında yarışmacılara verilen ödülü temsil ediyor mu”soruna verdikleri yanıtlar arasında fark var mıdır?

9. Katılımcıların cinsiyet değişkenine göre logo 3’de yer alan “ Turkuaz rengi gökyüzünü temsil ediyor mu”soruna verdikleri yanıtlar arasında fark var mıdır?

10. Katılımcıların cinsiyet değişkenine göre logo 3’de yer alan “ İstanbul yazısının renginin siyah olması Türklerde Cesaret ve yiğitliği temsil ediyor mu”soruna verdikleri yanıtlar arasında fark var mıdır?

11. Katılımcıların cinsiyet değişkenine göre logo 3’de yer alan “ Kartal her zaman özgürlüğü ve hakimiyeti simgeliyor mu” sorusuna verdikleri yanıtlar arasında fark var mıdır?

12. Katılımcıların yaş değişkenine göre logo 1’de yer alan “ Turkuaz rengi gökyüzünü temsil ediyor mu” sorusuna verdikleri yanıtlar arasında fark var mıdır?

13. Katılımcıların yaş değişkenine göre logo 1’de yer alan “ Kartal her zaman özgürlüğü ve hakimiyeti simgelemekte midir” sorusuna verdikleri yanıtlar arasında fark var mıdır?

14. Katılımcıların yaş değişkenine göre logo 1’de yer alan “ İstanbul yazısının renginin siyah olması Türklerde Cesaret ve yiğitliği temsil etmekte midir” sorusuna verdikleri yanıtlar arasında fark var mıdır?

15. Katılımcıların yaş değişkenine göre logo 1’de yer alan “ Zeytin Dalından çelenk ifadesi ilk yunan olimpiyat oyunlarında yarışmacılara verilen ödülü temsil etmekte midir” sorusuna verdikleri yanıtlar arasında fark var mıdır?

16. Katılımcıların yaş değişkenine göre logo 2’de yer alan “ Turkuaz rengi gökyüzünü temsil etmekte midir” sorusuna verdikleri yanıtlar arasında fark var mıdır?

17. Katılımcıların yaş değişkenine göre logo 2’de yer alan “ Ok atan adam figürü eskiden Türklerde kutlu bir silah olarak kabul edilmekte midir” sorusuna verdikleri yanıtlar arasında fark var mıdır?

18. Katılımcıların yaş değişkenine göre logo 2’de yer alan “ İstanbul yazısının renginin siyah olması Türklerde Cesaret ve yiğitliği temsil etmekte midir” sorusuna verdikleri yanıtlar arasında fark var mıdır?

19. Katılımcıların yaş değişkenine göre logo 2’de yer alan “ Zeytin Dalından çelenk ifadesi ilk yunan olimpiyat oyunlarında yarışmacılara verilen ödülü temsil etmekte midir” sorusuna verdikleri yanıtlar arasında fark var mıdır?

20. Katılımcıların yaş değişkenine göre logo 3’de yer alan “ Turkuaz rengi gökyüzünü temsil etmekte midir” sorusuna verdikleri yanıtlar arasında fark var mıdır?

21. Katılımcıların yaş değişkenine göre logo 3’de yer alan “ İstanbul yazısının renginin siyah olması Türklerde Cesaret ve yiğitliği temsil etmekte midir” sorusuna verdikleri yanıtlar arasında fark var mıdır?

22. Katılımcıların yaş değişkenine göre logo 3’de yer alan “ Kartal her zaman özgürlüğü ve hakimiyeti simgelemekte midir” sorusuna verdikleri yanıtlar arasında fark var mıdır?

3.1.4.Hipotezler

1. Katılımcıların cinsiyet değişkenine göre logo 1’de yer alan “ Turkuaz rengi gökyüzünü temsil ediyor mu” sorusuna verdikleri yanıtlar arasında fark yoktur.

2. Katılımcıların cinsiyet değişkenine göre logo 1’de yer alan “ Kartal her zaman özgürlüğü ve hakimiyeti simgeliyor mu” sorusuna verdikleri yanıtlar arasında fark yoktur.

3. Katılımcıların cinsiyet değişkenine göre logo 1’de yer alan “ İstanbul yazısının renginin siyah olması Türklerde Cesaret ve yiğitliği temsil ediyor mu” sorusuna verdikleri yanıtlar arasında fark yoktur.

4. Katılımcıların cinsiyet değişkenine göre logo 1’de yer alan “ Zeytin Dalından çelenk ifadesi ilk yunan olimpiyat oyunlarında yarışmacılara verilen ödülü temsil ediyor mu” sorusuna verdikleri yanıtlar arasında fark yoktur.

5. Katılımcıların cinsiyet değişkenine göre logo 2’de yer alan “ Turkuaz rengi gökyüzünü temsil ediyor mu” sorusuna verdikleri yanıtlar arasında fark yoktur.

6. Katılımcıların cinsiyet değişkenine göre logo 2’de yer alan “ Ok atan adam figürü eskiden Türklerde kutlu bir silah olarak kabul ediliyor mu” sorusuna verdikleri yanıtlar arasında fark yoktur.

7. Katılımcıların cinsiyet değişkenine göre logo 2’de yer alan “ İstanbul yazısının renginin siyah olması Türklerde Cesaret ve yiğitliği temsil ediyor mu” sorusuna verdikleri yanıtlar arasında fark yoktur.

8. Katılımcıların cinsiyet değişkenine göre logo 2’de yer alan “ Zeytin Dalından çelenk ifadesi ilk yunan olimpiyat oyunlarında yarışmacılara verilen ödülü temsil ediyor mu” sorusuna verdikleri yanıtlar arasında fark yoktur.

9. Katılımcıların cinsiyet değişkenine göre logo 3’de yer alan “ Turkuaz rengi gökyüzünü temsil ediyor mu”sorusa verdikleri yanıtlar arasında fark yoktur.

10. Katılımcıların cinsiyet değişkenine göre logo 3’de yer alan “ İstanbul yazısının renginin siyah olması Türklerde Cesaret ve yiğitliği temsil ediyor mu”sorusa verdikleri yanıtlar arasında fark yoktur.

11. Katılımcıların cinsiyet değişkenine göre logo 3’de yer alan “ Kartal her zaman özgürlüğü ve hakimiyeti simgeliyor mu”sorusa verdikleri yanıtlar arasında fark yoktur.

12. Katılımcıların yaş değişkenine göre logo 1’de yer alan “ Turkuaz rengi gökyüzünü temsil ediyor mu”sorusa verdikleri yanıtlar arasında fark yoktur.

13. Katılımcıların yaş değişkenine göre logo 1’de yer alan “ Kartal her zaman özgürlüğü ve hakimiyeti simgelemektedir”sorusa verdikleri yanıtlar arasında fark yoktur.

14. Katılımcıların yaş değişkenine göre logo 1’de yer alan “ İstanbul yazısının renginin siyah olması Türklerde Cesaret ve yiğitliği temsil etmektedir”sorusa verdikleri yanıtlar arasında fark yoktur.

15. Katılımcıların yaş değişkenine göre logo 1’de yer alan “ Zeytin Dalından çelenk ifadesi ilk yunan olimpiyat oyunlarında yarışmacılara verilen ödülü temsil etmektedir”sorusa verdikleri yanıtlar arasında fark yoktur.

16. Katılımcıların yaş değişkenine göre logo 2’de yer alan “ Turkuaz rengi gökyüzünü temsil etmektedir”sorusa verdikleri yanıtlar arasında fark yoktur.

17. Katılımcıların yaş değişkenine göre logo 2’de yer alan “ Ok atan adam figürü eskiden Türklerde kutlu bie silah olarak kabul edilmektedir”sorusa verdikleri yanıtlar arasında fark yoktur.

18. Katılımcıların yaş değişkenine göre logo 2’de yer alan “ İstanbul yazısının renginin siyah olması Türklerde Cesaret ve yiğitliği temsil etmektedir”sorusa verdikleri yanıtlar arasında fark yoktur.

19. Katılımcıların yaş değişkenine göre logo 2’de yer alan “ Zeytin Dalından çelenk ifadesi ilk yunan olimpiyat oyunlarında yarışmacılara verilen ödülü temsil etmektedir” sorusuna verdikleri yanıtlar arasında fark yoktur.

20. Katılımcıların yaş değişkenine göre logo 3’de yer alan “ Turkuaz rengi gökyüzünü temsil etmektedir” sorusuna verdikleri yanıtlar arasında fark yoktur.

21. Katılımcıların yaş değişkenine göre logo 3’de yer alan “ İstanbul yazısının renginin siyah olması Türklerde Cesaret ve yiğitliği temsil etmektedir” sorusuna verdikleri yanıtlar arasında fark yoktur.

22. Katılımcıların yaş değişkenine göre logo 3’de yer alan “ Kartal her zaman özgürlüğü ve hakimiyeti simgelemektedir” sorusuna verdikleri yanıtlar arasında fark yoktur.

3.1.5. Araştırmanın Varsayımları

1. Bu araştırmada uygulanan yöntemin amaca uygun olduğu varsayılmıştır.
2. Seçilen örneklem grubunun araştırmanın evrenini temsil eder özellikte olduğu varsayılmıştır.
3. Bu araştırmada yer alan katılımcıların veri toplama araçlarına verdikleri yanıtların araştırmanın ciddiyeti dahilinde, samimi ve gerçeklere uygun olarak verildiği varsayılmıştır.

3.1.6. Araştırmanın Sınırlılıkları

1. Ana evrenini büyüklüğü ve sınırsız oluşu araştırmanın en büyük sınırlılığını oluşturmaktadır. Bundan dolayı rastgele örneklem izlenmiştir.
2. Araştırmada kullandığımız veri toplama yönteminin geçerliliği diğer sınırı oluşturmaktadır.
3. Elde edilen verilerin samimiyet dereceleri diğer sınırı belirlemektedir.
4. Diğer yandan evrenin genişliğini büyük olması örneklemeyi yönlendirdiği için verilerin sonuçları örneklemden elde edilen kadardır.

3.2. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

3.2.1. Araştırma Ana Kütle ve Örneklemi

Araştırmanın ana kütesini, Türkiye’de devlet üniversitelerinde yer alan beden eğitimi ve spor yüksekokulları ile spor bilimleri fakültelerinde öğrenim görenler yer almıştır.

Araştırmada örneklemi ise Kütahya Dumlupınar Üniversitesi beden Eğitimi ve Spor yüksekokulu, Süleyman Demirel Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi ve Gazi üniversitesi Spor Bilimleri fakültesinde öğrenim gören öğrencilerden uygun örnekleme yöntemi ile belirlenmiştir. Ankette sorgulanması istenen veriler için araştırmacı tarafından literatüre ve araştırmanın konusuna uygun olarak hazırlanmıştır. Anket ölçek olarak kullanılmamıştır. Veri toplama aracı olarak “Anket” şeklinde düzenlenmiştir.

3.2.2. Veri Toplama Aracı

Bu araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından geliştirilen katılımcıların cinsiyet, yaş ve öğrenim gördükleri üniversitenin belirlenmesi adına 3 soruluk demografik bilgi formu ve katılımcıların logolar hakkındaki görüşlerinin belirlenmesi adına 11 soruluk 3 likert (Katılmıyorum, kararsızım ve katılıyorum) tipi anket formu kullanılmıştır.

3.3. VERİLERİN ANALİZİ

Verilerin analizi aşamasında alt sorunlara uygun olarak toplanan veriler, denetlenmiş ve elektronik ortamda kayıt altına alınmıştır. Verilerin toplanması amacı ile toplam 650 anket formu dağıtılmış ancak katılımcılar tarafından tam ve eksiksiz bir şekilde doldurulan 638 (254 kadın; 384 erkek) anket değerlendirilmeye alınmıştır. Kaydedilen verilerin çözümlenmesinde ise SPSS 20 (Statistical Package for Social Sciences 20) programından yararlanılmıştır.

Katılımcılar ile ilgili demografik bilgilerin değerlendirilmesinde frekans (f) ve yüzde (%) analizi yapılmıştır. Anketin ikinci bölümünde; katılımcıların logolar hakkındaki yanıtları cinsiyet ve yaş değişkenine göre $\alpha = .05$ anlamlılık düzeyinde Ki-Kare testi yapılarak elde edilmiştir. (Büyüköztürk,2007:25 ; Kalaycı,2008:57)

3.3.1. Katılımcılara Ait Kişisel Bilgilerin ve Anket Sorularına Verdikleri Yanıtların Dağılımı

Tablo 3.1: Katılımcılara Ait Kişisel Bilgilerin ve Anket Sorularına Verdikleri Yanıtların Dağılımı

Değişkenler		f	%
Cinsiyet	Kadın	254	39.8
	Erkek	384	60.2
	Toplam	638	100
Yaş	18-24 Yaş	492	77.1
	25-32 Yaş	134	21.0
	33-40 Yaş	12	1.9
	Toplam	638	100
Soru 1.1	Katılmıyorum	20	3.1
	Kararsızım	150	23.5
	Katılıyorum	468	73.4
	Toplam	638	100
Soru 1.2	Katılmıyorum	18	2.8
	Kararsızım	354	55.5
	Katılıyorum	266	41.7
	Toplam	638	100
Soru 1.3	Katılmıyorum	36	5.6
	Kararsızım	265	41.5
	Katılıyorum	337	52.8
	Toplam	638	100
Soru 1.4	Katılmıyorum	29	4.5
	Kararsızım	251	39.3
	Katılıyorum	358	56.1
	Toplam	638	100

Tablo 3.1. incelendiğinde, araştırma kapsamında yer alan katılımcıların %60.2'sinin erkek, %77.1'inin 18-24 yaş grubunda olduğu, %73.4'ünün “Turkuaz rengi gökyüzünü temsilen yer almaktadır” ifadesine “Katılıyorum”, %55.5'inin “Kartal figürü özgürlüğü ve hakimiyeti ifade etmektedir.” ifadesine “Kararsızım”, %52.8'inin “İstanbul yazısının renk olarak siyah tercih edilmesi Türklerde cesaret ve yiğitliğe çağrışım yapmaktadır.” ifadesine “Katılıyorum” ve “Zeytin dalından çelenk figürü Yunanlılarda olimpiyatlarda yarışmacılara verilen ödülü temsil etmektedir.” ifadesine ise “Katılıyorum” yanıtını vermiştir.

Tablo 3.1: (devam) Katılımcılara Ait Kişisel Bilgilerin ve Anket Sorularına Verdikleri Yanıtların Dağılımı

Değişkenler		f	%
Soru 2.1	Katılmıyorum	16	2.5
	Kararsızım	244	38.2
	Katılıyorum	378	59.2
	Toplam	638	100
Soru 2.2	Katılmıyorum	25	3.9
	Kararsızım	269	42.2
	Katılıyorum	344	53.9
	Toplam	638	100
Soru 2.3	Katılmıyorum	26	4.1
	Kararsızım	280	43.9
	Katılıyorum	332	52.0
	Toplam	638	100
Soru 2.4	Katılmıyorum	26	4.1
	Kararsızım	257	40.3
	Katılıyorum	355	55.6
	Toplam	638	100
Soru 3.1	Katılmıyorum	53	8.3
	Kararsızım	230	36.1
	Katılıyorum	355	55.6
	Toplam	638	100
Soru 3.2	Katılmıyorum	60	9.4
	Kararsızım	291	45.6
	Katılıyorum	287	45
	Toplam	638	100
Soru 3.3	Katılmıyorum	48	7.5
	Kararsızım	294	46.1
	Katılıyorum	296	46.4
	Toplam	638	100

Tablo 3.1'in devamı incelendiğinde, araştırma kapsamında yer alan katılımcıların %59.2'sinin "Turkuaz rengi gökyüzünü temsilen yer almaktadır" ifadesine "Katılıyorum", %53.9'unun "Ok atan adam eski Türklerde kutlu bir silah olarak yer almaktadır." ifadesine "Katılıyorum", %52'sinin "İstanbul yazısının renk olarak siyah tercih edilmesi Türklerde cesaret ve yiğitliğe çağrışım yapmaktadır." ifadesine "Katılıyorum", %55.6'sının "Zeytin dalından çelenk figürü Yunanlılarda olimpiyatlarda yarışmacılara verilen ödülü temsil etmektedir." ifadesine ise "Katılıyorum" yanıtı vermiştir. 3.logo'daki dağılıma bakıldığında ise katılımcıların %55.6'sının "Turkuaz rengi gökyüzünü temsilen yer almaktadır" ifadesine "Kararsızım", %45.6'sının "Kartal figürü

özgürlüğü ve hakimiyeti ifade etmektedir.” ifadesine “Kararsızım”, %46.4’ünün “İstanbul yazısının renk olarak siyah tercih edilmesi Türklerde cesaret ve yiğitliğe çağrışım yapmaktadır.” ifadesine “Katılıyorum” yanıtını vermiştir.

3.3.2. Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Logo 1 “Turkuaz Rengi Gökyüzünü Temsilen Yer Almaktadır” İfadesine İlişkin – Ki-Kare Testi Sonuçları

Tablo 3.2: Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Logo 1 “Turkuaz Rengi Gökyüzünü Temsilen Yer Almaktadır” İfadesine İlişkin – Ki-Kare Testi Sonuçları

Cinsiyet		Logo 1/Soru 1			Toplam
		Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	
Kadın	N	10	63	181	254
Erkek	N	10	87	287	384
Toplam	N	20	150	468	638

$$X^2= 1.41 \quad sd=2 \quad p= .49$$

Analiz sonuçlarına göre, Logo 1 de yer alan “Turkuaz Rengi Gökyüzünü Temsilen Yer Almaktadır” ifadesine “Katılmıyorum” diyenlerin oranı kadınlarda 10 kişi iken bu oranın erkeklerde 10 kişi olduğu, “Kararsızım” diyenlerin oranının kadınlarda 63 kişi iken erkeklerde 87 kişi olduğu ve “Katılıyorum” diyen katılımcıların oranının ise kadınlarda 181 kişi iken erkeklerde 287 kişi olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca farklı cinsiyetlerdeki bireylerin Logo 1 in “Turkuaz Rengi Gökyüzünü Temsilen Yer Almaktadır” ifadesine ilişkin görüşleri arasında gözlenen bu farkın anlamlı olmadığı bulunmuştur [$X^2_{(2)}= 1.41, p>.05$]. Diğer bir deyişle; katılımcıların cinsiyetleri ile 1. logo için “Turkuaz rengi gökyüzünü temsilen yer almaktadır” ifadesi arasında anlamlı bir fark yoktur.

3.3.3. Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Logo 1 “Kartal Figürü Özgürlüğü ve Hakimiyeti İfade Etmektedir” İfadesine İlişkin – Ki-Kare Testi Sonuçları

Tablo 3.3: Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Logo 1 “Kartal Figürü Özgürlüğü ve Hakimiyeti İfade Etmektedir” İfadesine İlişkin – Ki-Kare Testi Sonuçları

Cinsiyet		Logo 1/Soru 2			Toplam
		Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	
Kadın	N	8	134	112	254
Erkek	N	10	220	154	384
Toplam	N	18	354	266	638

$$X^2= 1.31 \quad sd=2 \quad p= .51$$

Analiz sonuçlarına göre, Logo 1 de yer alan “Kartal Figürü Özgürlüğü ve Hakimiyeti İfade Etmektedir” ifadesine “Katılmıyorum” diyenlerin oranı kadınlarda 8 kişi iken bu oranın erkeklerde 10 kişi olduğu, “Kararsızım” diyenlerin oranının kadınlarda 134 kişi iken erkeklerde 220 kişi olduğu ve “Katılıyorum” diyen katılımcıların oranının ise kadınlarda 112 kişi iken erkeklerde 154 kişi olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca farklı cinsiyetlerdeki bireylerin Logo 1 ‘in “Kartal Figürü Özgürlüğü ve Hakimiyeti İfade Etmektedir” ifadesine ilişkin görüşleri arasında gözlenen bu farkın anlamlı olmadığı bulunmuştur [$X^2_{(2)} = 1.31, p > .05$]. Diğer bir deyişle; katılımcıların cinsiyetleri ile 1. logo için “Kartal Figürü Özgürlüğü ve Hakimiyeti İfade Etmektedir” ifadesi arasında anlamlı bir fark yoktur.

3.3.4. Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Logo 1 “İstanbul yazısının renk olarak siyah tercih edilmesi Türklerde cesaret ve yiğitliğe çağrışım yapmaktadır” İfadesine İlişkin – Ki-Kare Testi Sonuçları

Tablo 3.4: Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Logo 1 “İstanbul yazısının renk olarak siyah tercih edilmesi Türklerde cesaret ve yiğitliğe çağrışım yapmaktadır” İfadesine İlişkin – Ki-Kare Testi Sonuçları

Cinsiyet		Logo 1/Soru 3			Toplam
		Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	
Kadın	N	11	113	130	254
Erkek	N	25	152	207	384
Toplam	N	36	265	337	638

$X^2 = 2.38$ $sd = 2$ $p = .30$

Analiz sonuçlarına göre, Logo 1 de yer alan “İstanbul yazısının renk olarak siyah tercih edilmesi Türklerde cesaret ve yiğitliğe çağrışım yapmaktadır” ifadesine “Katılmıyorum” diyenlerin oranı kadınlarda 11 kişi iken bu oranın erkeklerde 25 kişi olduğu, “Kararsızım” diyenlerin oranının kadınlarda 113 kişi iken erkeklerde 152 kişi olduğu ve “Katılıyorum” diyen katılımcıların oranının ise kadınlarda 130 kişi iken erkeklerde 207 kişi olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca farklı cinsiyetlerdeki bireylerin Logo 1 ‘in “İstanbul yazısının renk olarak siyah tercih edilmesi Türklerde cesaret ve yiğitliğe çağrışım yapmaktadır” ifadesine ilişkin görüşleri arasında gözlenen bu farkın anlamlı olmadığı bulunmuştur [$X^2_{(2)} = 2.38, p > .05$]. Diğer bir deyişle; katılımcıların cinsiyetleri ile 1. logo için “İstanbul yazısının renk olarak siyah tercih edilmesi Türklerde cesaret ve yiğitliğe çağrışım yapmaktadır” ifadesi arasında anlamlı bir fark yoktur.

3.3.5. Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Logo 1 “Zeytin dalından çelenk figürü Yunanlılarda olimpiyatlarda yarışmacılara verilen ödülü temsil etmektedir” İfadesine İlişkin – Ki-Kare Testi Sonuçları

Tablo 3.5: Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Logo 1 “Zeytin dalından çelenk figürü Yunanlılarda olimpiyatlarda yarışmacılara verilen ödülü temsil etmektedir” İfadesine İlişkin – Ki-Kare Testi Sonuçları

Cinsiyet		Logo 1/Soru 4			Toplam
		Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	
Kadın	N	13	99	142	254
Erkek	N	16	152	216	384
Toplam	N	29	251	358	638

$$X^2 = 0.32 \quad sd=2 \quad p = .85$$

Analiz sonuçlarına göre, Logo 1 de yer alan “Zeytin dalından çelenk figürü Yunanlılarda olimpiyatlarda yarışmacılara verilen ödülü temsil etmektedir ” ifadesine “Katılmıyorum” diyenlerin oranı kadınlarda 13 kişi iken bu oranın erkeklerde 16 kişi olduğu, “Kararsızım” diyenlerin oranının kadınlarda 99 kişi iken erkeklerde 152 kişi olduğu ve “Katılıyorum” diyen katılımcıların oranının ise kadınlarda 142 kişi iken erkeklerde 216 kişi olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca farklı cinsiyetlerdeki bireylerin Logo 1 ‘in “Zeytin dalından çelenk figürü Yunanlılarda olimpiyatlarda yarışmacılara verilen ödülü temsil etmektedir..” ifadesine ilişkin görüşleri arasında gözlenen bu farkın anlamlı olmadığı bulunmuştur [$X^2_{(2)} = 0.32, p > .05$]. Diğer bir deyişle; katılımcıların cinsiyetleri ile 1. logo için “Zeytin dalından çelenk figürü Yunanlılarda olimpiyatlarda yarışmacılara verilen ödülü temsil etmektedir” ifadesi arasında anlamlı bir fark yoktur.

3.3.6. Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Logo 2 “Turkuaz rengi gökyüzünü temsilen yer almaktadır” İfadesine İlişkin – Ki-Kare Testi Sonuçları

Tablo 3.6: Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Logo 2 “Turkuaz rengi gökyüzünü temsilen yer almaktadır” İfadesine İlişkin – Ki-Kare Testi Sonuçları

Cinsiyet		Logo 2/Soru 1			Toplam
		Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	
Kadın	N	9	108	137	254
Erkek	N	7	136	241	384
Toplam	N	16	244	378	638

$$X^2 = 5.83 \quad sd=2 \quad p = .05$$

Analiz sonuçlarına göre, Logo 2 de yer alan “Turkuaz rengi gökyüzünü temsilen yer almaktadır” ifadesine “Katılmıyorum” diyenlerin oranı kadınlarda 9 kişi iken bu oranın erkeklerde 7 kişi olduğu, “Kararsızım” diyenlerin oranının kadınlarda 108 kişi iken erkeklerde 136 kişi olduğu ve “Katılıyorum” diyen katılımcıların oranının ise kadınlarda 137 kişi iken erkeklerde 241 kişi olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca farklı cinsiyetlerdeki bireylerin Logo 2 ‘nin “Turkuaz rengi gökyüzünü temsilen yer almaktadır” ifadesine ilişkin görüşleri arasında gözlenen bu farkın anlamlı olmadığı bulunmuştur [$X^2_{(2)} = 5.83$, $p > .05$]. Diğer bir deyişle; katılımcıların cinsiyetleri ile 2. logo için “Turkuaz rengi gökyüzünü temsilen yer almaktadır” ifadesi arasında anlamlı bir fark yoktur.

3.3.7. Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Logo 2 “Ok atan adam eski Türklerde kutlu bir silah olarak yer almaktadır” İfadesine İlişkin – Ki-Kare Testi Sonuçları

Tablo 3.7: Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Logo 2 “Ok atan adam eski Türklerde kutlu bir silah olarak yer almaktadır” İfadesine İlişkin – Ki-Kare Testi Sonuçları

Cinsiyet		Logo 2/Soru 2			Toplam
		Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	
Kadın	N	11	104	139	254
Erkek	N	14	165	205	384
Toplam	N	25	269	344	638

$X^2 = 0.38$ $sd = 2$ $p = .82$

Analiz sonuçlarına göre, Logo 2 de yer alan “Ok atan adam eski Türklerde kutlu bir silah olarak yer almaktadır” ifadesine “Katılmıyorum” diyenlerin oranı kadınlarda 11 kişi iken bu oranın erkeklerde 14 kişi olduğu, “Kararsızım” diyenlerin oranının kadınlarda 104 kişi iken erkeklerde 165 kişi olduğu ve “Katılıyorum” diyen katılımcıların oranının ise kadınlarda 139 kişi iken erkeklerde 205 kişi olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca farklı cinsiyetlerdeki bireylerin Logo 2 ‘nin “Ok atan adam eski Türklerde kutlu bir silah olarak yer almaktadır” ifadesine ilişkin görüşleri arasında gözlenen bu farkın anlamlı olmadığı bulunmuştur [$X^2_{(2)} = 0.38$, $p > .05$]. Diğer bir deyişle; katılımcıların cinsiyetleri ile 2. logo için “Ok atan adam eski Türklerde kutlu bir silah olarak yer almaktadır” ifadesi arasında anlamlı bir fark yoktur.

3.3.8. Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Logo 2 “İstanbul yazısının renk olarak siyah tercih edilmesi Türklerde cesaret ve yiğitliğe çağrışım yapmaktadır” İfadesine İlişkin – Ki-Kare Testi Sonuçları

Tablo 3.8: Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Logo 2 “İstanbul yazısının renk olarak siyah tercih edilmesi Türklerde cesaret ve yiğitliğe çağrışım yapmaktadır” İfadesine İlişkin – Ki-Kare Testi Sonuçları

Cinsiyet		Logo 2/Soru 3			Toplam
		Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	
Kadın	N	9	111	134	254
Erkek	N	17	169	198	384
Toplam	N	26	280	332	638

$\chi^2 = 0.33$ $sd=2$ $p = .84$

Analiz sonuçlarına göre, Logo 2 de yer alan “İstanbul yazısının renk olarak siyah tercih edilmesi Türklerde cesaret ve yiğitliğe çağrışım yapmaktadır” ifadesine “Katılmıyorum” diyenlerin oranı kadınlarda 9 kişi iken bu oranın erkeklerde 17 kişi olduğu, “Kararsızım” diyenlerin oranının kadınlarda 111 kişi iken erkeklerde 169 kişi olduğu ve “Katılıyorum” diyen katılımcıların oranının ise kadınlarda 134 kişi iken erkeklerde 198 kişi olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca farklı cinsiyetlerdeki bireylerin Logo 2 ‘nin “İstanbul yazısının renk olarak siyah tercih edilmesi Türklerde cesaret ve yiğitliğe çağrışım yapmaktadır” ifadesine ilişkin görüşleri arasında gözlenen bu farkın anlamlı olmadığı bulunmuştur [$\chi^2_{(2)} = 0.33$, $p > .05$]. Diğer bir deyişle; katılımcıların cinsiyetleri ile 2. logo için “İstanbul yazısının renk olarak siyah tercih edilmesi Türklerde cesaret ve yiğitliğe çağrışım yapmaktadır” ifadesi arasında anlamlı bir fark yoktur.

3.3.9. Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Logo 2 “Zeytin dalından çelenk figürü Yunanlılarda olimpiyatlarda yarışmacılara verilen ödülü temsil etmektedir” İfadesine İlişkin – Ki-Kare Testi Sonuçları

Tablo 3.9: Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Logo 2 “Zeytin dalından çelenk figürü Yunanlılarda olimpiyatlarda yarışmacılara verilen ödülü temsil etmektedir” İfadesine İlişkin – Ki-Kare Testi Sonuçları

Cinsiyet		Logo 2/Soru 4			Toplam
		Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	
Kadın	N	12	109	133	254
Erkek	N	14	148	222	384
Toplam	N	26	257	355	638

$$X^2= 1.97 \quad sd=2 \quad p= .37$$

Analiz sonuçlarına göre, Logo 2 de yer alan “Zeytin dalından çelenk figürü Yunanlılarda olimpiyatlarda yarışmacılara verilen ödülü temsil etmektedir” ifadesine “Katılmıyorum” diyenlerin oranı kadınlarda 12 kişi iken bu oranın erkeklerde 14 kişi olduğu, “Kararsızım” diyenlerin oranının kadınlarda 109 kişi iken erkeklerde 148 kişi olduğu ve “Katılıyorum” diyen katılımcıların oranının ise kadınlarda 133 kişi iken erkeklerde 222 kişi olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca farklı cinsiyetlerdeki bireylerin Logo 2 ‘nin “Zeytin dalından çelenk figürü Yunanlılarda olimpiyatlarda yarışmacılara verilen ödülü temsil etmektedir” ifadesine ilişkin görüşleri arasında gözlenen bu farkın anlamlı olmadığı bulunmuştur [$X^2_{(2)}= 1.97, p>.05$]. Diğer bir deyişle; katılımcıların cinsiyetleri ile 2. logo için “Zeytin dalından çelenk figürü Yunanlılarda olimpiyatlarda yarışmacılara verilen ödülü temsil etmektedir” ifadesi arasında anlamlı bir fark yoktur.

3.3.10. Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Logo 3 “Turkuaz rengi gökyüzünü temsilen yer almaktadır” İfadesine İlişkin – Ki-Kare Testi Sonuçları

Tablo 3.10: Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Logo 3 “Turkuaz rengi gökyüzünü temsilen yer almaktadır” İfadesine İlişkin – Ki-Kare Testi Sonuçları

Cinsiyet		Logo 3/Soru 1			Toplam
		Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	
Kadın	N	25	97	132	254
Erkek	N	28	133	223	384
Toplam	N	53	230	355	638

$$X^2= 2.75 \quad sd=2 \quad p= .25$$

Analiz sonuçlarına göre, Logo 3 de yer alan “Turkuaz rengi gökyüzünü temsilen yer almaktadır” ifadesine “Katılmıyorum” diyenlerin oranı kadınlarda 25 kişi iken bu oranın erkeklerde 28 kişi olduğu, “Kararsızım” diyenlerin oranının kadınlarda 97 kişi iken erkeklerde 133 kişi olduğu ve “Katılıyorum” diyen katılımcıların oranının ise kadınlarda 132 kişi iken erkeklerde 223 kişi olduğu tespit edilmiştir.

Ayrıca farklı cinsiyetlerdeki bireylerin Logo 3 ‘ün “Turkuaz rengi gökyüzünü temsilen yer almaktadır” ifadesine ilişkin görüşleri arasında gözlenen bu farkın anlamlı olmadığı bulunmuştur [$X^2_{(2)} = 2.75, p > .05$]. Diğer bir deyişle; katılımcıların cinsiyetleri ile 3. logo için “Turkuaz rengi gökyüzünü temsilen yer almaktadır” ifadesi arasında anlamlı bir fark yoktur.

3.3.11. Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Logo 3 “Kartal figürü özgürlüğü ve hakimiyeti ifade etmektedir” İfadesine İlişkin – Ki-Kare Testi Sonuçları

Tablo 3.11: Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Logo 3 “Kartal figürü özgürlüğü ve hakimiyeti ifade etmektedir” İfadesine İlişkin – Ki-Kare Testi Sonuçları

Cinsiyet		Logo 3/Soru 2			Toplam
		Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	
Kadın	N	29	108	117	254
Erkek	N	31	183	170	384
Toplam	N	60	291	287	638

$$X^2 = 2.81 \quad sd = 2 \quad p = .24$$

Analiz sonuçlarına göre, Logo 3 de yer alan “Kartal figürü özgürlüğü ve hâkimiyeti ifade etmektedir” ifadesine “Katılmıyorum” diyenlerin oranı kadınlarda 29 kişi iken bu oranın erkeklerde 31 kişi olduğu, “Kararsızım” diyenlerin oranının kadınlarda 108 kişi iken erkeklerde 183 kişi olduğu ve “Katılıyorum” diyen katılımcıların oranının ise kadınlarda 117 kişi iken erkeklerde 170 kişi olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca farklı cinsiyetlerdeki bireylerin Logo 3 ‘ün “Kartal figürü özgürlüğü ve hakimiyeti ifade etmektedir” ifadesine ilişkin görüşleri arasında gözlenen bu farkın anlamlı olmadığı bulunmuştur [$X^2_{(2)} = 2.81, p > .05$]. Diğer bir deyişle; katılımcıların cinsiyetleri ile 3. logo için “Kartal figürü özgürlüğü ve hakimiyeti ifade etmektedir” ifadesi arasında anlamlı bir fark yoktur.

3.3.12. Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Logo 3 “İstanbul yazısının renk olarak siyah tercih edilmesi Türklerde cesaret ve yiğitliğe çağrışım yapmaktadır” İfadesine İlişkin – Ki-Kare Testi Sonuçları

Analiz sonuçlarına göre, Logo 3 de yer alan “İstanbul yazısının renk olarak siyah tercih edilmesi Türklerde cesaret ve yiğitliğe çağrışım yapmaktadır” ifadesine “Katılmıyorum” diyenlerin oranı kadınlarda 26 kişi iken bu oranın erkeklerde 22 kişi olduğu, “Kararsızım” diyenlerin oranının kadınlarda 118 kişi iken erkeklerde 176 kişi olduğu ve “Katılıyorum” diyen katılımcıların oranının ise kadınlarda 110 kişi iken erkeklerde 186 kişi olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 3.12: Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Logo 3 “İstanbul yazısının renk olarak siyah tercih edilmesi Türklerde cesaret ve yiğitliğe çağrışım yapmaktadır” İfadesine İlişkin – Ki-Kare Testi Sonuçları

Cinsiyet		Logo 3/Soru 3			Toplam
		Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	
Kadın	N	26	118	110	254
Erkek	N	22	176	186	384
Toplam	N	48	294	296	638

$\chi^2 = 5,00$ $sd=2$ $p= .08$

Ayrıca farklı cinsiyetlerdeki bireylerin Logo 3 ‘ün “İstanbul yazısının renk olarak siyah tercih edilmesi Türklerde cesaret ve yiğitliğe çağrışım yapmaktadır” ifadesine ilişkin görüşleri arasında gözlenen bu farkın anlamlı olmadığı bulunmuştur [$\chi^2_{(2)} = 5.00$, $p > .05$]. Diğer bir deyişle; katılımcıların cinsiyetleri ile 3. logo için “İstanbul yazısının renk olarak siyah tercih edilmesi Türklerde cesaret ve yiğitliğe çağrışım yapmaktadır” ifadesi arasında anlamlı bir fark yoktur.

3.3.13. Katılımcıların Yaşlarına Göre Logo 1 “Turkuaz Rengi Gökyüzünü Temsilen Yer Almaktadır” İfadesine İlişkin – Ki-Kare Testi Sonuçları

Analiz sonuçlarına göre, Logo 1 de yer alan “Turkuaz Rengi Gökyüzünü Temsilen Yer Almaktadır” ifadesine “Katılmıyorum” diyenlerin oranı 18-24 yaş grubunda 16 kişi iken bu oranın 25-32 yaş grubunda 4 kişi olduğu, “Kararsızım” diyenlerin oranının 18-24 yaş grubunda 109 kişi iken 33-40 yaş grubunda 8 kişi olduğu ve “Katılıyorum” diyen katılımcıların oranının ise 18-24 yaş grubunda 492 kişi iken 33-40 yaş grubunda 4 kişi olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 3.13: Katılımcıların Yaşlarına Göre Logo 1 “Turkuaz Rengi Gökyüzünü Temsilen Yer Almaktadır” İfadesine İlişkin – Ki-Kare Testi Sonuçları

Yaş		Logo 1/Soru 1			Toplam
		Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	
18-24	N	16	109	367	492
25-32	N	4	33	97	134
33-40	N	0	8	4	12
Toplam	N	20	150	468	638

$$X^2= 13.1 \quad sd=4 \quad p= .01$$

Ayrıca farklı farklı yaş grubundaki bireylerin Logo 1’in “Turkuaz Rengi Gökyüzünü Temsilen Yer Almaktadır” ifadesine ilişkin görüşleri arasında gözlenen bu farkın anlamlı olduğu bulunmuştur [$X^2_{(4)}= 13.1, p<.05$]. Diğer bir deyişle; katılımcıların yaşları ile 1. logo için “Turkuaz rengi gökyüzünü temsilen yer almaktadır” ifadesi arasında anlamlı bir fark vardır.

3.3.14. Katılımcıların Yaşlarına Göre Logo 1 “Kartal figürü özgürlüğü ve hakimiyeti ifade etmektedir” İfadesine İlişkin – Ki-Kare Testi Sonuçları

Analiz sonuçlarına göre, Logo 1 de yer alan “Kartal figürü özgürlüğü ve hâkimiyeti ifade etmektedir” ifadesine “Katılmıyorum” diyenlerin oranı 18-24 yaş grubunda 15 kişi iken bu oranın 25-32 yaş grubunda 3 kişi olduğu, “Kararsızım” diyenlerin oranının 18-24 yaş grubunda 273 kişi iken 33-40 yaş grubunda 5 kişi olduğu ve “Katılıyorum” diyen katılımcıların oranının ise 18-24 yaş grubunda 204 kişi iken 33-40 yaş grubunda 7 kişi olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 3.14: Katılımcıların Yaşlarına Göre Logo 1 “Kartal figürü özgürlüğü ve hakimiyeti ifade etmektedir” İfadesine İlişkin – Ki-Kare Testi Sonuçları

Yaş		Logo 1/Soru 2			Toplam
		Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	
18-24	N	15	273	204	492
25-32	N	3	76	55	134
33-40	N	0	5	7	12
Toplam	N	18	354	266	638

$$X^2= 1.85 \quad sd=4 \quad p= .76$$

Ayrıca farklı farklı yaş grubundaki bireylerin Logo 1'in "Kartal figürü özgürlüğü ve hakimiyeti ifade etmektedir" ifadesine ilişkin görüşleri arasında gözlenen bu farkın anlamlı olmadığı bulunmuştur [$X^2_{(4)} = 1.85$, $p > .05$]. Diğer bir deyişle; katılımcıların yaşları ile 1. logo için "Kartal figürü özgürlüğü ve hakimiyeti ifade etmektedir" ifadesi arasında anlamlı bir fark yoktur.

3.3.15. Katılımcıların Yaşlarına Göre Logo 1 "İstanbul yazısının renk olarak siyah tercih edilmesi Türklerde cesaret ve yiğitliğe çağrışım yapmaktadır" İfadesine İlişkin – Ki-Kare Testi Sonuçları

Analiz sonuçlarına göre, Logo 1 de yer alan "İstanbul yazısının renk olarak siyah tercih edilmesi Türklerde cesaret ve yiğitliğe çağrışım yapmaktadır" ifadesine "Katılmıyorum" diyenlerin oranı 18-24 yaş grubunda 30 kişi iken bu oranın 25-32 yaş grubunda 6 kişi olduğu, "Kararsızım" diyenlerin oranının 18-24 yaş grubunda 209 kişi iken 33-40 yaş grubunda 4 kişi olduğu ve "Katılıyorum" diyen katılımcıların oranının ise 18-24 yaş grubunda 253 kişi iken 33-40 yaş grubunda 8 kişi olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 3.15: Katılımcıların Yaşlarına Göre Logo 1 "İstanbul yazısının renk olarak siyah tercih edilmesi Türklerde cesaret ve yiğitliğe çağrışım yapmaktadır" İfadesine İlişkin – Ki-Kare Testi Sonuçları

Yaş		Logo 1/Soru 3			Toplam
		Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	
18-24	N	30	209	253	492
25-32	N	6	52	76	134
33-40	N	0	4	8	12
Toplam	N	36	265	337	638

$X^2 = 2.72$ $sd = 4$ $p = .60$

Ayrıca farklı farklı yaş grubundaki bireylerin Logo 1'in "İstanbul yazısının renk olarak siyah tercih edilmesi Türklerde cesaret ve yiğitliğe çağrışım yapmaktadır" ifadesine ilişkin görüşleri arasında gözlenen bu farkın anlamlı olmadığı bulunmuştur [$X^2_{(4)} = 2.72$, $p > .05$]. Diğer bir deyişle; katılımcıların yaşları ile 1. logo için "İstanbul yazısının renk olarak siyah tercih edilmesi Türklerde cesaret ve yiğitliğe çağrışım yapmaktadır" ifadesi arasında anlamlı bir fark yoktur.

3.3.16. Katılımcıların Yaşlarına Göre Logo 1 “Zeytin dalından çelenk figürü Yunanlılarda olimpiyatlarda yarışmacılara verilen ödülü temsil etmektedir.” İfadesine İlişkin – Ki-Kare Testi Sonuçları

Analiz sonuçlarına göre, Logo 1 de yer alan “Zeytin dalından çelenk figürü Yunanlılarda olimpiyatlarda yarışmacılara verilen ödülü temsil etmektedir. “ ifadesine “Katılmıyorum” diyenlerin oranı 18-24 yaş grubunda 23 kişi iken bu oranın 25-32 yaş grubunda 5 kişi olduğu, “Kararsızım” diyenlerin oranının 18-24 yaş grubunda 191 kişi iken 33-40 yaş grubunda 9 kişi olduğu ve “Katılıyorum” diyen katılımcıların oranının ise 18-24 yaş grubunda 278 kişi iken 33-40 yaş grubunda 2 kişi olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 3.16: Katılımcıların Yaşlarına Göre Logo 1 “Zeytin dalından çelenk figürü Yunanlılarda olimpiyatlarda yarışmacılara verilen ödülü temsil etmektedir.” İfadesine İlişkin – Ki-Kare Testi Sonuçları

Yaş		Logo 1/Soru 4			Toplam
		Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	
18-24	N	23	191	278	492
25-32	N	5	51	78	134
33-40	N	1	9	2	12
Toplam	N	29	251	358	638

$\chi^2 = 8.06$ sd=4 p= .09

Ayrıca farklı farklı yaş grubundaki bireylerin Logo 1’in “Zeytin dalından çelenk figürü Yunanlılarda olimpiyatlarda yarışmacılara verilen ödülü temsil etmektedir.” ifadesine ilişkin görüşleri arasında gözlenen bu farkın anlamlı olmadığı bulunmuştur [$\chi^2_{(4)} = 8.06$, $p > .05$]. Diğer bir deyişle; katılımcıların yaşları ile 1. logo için “Zeytin dalından çelenk figürü Yunanlılarda olimpiyatlarda yarışmacılara verilen ödülü temsil etmektedir.” ifadesi arasında anlamlı bir fark yoktur.

3.3.17. Katılımcıların Yaşlarına Göre Logo 2 “Turkuaz rengi gökyüzünü temsilen yer almaktadır” İfadesine İlişkin – Ki-Kare Testi Sonuçları

Tablo 3.17: Katılımcıların Yaşlarına Göre Logo 2 “Turkuaz rengi gökyüzünü temsilen yer almaktadır” İfadesine İlişkin – Ki-Kare Testi Sonuçları

Yaş		Logo 2/Soru 1			Toplam
		Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	
18-24	N	10	179	303	492
25-32	N	6	59	69	134
33-40	N	0	6	6	12
Toplam	N	16	244	378	638

$$X^2= 6.85 \quad sd=4 \quad p= .14$$

Analiz sonuçlarına göre, Logo 2 de yer alan “Turkuaz rengi gökyüzünü temsilen yer almaktadır” ifadesine “Katılmıyorum” diyenlerin oranı 18-24 yaş grubunda 10 kişi iken bu oranın 25-32 yaş grubunda 6 kişi olduğu, “Kararsızım” diyenlerin oranının 18-24 yaş grubunda 179 kişi iken 33-40 yaş grubunda 6 kişi olduğu ve “Katılıyorum” diyen katılımcıların oranının ise 18-24 yaş grubunda 303 kişi iken 33-40 yaş grubunda 6 kişi olduğu tespit edilmiştir.

Ayrıca farklı farklı yaş grubundaki bireylerin Logo 2’nin “Turkuaz rengi gökyüzünü temsilen yer almaktadır” ifadesine ilişkin görüşleri arasında gözlenen bu farkın anlamlı olmadığı bulunmuştur [$X^2_{(4)}= 6.85, p>.05$]. Diğer bir deyişle; katılımcıların yaşları ile 2. logo için “Turkuaz rengi gökyüzünü temsilen yer almaktadır” ifadesi arasında anlamlı bir fark yoktur.

3.3.18. Katılımcıların Yaşlarına Göre Logo 2 “Ok atan adam eski Türklerde kutlu bir silah olarak yer almaktadır” İfadesine İlişkin – Ki-Kare Testi Sonuçları

Tablo 3.18: Katılımcıların Yaşlarına Göre Logo 2 “Ok atan adam eski Türklerde kutlu bir silah olarak yer almaktadır” İfadesine İlişkin – Ki-Kare Testi Sonuçları

Yaş	N	Logo 2/Soru 2			Toplam
		Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	
18-24	N	20	209	263	492
25-32	N	5	54	75	134
33-40	N	0	6	6	12
Toplam	N	25	269	344	638

$\chi^2 = 0.96$ sd=4 p= .91

Analiz sonuçlarına göre, Logo 2 de yer alan “Ok atan adam eski Türklerde kutlu bir silah olarak yer almaktadır “ ifadesine “Katılmıyorum” diyenlerin oranı 18-24 yaş grubunda 20 kişi iken bu oranın 25-32 yaş grubunda 5 kişi olduğu, “Kararsızım” diyenlerin oranının 18-24 yaş grubunda 209 kişi iken 33-40 yaş grubunda 6 kişi olduğu ve “Katılıyorum” diyen katılımcıların oranının ise 18-24 yaş grubunda 263 kişi iken 33-40 yaş grubunda 6 kişi olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca farklı farklı yaş grubundaki bireylerin Logo 2’nin “Ok atan adam eski Türklerde kutlu bir silah olarak yer almaktadır” ifadesine ilişkin görüşleri arasında gözlenen bu farkın anlamlı olmadığı bulunmuştur [$\chi^2_{(4)} = 0.96$, $p > .05$]. Diğer bir deyişle; katılımcıların yaşları ile 2. logo için “Ok atan adam eski Türklerde kutlu bir silah olarak yer almaktadır” ifadesi arasında anlamlı bir fark yoktur.

3.3.19. Katılımcıların Yaşlarına Göre Logo 2 “İstanbul yazısının renk olarak siyah tercih edilmesi Türklerde cesaret ve yiğitliğe çağrışım yapmaktadır” İfadesine İlişkin – Ki-Kare Testi Sonuçları

Tablo 3.19: Katılımcıların Yaşlarına Göre Logo 2 “İstanbul yazısının renk olarak siyah tercih edilmesi Türklerde cesaret ve yiğitliğe çağrışım yapmaktadır” İfadesine İlişkin – Ki-Kare Testi Sonuçları

Yaş		Logo 2/Soru 3			Toplam
		Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	
18-24	N	20	221	251	492
25-32	N	5	57	72	134
33-40	N	1	2	9	12
Toplam	N	26	280	332	638

$X^2= 4.16$ $sd=4$ $p= .38$

Analiz sonuçlarına göre, Logo 2 de yer alan “İstanbul yazısının renk olarak siyah tercih edilmesi Türklerde cesaret ve yiğitliğe çağrışım yapmaktadır “ ifadesine “Katılmıyorum” diyenlerin oranı 18-24 yaş grubunda 20 kişi iken bu oranın 25-32 yaş grubunda 5 kişi olduğu, “Kararsızım” diyenlerin oranının 18-24 yaş grubunda 221 kişi iken 33-40 yaş grubunda 2 kişi olduğu ve “Katılıyorum” diyen katılımcıların oranının ise 18-24 yaş grubunda 251 kişi iken 33-40 yaş grubunda 9 kişi olduğu tespit edilmiştir.

Ayrıca farklı farklı yaş grubundaki bireylerin Logo 2’nin “İstanbul yazısının renk olarak siyah tercih edilmesi Türklerde cesaret ve yiğitliğe çağrışım yapmaktadır” ifadesine ilişkin görüşleri arasında gözlenen bu farkın anlamlı olmadığı bulunmuştur [$X^2_{(4)}= 4.16$, $p>.05$]. Diğer bir deyişle; katılımcıların yaşları ile 2. logo için “İstanbul yazısının renk olarak siyah tercih edilmesi Türklerde cesaret ve yiğitliğe çağrışım yapmaktadır” ifadesi arasında anlamlı bir fark yoktur.

3.3.20. Katılımcıların Yaşlarına Göre Logo 2 “Zeytin dalından çelenk figürü Yunanlılarda olimpiyatlarda yarışmacılara verilen ödülü temsil etmektedir” İfadesine İlişkin – Ki-Kare Testi Sonuçları

Tablo 3.20: Katılımcıların Yaşlarına Göre Logo 2 “Zeytin dalından çelenk figürü Yunanlılarda olimpiyatlarda yarışmacılara verilen ödülü temsil etmektedir” İfadesine İlişkin – Ki-Kare Testi Sonuçları

Yaş		Logo 2/Soru 4			Toplam
		Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	
18-24	N	20	196	276	492
25-32	N	6	56	72	134
33-40	N	0	5	7	12
Toplam	N	26	257	355	638

$X^2= 0.77$ sd=4 p= .94

Analiz sonuçlarına göre, Logo 2 de yer alan “Zeytin dalından çelenk figürü Yunanlılarda olimpiyatlarda yarışmacılara verilen ödülü temsil etmektedir” ifadesine “Katılmıyorum” diyenlerin oranı 18-24 yaş grubunda 20 kişi iken bu oranın 25-32 yaş grubunda 6 kişi olduğu, “Kararsızım” diyenlerin oranının 18-24 yaş grubunda 196 kişi iken 33-40 yaş grubunda 5 kişi olduğu ve “Katılıyorum” diyen katılımcıların oranının ise 18-24 yaş grubunda 276 kişi iken 33-40 yaş grubunda 7 kişi olduğu tespit edilmiştir.

Ayrıca farklı farklı yaş grubundaki bireylerin Logo 2’nin “Zeytin dalından çelenk figürü Yunanlılarda olimpiyatlarda yarışmacılara verilen ödülü temsil etmektedir” ifadesine ilişkin görüşleri arasında gözlenen bu farkın anlamlı olmadığı bulunmuştur [$X^2_{(4)}= 0.77$, $p>.05$]. Diğer bir deyişle; katılımcıların yaşları ile 2. logo için “Zeytin dalından çelenk figürü Yunanlılarda olimpiyatlarda yarışmacılara verilen ödülü temsil etmektedir” ifadesi arasında anlamlı bir fark yoktur.

3.3.21. Katılımcıların Yaşlarına Göre Logo 3 “Turkuaz rengi gökyüzünü temsilen yer almaktadır” İfadesine İlişkin – Ki-Kare Testi Sonuçları

Tablo 3.21: Katılımcıların Yaşlarına Göre Logo 3 “Turkuaz rengi gökyüzünü temsilen yer almaktadır” İfadesine İlişkin – Ki-Kare Testi Sonuçları

Yaş		Logo 3/Soru 1			Toplam
		Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	
18-24	N	41	174	277	492
25-32	N	12	51	71	134
33-40	N	0	5	7	12
Toplam	N	53	230	355	638

$$X^2= 1.60 \quad sd=4 \quad p= .80$$

Analiz sonuçlarına göre, Logo 3 de yer alan “Turkuaz rengi gökyüzünü temsilen yer almaktadır” ifadesine “Katılmıyorum” diyenlerin oranı 18-24 yaş grubunda 41 kişi iken bu oranın 25-32 yaş grubunda 12 kişi olduğu, “Kararsızım” diyenlerin oranının 18-24 yaş grubunda 174 kişi iken 33-40 yaş grubunda 5 kişi olduğu ve “Katılıyorum” diyen katılımcıların oranının ise 18-24 yaş grubunda 277 kişi iken 33-40 yaş grubunda 7 kişi olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca farklı farklı yaş grubundaki bireylerin Logo 3’ ün “Turkuaz rengi gökyüzünü temsilen yer almaktadır” ifadesine ilişkin görüşleri arasında gözlenen bu farkın anlamlı olmadığı bulunmuştur [$X^2_{(4)}= 1.60, p>.05$]. Diğer bir deyişle; katılımcıların yaşları ile 3. logo için “Turkuaz rengi gökyüzünü temsilen yer almaktadır” ifadesi arasında anlamlı bir fark yoktur.

3.3.22. Katılımcıların Yaşlarına Göre Logo 3 “Kartal figürü özgürlüğü ve hakimiyeti ifade etmektedir” İfadesine İlişkin – Ki-Kare Testi Sonuçları

Analiz sonuçlarına göre, Logo 3 de yer alan “Kartal figürü özgürlüğü ve hakimiyeti ifade etmektedir” ifadesine “Katılmıyorum” diyenlerin oranı 18-24 yaş grubunda 49 kişi iken bu oranın 25-32 yaş grubunda 11 kişi olduğu, “Kararsızım” diyenlerin oranının 18-24 yaş grubunda 226 kişi iken 33-40 yaş grubunda 6 kişi olduğu ve “Katılıyorum” diyen katılımcıların oranının ise 18-24 yaş grubunda 217 kişi iken 33-40 yaş grubunda 6 kişi olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 3.22: Katılımcıların Yaşlarına Göre Logo 3 “Kartal figürü özgürlüğü ve hakimiyeti ifade etmektedir” İfadesine İlişkin – Ki-Kare Testi Sonuçları

Yaş		Logo 3/Soru 2			Toplam
		Katılmıyorum	Karasızım	Katılıyorum	
18-24	N	49	226	217	492
25-32	N	11	59	64	134
33-40	N	0	6	6	12
Toplam	N	60	291	287	638

$$X^2= 2.01 \quad sd=4 \quad p= .73$$

Ayrıca farklı farklı yaş grubundaki bireylerin Logo 3’ ün “Kartal figürü özgürlüğü ve hakimiyeti ifade etmektedir” ifadesine ilişkin görüşleri arasında gözlenen bu farkın anlamlı olmadığı bulunmuştur [$X^2_{(4)}= 2.01, p>.05$]. Diğer bir deyişle; katılımcıların yaşları ile 3. logo için “Kartal figürü özgürlüğü ve hakimiyeti ifade etmektedir” ifadesi arasında anlamlı bir fark yoktur.

3.3.23. Katılımcıların Yaşlarına Göre Logo 3 “İstanbul yazısının renk olarak siyah tercih edilmesi Türklerde cesaret ve yiğitliğe çağrışım yapmaktadır” İfadesine İlişkin – Ki-Kare Testi Sonuçları

Tablo 3.23: Katılımcıların Yaşlarına Göre Logo 3 “İstanbul yazısının renk olarak siyah tercih edilmesi Türklerde cesaret ve yiğitliğe çağrışım yapmaktadır” İfadesine İlişkin – Ki-Kare Testi Sonuçları

Yaş		Logo 3/Soru 3			Toplam
		Katılmıyorum	Karasızım	Katılıyorum	
18-24	N	37	215	240	492
25-32	N	10	74	50	134
33-40	N	1	5	6	12
Toplam	N	48	294	296	638

$$X^2= 6.11 \quad sd=4 \quad p= .19$$

Analiz sonuçlarına göre, Logo 3 de yer alan “İstanbul yazısının renk olarak siyah tercih edilmesi Türklerde cesaret ve yiğitliğe çağrışım yapmaktadır “ ifadesine “Katılmıyorum” diyenlerin oranı 18-24 yaş grubunda 37 kişi iken bu oranın 25-32 yaş

grubunda 10 kişi olduğu, “Kararsızım” diyenlerin oranının 18-24 yaş grubunda 215 kişi iken 33-40 yaş grubunda 5 kişi olduğu ve “Katılıyorum” diyen katılımcıların oranının ise 18-24 yaş grubunda 240 kişi iken 33-40 yaş grubunda 6 kişi olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca farklı farklı yaş grubundaki bireylerin Logo 3’ ün “İstanbul yazısının renk olarak siyah tercih edilmesi Türklerde cesaret ve yiğitliğe çağrışım yapmaktadır” ifadesine ilişkin görüşleri arasında gözlenen bu farkın anlamlı olmadığı bulunmuştur [$X^2_{(4)} = 6.11$, $p > .05$]. Diğer bir deyişle; katılımcıların yaşları ile 3. logo için “İstanbul yazısının renk olarak siyah tercih edilmesi Türklerde cesaret ve yiğitliğe çağrışım yapmaktadır” ifadesi arasında anlamlı bir fark yoktur.

3.4. TARTIŞMA

3.4.1. Hipotez 1: Katılımcıların Cinsiyet Değişkenine Göre Logo 1’de Yer Alan “Turkuaz Rengi Gökyüzünü Temsilen Yer Almaktadır” İfadesine İlişkin Tartışma Sonuçları

Cinsiyet değişkenine göre logo 1’de yer alan “Turkuaz Rengi Gökyüzünü Temsilen Yer Almaktadır” ifadesine ilişkin istatistiki açıdan anlamlı bir fark olup olmadığını araştırmak için Ki-Kare Testi yapıldı.

Yapılan Ki-Kare Testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır. Bu sonuca göre, katılımcıların “Turkuaz Rengi Gökyüzünü Temsilen Yer Almaktadır” ifadesi cinsiyet değişkenine göre herhangi bir anlamlı farklılık göstermemiştir.

Cinsiyet faktörü toplumu oluşturan bireyler arasında önemli bir yere sahip olduğu söylenebilir. Kadın ve erkek faktörlerinin istek ve arzuları farklılaşabilmekte ve ortaya farklı sonuçlar çıkabilmektedir. Bir diğer deyişle birbirinden farklı iki olgunun ortaya koyduğu unsurlar da birbirinden tamamen ayrı olabilmektedir. Bu bağlamda araştırmamız doğrultusunda burada cinsiyet faktöründe istatistiksel açıdan anlamlı bir sonuç çıkmaması araştırmanın yapıldığı üniversite popülasyonunun bu rengin gökyüzünü temsil etmesinden ziyade farklı bir olguya yorumlamış olabilirler. Bir diğer deyişle kadın ve erkek oldularının yaşayış, algılayış ve yorumlama yetenekleri birbirinden farklı olduğu söylemek mümkündür. Her kişiye farklı hisler uyandırabilen renklerin burada hem his bakımından hemde yorumlanış bakımından farklılaştığı söylenebilir. Bu bağlamda

cinsiyet değişkeninde istatistiki açıdan anlamlı bir sonuç çıkmamasının nedeni bu şekillerde açıklanabilir.

Bu sonuca göre Hipotez 1 kabul edilmiştir. Buna göre logo 1’de yer alan “Turkuaz Rengi Gökyüzünü Temsilen Yer Almaktadır” ifadesi cinsiyet değişkenine göre istatistiksel açıdan herhangi bir anlamlı farklılık göstermemiştir.

3.4.2. Hipotez 2: Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Logo 1’de Yer Alan “Kartal Figürü Özgürlüğü ve Hakimiyeti İfade Etmektedir” İfadesine İlişkin Tartışma Sonuçları

Cinsiyet değişkenine göre logo 1’de yer alan “Kartal Figürü Özgürlüğü ve Hakimiyeti İfade Etmektedir” ifadesine ilişkin istatistiki açıdan anlamlı bir fark olup olmadığını araştırmak için Ki-Kare Testi Yapıldı.

Yapılan Ki-Kare Testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır. Bu sonuca göre, katılımcıların “Kartal Figürü Özgürlüğü ve Hakimiyeti İfade Etmektedir” ifadesi cinsiyet değişkenine göre herhangi bir anlamlı farklılık göstermemiştir.

Toplumlar çeşitli pek çok kültür öğelerine sahiptirler. Bu kültür öğeleri arasında semboller işaretler önemli bir yer tutmaktadır. Türk kültüründe de kartal figürünün önemli bir yere sahip olduğu söylenebilir. Tuna (2000)’ e göre avcı ve savaşçı bir toplumun kartal gibi savaşçı, yırtıcı ve avcı bir kuşu seçmesi bundan dolayıdır. Esi bir Türk boyu olan Yakutlarda da büyük saygı gören kartal Gök Tanrı’nın yanı sıra güneşinde sembolü sayılmaktadaydı. Bu açılardan bakıldığında Türk kültüründe kartalın özgürlük ve hakimiyeti temsil ettiği ileri sürülebilir. Fakat burada istatistiksel olarak anlamlı bir farkın çıkmaması logoda yer alan kartal sembolünün renk seçiminden kaynaklanan farklı bir algılayış biçiminden kaynaklandığı söylenebilir. Bir diğer deyişle sembol kartal figürü olsa bile farklı kültürlerde yetişmiş kişilerin turkuaz rengini kartalın üzerinde farklı bir şekilde yorumlamış olabilirler.

Bu sonuca göre Hipotez 2 kabul edilmiştir. Buna göre logo 1’de yer alan “Kartal Figürü Özgürlüğü ve Hakimiyeti İfade Etmektedir” ifadesi cinsiyet değişkenine göre istatistiksel açıdan herhangi bir anlamlı farklılık göstermemiştir.

3.4.3. Hipotez 3: Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Logo 1’de Yer Alan “İstanbul Yazısının Renk Olarak Siyah Tercih Edilmesi Türklerde Cesaret ve Yiğitliğe Çağrışım Yapmaktadır” İfadesine İlişkin Tartışma Sonuçları

Cinsiyet değişkenine göre logo 1’de yer alan “İstanbul yazısının renk olarak siyah tercih edilmesi Türklerde cesaret ve yiğitliğe çağrışım yapmaktadır” ifadesine ilişkin istatistiki açıdan anlamlı bir fark olup olmadığını araştırmak için Ki-Kare Testi yapıldı.

Yapılan Ki-Kare Testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır. Bu sonuca göre, katılımcıların “İstanbul yazısının renk olarak siyah tercih edilmesi Türklerde cesaret ve yiğitliğe çağrışım yapmaktadır” ifadesi cinsiyet değişkenine göre herhangi bir anlamlı farklılık göstermemiştir.

Renkler farklı toplumlarda farklı anlamlara gelmektedir. Batı ve doğu toplumlarında yaşayış biçimi, olaylara bakış açısı gibi etmenlerle bir renge bие bakış açısı farklı olabilir. Bu bağlamda logo 1’de yer alan İstanbul yazısının tipografisine bakılacak olunursa imajın altına yerleştirilmiş siyah renkli İstanbul yazısına bağlı olarak anlamlı bir sonuç çıkmamasının nedeni siyah renginin algılanış biçimi olarak gösterilebilir. Yukarıdada bahsedildiği üzere kültürden kültüre değişen renkler burada yiğitlik cesaretlek ifadesinden ziyade farklı bir anlamda yorumlanmış olabilir. Bir diğer deyişle siyah tüm ışığı emen ve yer yer kötülüğün simgesi olarakta yer almaktadır.

Bu sonuca göre Hipotez 3 kabul edilmiştir. Buna göre logo 1’de yer alan “İstanbul yazısının renk olarak siyah tercih edilmesi Türklerde cesaret ve yiğitliğe çağrışım yapmaktadır” ifadesi cinsiyet değişkenine göre istatistiksel açıdan herhangi bir anlamlı farklılık göstermemiştir.

3.4.4. Hipotez 4: Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Logo 1’de Yer Alan “Zeytin Dalından Çelenk Figürü Yunanlılarda Olimpiyatlarda Yarışmacılara Verilen Ödülü Temsil Etmektedir” İfadesine İlişkin Tartışma Sonuçları

Cinsiyet değişkenine göre logo 1’de yer alan “Zeytin dalından çelenk figürü Yunanlılarda olimpiyatlarda yarışmacılara verilen ödülü temsil etmektedir” ifadesine ilişkin istatistiki açıdan anlamlı bir fark olup olmadığını araştırmak için Ki-Kare Testi yapıldı.

Yapılan Ki-Kare Testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır. Bu sonuca göre, katılımcıların “Zeytin dalından çelenk figürü Yunanlılarda olimpiyatlarda yarışmacılara verilen ödülü temsil etmektedir” ifadesi cinsiyet değişkenine göre herhangi bir anlamlı farklılık göstermemiştir.

Zeytin ve zeytin dalı figürleri pek çok toplumda kabul edilebilir ortak paydaşlara sahiptir. Genel olarak barışı ve iyiliği sembolize etmesinin yanı sıra antik Yunandan süregelen ödül anlamında gelebildiği söylenebilir. Logo 1’de de yer alan bu figür imaj olarak kartal figürünün hemen altında olimpiyat halkalarını içine alan bir atasarımla mevcuttur. Burada cinsiyet değişkeni açısından ‘‘zeytin dalının Yunan olimpiyat oyunlarında yarışmacılara verilen ödülü temsil eder’’ sorusunda istatistiksel açıdan herhangi bir farklılık bulunmamaktadır. Bunun temel nedenleri arasında bireylerin olimpiyat oyunları hakkındaki genel bilgi birikiminin yetersizliğinden kaynaklandığı ileri sürülebilir. Nitekim antik Yunandan süregelen bir geleneğin devam ettirilmemesi şu andaki ödül sisteminin antik Yunandakinden çok farklı olması bireylerde bu çağrışımı uyandırmamış olabilir.

Bu sonuca göre Hipotez 4 kabul edilmiştir. Buna göre logo 1’de yer alan “Zeytin dalından çelenk figürü Yunanlılarda olimpiyatlarda yarışmacılara verilen ödülü temsil etmektedir” ifadesi cinsiyet değişkenine göre istatistiksel açıdan herhangi bir anlamlı farklılık göstermemiştir.

3.4.5. Hipotez 5: Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Logo 2’de Yer Alan “Turkuaz Rengi Gökyüzünü Temsilen Yer Almaktadır” İfadesine İlişkin Tartışma Sonuçları

Cinsiyet değişkenine göre logo 2’de yer alan “Turkuaz Rengi Gökyüzünü Temsilen Yer Almaktadır” ifadesine ilişkin istatistiki açıdan anlamlı bir fark olup olmadığını araştırmak için Ki-Kare Testi yapıldı.

Yapılan Ki-Kare Testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır. Bu sonuca göre, katılımcıların “Turkuaz Rengi Gökyüzünü Temsilen Yer Almaktadır” ifadesi cinsiyet değişkenine göre herhangi bir anlamlı farklılık göstermemiştir.

Renkler elbette farklı toplumlarda farklı anlamlara geldiği gibi toplumu oluşturan bireylerde farklı anlamlara geldiği söylenebilir. Bu bakımdan erkek-kadın gibi iki ana unsurun bir renge bakış açısı tamamiyle farklı olabilmektedir. Bir diğer deyişle duygusal gelişim ve iki varlığın psikolojik durumları renk ve durumlara bakış açılarını değiştirebilmektedir. Bu bağlamda Logo 2’de yer alan ok atan adam ve zeytin dalı figürlerinin turkuaz olması cinsiyet açısından bir farklılığa götürmemiştir. Bunun nedenleri arasında logoda yer alan figürlerin gökyüzü çağrışımına uygun olmayışı gösterilebilir. Zamanla toplum kültüründe yerleşmiş zamanla değişen yapı ve dil ile gökyüzü deyince akla ilk gelen renklerden biri olan mavi rengi, sonucu bu yönde etkilemiş olabilir.

Hipotez 5 kabul edilmiştir. Buna göre logo 2’de yer alan “Turkuaz Rengi Gökyüzünü Temsilen Yer Almaktadır” ifadesi cinsiyet değişkenine göre istatistiksel açıdan herhangi bir anlamlı farklılık göstermemiştir.

3.4.6. Hipotez 6: Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Logo 2’de Yer Alan “Ok Atan Adam Eski Türklerde Kutlu Bir Silah Olarak Yer Almaktadır” İfadesine İlişkin Tatışma Sonuçları

Cinsiyet değişkenine göre logo 2’ de yer alan “Ok atan adam eski Türklerde kutlu bir silah olarak yer almaktadır” ifadesine ilişkin istatistiki açıdan anlamlı bir fark olup olmadığını araştırmak için Ki-Kare Testi yapıldı.

Yapılan Ki-Kare Testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır. Bu sonuca göre, katılımcıların “Ok atan adam eski Türklerde kutlu bir silah olarak yer almaktadır” ifadesi cinsiyet değişkenine göre herhangi bir anlamlı farklılık göstermemiştir.

Aktepe (2012)’ye göre Türkler yaşamlarını sürdürebilmelerinin yanı sıra beslenme, savaş ve avcılık için okçuluğu temel yaşam biçimlerine oturtmuşlardır. Nitekim pek çok dizi, film ve figürde Türklerle ilgili buna rastlamanın mümkün olduğu söylenebilir. Logo 2’de yer alan turkuaz renkli ok atan erkek figürünün araştırmamız doğrultusunda cinsiyet değişkeni açısından anlamlı bir farklılık ortaya koymamıştır. Bunun nedenleri arasında bireylerin bu konuya olan eğilimleri ve eski Türklerle ilgili bilgi yetersizliğinden kaynaklanan bir durumdan dolayı olduğu ileri sürülebilir. Özel araştırma

alanlarını oluşturan Türkler ve ok atıcılığı gibi konularda bireyler yetersiz olabilir. Bu durumda Logo 2'deki figürü imajsal olarak bu şekilde anlamlandırmamış olabilirler.

Hipotez 6 kabul edilmiştir. Buna göre logo 2'de yer alan “Ok atan adam eski Türklerde kutlu bir silah olarak yer almaktadır” ifadesi cinsiyet değişkenine göre istatistiksel açıdan herhangi bir anlamlı farklılık göstermemiştir.

3.4.7. Hipotez 7: Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Logo 2’de Yer Alan “İstanbul Yazısının Renk Olarak Siyah Tercih Edilmesi Türklerde Cesaret ve Yiğitliğe Çağrışım Yapmaktadır” İfadesine İlişkin Tartışma Sonuçları

Cinsiyet değişkenine göre logo 2'de yer alan “İstanbul yazısının renk olarak siyah tercih edilmesi Türklerde cesaret ve yiğitliğe çağrışım yapmaktadır” ifadesine ilişkin istatistiki açıdan anlamlı bir fark olup olmadığını araştırmak için Ki-Kare Testi yapıldı.

Yapılan Ki-Kare Testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır. Bu sonuca göre, katılımcıların “İstanbul yazısının renk olarak siyah tercih edilmesi Türklerde cesaret ve yiğitliğe çağrışım yapmaktadır” ifadesi cinsiyet değişkenine göre herhangi bir anlamlı farklılık göstermemiştir.

Bir yazının yazılış biçimi konumlandırıldığı yer ve rengi algılanış bakımından farklı yollara çıkabilir. Bu bağlamda Logo 2'de yer alan İstanbul yazısının kalın ve baskın yazılışı aynı zamanda siyah renkte olması belli bir dikkat odağına çekilmesine amaçlamıştır. Fakat cinsiyet değişkeninde istatistiksel olarak bu anlamlı bir farklılığa neden olmamıştır. Bunun nedenleri arasında anketi yanıtlayan popülasyon arasında siyah renginin yiğitlik ve cesaretlik anlamını konumlandıramayıp bu çağrışımı yakalayamamış oldukları ileri sürülebilir. Nitekim bu popülasyona göre siyah rengi farklı anlamlara göre geliyor olabilir. Bunu yanı sıra İstanbul yazının konumlandırılma şekli ve yazı tipi bu çağrışımı yakalayamamış olabilir.

Hipotez 7 kabul edilmiştir. Buna göre logo 2'de yer alan “İstanbul yazısının renk olarak siyah tercih edilmesi Türklerde cesaret ve yiğitliğe çağrışım yapmaktadır” ifadesi cinsiyet değişkenine göre istatistiksel açıdan herhangi bir anlamlı farklılık göstermemiştir.

3.4.8. Hipotez 8: Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Logo 2’de Yer Alan “Zeytin Dalından Çelenk Figürü Yunanlılarda Olimpiyatlarda Yarışmacılara Verilen Ödülü Temsil Etmektedir” İfadesine İlişkin Tartışma Sonuçları

Cinsiyet değişkenine göre logo 2’de yer alan “Zeytin dalından çelenk figürü Yunanlılarda olimpiyatlarda yarışmacılara verilen ödülü temsil etmektedir” ifadesine ilişkin istatistiki açıdan anlamlı bir fark olup olmadığını araştırmak için Ki-Kare Testi yapıldı.

Yapılan Ki-Kare Testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır. Bu sonuca göre, katılımcıların “Zeytin dalından çelenk figürü Yunanlılarda olimpiyatlarda yarışmacılara verilen ödülü temsil etmektedir” ifadesi cinsiyet değişkenine göre herhangi bir anlamlı farklılık göstermemiştir.

Tarihi süreç içerisinde olimpiyat oyunlarında ödül-ceza sisteminde değişiklikler olduğu söylenebilir. Bu değişimler arasında zeytin dalı figürü simge olarak yer almaktadır. Olimpiyat tarihi ile ilgili sıklıkla dile getirilen zeytin dalı figürü logo 2’de de yer almaktadır. Olimpiyat kültürü açısından bakılacak olursa logo 2’de yer alan zeytin dalı figürünün olimpiyat olimpiyat oyunlarında ödülü temsil etmektedir ifadesini cinsiyet değişkeni açısından anlamlı bir sonuç vermemesinin nedeni bu olabilir. Nitekim olimpiyatın başlı başına bir kültür olduğu ileri sürülebilir. Bu bağlamda logo 2’deki zeytin dalının bu ifadeyi çağrıştırmaması, ifadeyi yanıtlayan popülasyonun olimpiyat kültürünün eksikliğinden kaynaklandığı ileri sürülebilir.

Hipotez 8 kabul edilmiştir. Buna göre logo 2’de yer alan “Zeytin dalından çelenk figürü Yunanlılarda olimpiyatlarda yarışmacılara verilen ödülü temsil etmektedir” ifadesi cinsiyet değişkenine göre istatistiksel açıdan herhangi bir anlamlı farklılık göstermemiştir.

3.4.9. Hipotez 9: Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Logo 3’de Yer Alan “Turkuaz Rengi Gökyüzünü Temsilen Yer Almaktadır” İfadesine İlişkin Tartışma Sonuçları

Cinsiyet değişkenine göre logo 3’de yer alan “Turkuaz Rengi Gökyüzünü Temsilen Yer Almaktadır” ifadesine ilişkin istatistiki açıdan anlamlı bir fark olup olmadığını araştırmak için Ki-Kare Testi yapıldı.

Yapılan Ki-Kare Testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır. Bu sonuca göre, katılımcıların “Turkuaz Rengi Gökyüzünü Temsilen Yer Almaktadır” ifadesi cinsiyet değişkenine göre herhangi bir anlamlı farklılık göstermemiştir.

Logo 3’e bakıldığında turkuaz rengini kartal figürünün içinde görmekteyiz. Kartal figürü konumu itibariyle gökyüzünü anımsattığı ileri sürülebilir. Fakat buradaki turkuaz renginden yola çıkılarak sorulan sorunun cinsiyet değişkeninde anlamlı bir farklılık göstermemesinin nedeni her iki cinsiyette de turkuaz renginin mavi ve tonlarındaki gökyüzünü temsil edemeyeceği fikrine varmış olmaları olabilir. Bir diğer deyişle örgütsel kültür ögesinden bakılacak olursa toplumlarda ortak bir dilin olduğu varsayılırsa gökyüzünün turkuaz olmasından ziyade mavi olarak algılanması bu ortak dili destekler özellikte olduğu söylenebilir. Nitekim cinsiyet değişkeninde anlamlı bir sonuç çıkmamasının nedenleri bu şekillerde açıklanabilir.

Hipotez 9 kabul edilmiştir. Buna göre logo 3’de yer alan “Turkuaz Rengi Gökyüzünü Temsilen Yer Almaktadır” ifadesi cinsiyet değişkenine göre istatistiksel açıdan herhangi bir anlamlı farklılık göstermemiştir.

3.4.10. Hipotez 10: Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Logo 3’de Yer Alan “Kartal Figürü Özgürlüğü ve Hakimiyeti İfade Etmektedir” İfadesine İlişkin Tartışma Sonuçları

Cinsiyet değişkenine göre logo 3’de yer alan “Kartal Figürü Özgürlüğü ve Hakimiyeti İfade Etmektedir” ifadesine ilişkin istatistiki açıdan anlamlı bir fark olup olmadığını araştırmak için Ki-Kare Testi Yapıldı.

Yapılan Ki-Kare Testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır. Bu sonuca göre, katılımcıların “Kartal Figürü Özgürlüğü ve Hakimiyeti İfade Etmektedir” ifadesi cinsiyet değişkenine göre herhangi bir anlamlı farklılık göstermemiştir.

Örgütsel kültürde önemli bir öge olan değer yargıları toplumun içinde var olan figürleri ve sembolleri bütünleştirici görevinde bulunduğu söylenebilir. Türklerde de önemli bir sembol olan kartal sembolü bu önem içerisinde yer alabilir. Nitekim Ögel (1972)’ye göre hakimiyet ve güç sembolü olan kartalı birçok Türk hakanının arma

olarakta kullandığı bilinmektedir. Avrupa Hun Başbuğu Atilla'nın arması kartaldı. “Oğuz Türklerinin bütün boylarının arma ve sembolleride büyük ya da küçük av kartallarından meydana geliyordu”. Fakat burada cinsiyet değişkeni açısından kartal figürünün yiğitlik cesaretlik anlamında istatistiksel açıdan herhangi bir anlamlı farklılık göstermediğini görmekteyiz. Bahsedildiği gibi değer yargısı üzerinden bakılacak olunursa logo 3’de yer alan kartal figürünün şekil açısından geleneksel bir yapıdan ziyade modern tasarımla ve keskin hatlara sahip oluşu bu ifadeyi yanıtlayan popülasyon tarafından ortak bir değer yargısı oluşturmamış olabilir.

Hipotez 10 kabul edilmiştir. Buna göre logo 3’de yer alan ‘Kartal Figürü Özgürlüğü ve Hakimiyeti İfade Etmektedir’ ifadesi cinsiyet değişkenine göre istatistiksel açıdan herhangi bir anlamlı farklılık göstermemiştir.

3.4.11. Hipotez 11: Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Logo 3’de Yer Alan “İstanbul Yazısının Renk Olarak Siyah Tercih Edilmesi Türklerde Cesaret ve Yiğitliğe Çağrışım Yapmaktadır” İfadesine İlişkin Tartışma Sonuçları

Cinsiyet değişkenine göre logo 3’de yer alan “İstanbul yazısının renk olarak siyah tercih edilmesi Türklerde cesaret ve yiğitliğe çağrışım yapmaktadır” ifadesine ilişkin istatistiki açıdan anlamlı bir fark olup olmadığını araştırmak için Ki-Kare Testi yapıldı.

Yapılan Ki-Kare Testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır. Bu sonuca göre, katılımcıların “İstanbul yazısının renk olarak siyah tercih edilmesi Türklerde cesaret ve yiğitliğe çağrışım yapmaktadır” ifadesi cinsiyet değişkenine göre herhangi bir anlamlı farklılık göstermemiştir.

Asan (2014)’e göre siyah rengi, gücü, asaleti ve gizemi temsil ettiği gibi çoğu kültürde ölümün yasın kaderinde rengi olmuştur. Bu açıdan bakılacak olursa cinsiyet değişkeninde anlamlı bir farkın bulunmayışı siyah renginin çok anlamlılığından dolayı olduğu söylenebilir. Nasılki toplumdan topluma anlamı ve hissettirdikleri değişebiliyorsa toplumu oluşturan bireyler arasındada pek çok anlama gelebilir. Araştırmamız doğrultusunda üniversiteler kozmopolitik yapılar olduğu için buradaki bireyelere göre siyah rengi farklı şekillerde çağrışımlar hissettirmiş olabilir.

Hipotez 11 kabul edilmiştir. Buna göre logo 3’de yer alan “İstanbul yazısının renk olarak siyah tercih edilmesi Türklerde cesaret ve yiğitliğe çağrışım yapmaktadır” ifadesi cinsiyet değişkenine göre istatistiksel açıdan herhangi bir anlamlı farklılık göstermemiştir.

3.4.12. Hipotez 12: Katılımcıların Yaşlarına Göre Logo 1’de Yer Alan “Turkuaz Rengi Gökyüzünü Temsilen Yer almaktadır” İfadesine İlişkin Tartışma Sonuçları

Yaş değişkenine göre logo 1’de yer alan “Turkuaz Rengi Gökyüzünü Temsilen Yer almaktadır” ifadesine ilişkin istatistiki açıdan anlamlı bir fark olup olmadığını araştırmak için Ki-Kare Testi yapıldı.

Yapılan Ki-Kare Testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur. Bu sonuca göre, katılımcıların “Turkuaz Rengi Gökyüzünü Temsilen Yer almaktadır” ifadesi yaş değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermiştir.

Bireyler yaş ile birlikte belirli farklı eğilimlere yönelmekte ve ilgi alanlarında değişebilmektedir. Örgütsel kültürde önemli bir yere sahip olan benzetim ve metaforlar bireyleri yaş etkeni ile birlikte farklı birtakım çağrışımlara yönlendirmiş olabilir. Yaş değişkenine göre turkuaz renginin gökyüzünde temsil etmesi bu şekilde açıklanabilir. Bir diğer deyişle ortak değer yargısına sahip bireylerde birtakım bezetme ve çağrışımlar belli renk ve figürlerin belli anlamalara gelebileceği bilgisine sahip olabilirler.

Hipotez 12 reddedilmiştir. Buna göre logo 1’de yer alan “Turkuaz Rengi Gökyüzünü Temsilen Yer almaktadır” ifadesi yaş değişkenine göre istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık göstermiştir.

3.4.13. Hipotez 13: Katılımcıların Yaşlarına Göre Logo 1 “Kartal Figürü Özgürlüğü ve Hakimiyeti İfade Etmektedir” İfadesine İlişkin Tartışma Sonuçları

Yaş değişkenine göre logo 1’de yer alan “Kartal figürü özgürlüğü ve hakimiyeti ifade etmektedir” ifadesine ilişkin istatistiki açıdan anlamlı bir fark olup olmadığını araştırmak için Ki-Kare Testi yapıldı.

Yapılan Ki-Kare Testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır. Bu sonuca göre, katılımcıların “Kartal figürü özgürlüğü ve hakimiyeti

ifade etmektedir” ifadesi yaş değişkenine göre herhangi bir anlamlı farklılık göstermemiştir.

Üniversite popülasyonunda yaşın önemli bir faktör olduğu ileri sürülebilir. Araştırmamız doğrultusunda bu popülasyondan oluşması farklı yaş gruplarında göze alacak olursak misyon, logo ve simgelerinde yaş grupları tarafından farklı yorumlanabileceği çıkarımında bulunulabilir. Bu doğrultuda logo 1’deki kartal figürünün hiçbir yaş grubunda anlamlı bir farklılık koymaması bu figüre yüklenen misonun farklı olabileceği çıkarımında bulunulabilir. Bir diğer deyişle simge ve logolar yaş faktörü ile birlikte yaş grupları arasındaki farklılıklardan ötürü ortak paydaşlarında bulunmaması gibi etkenlerden dolayıda yaş değişkeninde anlamlı bir farklılığın çıkmamasına etken olmuş olabilir.

Hipotez 13 kabul edilmiştir. Buna göre logo 1’de yer alan “Kartal figürü özgürlüğü ve hakimiyeti ifade etmektedir” ifadesi yaş değişkenine göre istatistiksel açıdan herhangi bir anlamlı farklılık göstermemiştir.

3.4.14. Hipotez 14: Katılımcıların Yaşlarına Göre Logo 1 “İstanbul Yazısının Renk Olarak Siyah Tercih Edilmesi Türklerde Cesaret ve Yiğitliğe Çağrışım Yapmaktadır” İfadesine İlişkin Tartışma Sonuçları

Yaş değişkenine göre logo 1’de yer alan “İstanbul yazısının renk olarak siyah tercih edilmesi Türklerde cesaret ve yiğitliğe çağrışım yapmaktadır” ifadesine ilişkin istatistiki açıdan anlamlı bir fark olup olmadığını araştırmak için Ki-Kare Testi yapıldı.

Yapılan Ki-Kare Testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır. Bu sonuca göre, katılımcıların “İstanbul yazısının renk olarak siyah tercih edilmesi Türklerde cesaret ve yiğitliğe çağrışım yapmaktadır” ifadesi yaş değişkenine göre herhangi bir anlamlı farklılık göstermemiştir.

Toplumların örgütsel kültüründe felsefi olarak benimsediği birtakım değerler bulunduğu söylenebilir. Bunlar rasında imgeler, birtakım işaretler ve renklerinde olduğu söylenebilir. Yaşayış biçiminden kaynaklanan tarihi gelenek içerisinde özellikle renklerin önemli yerinin olduğu söylenebilir. Araştırmamız doğrultusunda sşyah renkli İstanbul yazısının da araştırmanın uygulandığı örneklem grubu içerisinde felsefi olarak benimsenen birtakım değerler içerisinde siyah renkli İstanbul yazısının yaş değişkeni

açısından cesaret ve yiğitliği çağrıştırmaması benimsenen felsefi değerler açısından değerlendirilebilir.

Hipotez 14 kabul edilmiştir. Buna göre logo 1’de yer alan “İstanbul yazısının renk olarak siyah tercih edilmesi Türklerde cesaret ve yiğitliğe çağrışım yapmaktadır” ifadesi yaş değişkenine göre istatistiksel açıdan herhangi bir anlamlı farklılık göstermemiştir.

3.4.15. Hipotez 15: Katılımcıların Yaşlarına Göre Logo 1 “Zeytin Dalından Çelenk Figürü Yunanlılarda Olimpiyatlarda Yarışmacılara Verilen Ödülü Temsil Etmektedir.” İfadesine İlişkin Tartışma Sonuçları

Yaş değişkenine göre logo 1’de yer alan “Zeytin dalından çelenk figürü Yunanlılarda olimpiyatlarda yarışmacılara verilen ödülü temsil etmektedir.” ifadesine ilişkin istatistiki açıdan anlamlı bir fark olup olmadığını araştırmak için Ki-Kare Testi yapıldı.

Yapılan Ki-Kare Testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır. Bu sonuca göre, katılımcıların “Zeytin dalından çelenk figürü Yunanlılarda olimpiyatlarda yarışmacılara verilen ödülü temsil etmektedir.” ifadesi yaş değişkenine göre herhangi bir anlamlı farklılık göstermemiştir.

Araştırma grubumuzu Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencileri ile Spor Bilimleri öğrencileri oluşturmaktadır. Bu açıdan bakılacak olursa belirli yaş gruplarında zeytin dalından çelenk figürünün yunanlarda olimpiyatlarda yarışmacılara verilen ödülü çağrıştırması beklenebilirdi. Bir diğer deyişle eğitim süreci içerisinde belli derslerle birlikte olimpiyat ile ilgili derlerin öğrenildiği varsayılabilir. Fakat burada herhangi bir yaş grubunda anlamlı bir fark gözlemlenmemiştir. Bunun nedenleri arasında öğrenilen bilgilerin tekrar edilmemesinden ya da direkt olarak unutulmasından dolayı bu çağrışımla ile ilgili gerekli simgenin anlamını saptayamamış olabilir.

Hipotez 15 kabul edilmiştir. Buna göre logo 1’de yer alan “Zeytin dalından çelenk figürü Yunanlılarda olimpiyatlarda yarışmacılara verilen ödülü temsil etmektedir.” ifadesi yaş değişkenine göre istatistiksel açıdan herhangi bir anlamlı farklılık göstermemiştir.

3.4.16. Hipotez 16: Katılımcıların Yaşlarına Göre Logo 2 “Turkuaz Rengi Gökyüzünü Temsilen Yer Almaktadır” İfadesine İlişkin Tartışma Sonuçları

Yaş değişkenine göre logo 2’de yer alan “Turkuaz rengi gökyüzünü temsilen yer almaktadır” ifadesine ilişkin istatistiki açıdan anlamlı bir fark olup olmadığını araştırmak için Ki-Kare Testi yapıldı.

Yapılan Ki-Kare Testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır. Bu sonuca göre, katılımcıların “Turkuaz rengi gökyüzünü temsilen yer almaktadır” ifadesi yaş değişkenine göre herhangi bir anlamlı farklılık göstermemiştir.

Logo 2’de yer alan ok atan adam figürü ile zeytin dalları üzerine yerleştirilmiş turkuaz renginin gökyüzünü temsil edip etmediği sorulduğunda yaş değişkenine göre anlamlı bir farkın olmadığı görülmüştür. Belli figürler belli çağrışımları göz önüne getirebilir. Nitekim örgütsel kültürde tinsel bağları göz önünde bulundurduğumuzda hiçbir yaş grubunda figürler üzerine yerleştirilmiş turkuaz renginin gökyüzünü temsil eder özellikte olmadığını görmekteyiz. Belli ortak tinsel bağlarla bağlanmış olan bu kültürdeki insanlar için gökyüzü denildiği zaman akla farklı renkler gelmiş olabilir. Nitekim toplumsal ve fiziki çevre etkeni renk kültüründe önemli farklı algılayış biçimlerine neden olabilir. Bundan dolayı yaş değişkenine göre logo 2’deki turkuaz rengi gökyüzünü temsil eder özellikte anlamlı farklılık ortaya koymamıştır.

Hipotez 16 kabul edilmiştir. Buna göre logo 2’de yer alan “Turkuaz rengi gökyüzünü temsilen yer almaktadır” ifadesi yaş değişkenine göre istatistiksel açıdan herhangi bir anlamlı farklılık göstermemiştir.

3.4.17. Hipotez 17: Katılımcıların Yaşlarına Göre Logo 2 “Ok Atan Adam Eski Türklerde Kutlu Bir Silah Olarak Yer Almaktadır” İfadesine İlişkin Tartışma Sonuçları

Yaş değişkenine göre logo 2’de yer alan “Ok atan adam eski Türklerde kutlu bir silah olarak yer almaktadır” ifadesine ilişkin istatistiki açıdan anlamlı bir fark olup olmadığını araştırmak için Ki-Kare Testi yapıldı.

Yapılan Ki-Kare Testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır. Bu sonuca göre, katılımcıların “Ok atan adam eski Türklerde kutlu bir

silah olarak yer almaktadır” ifadesi yaş değişkenine göre herhangi bir anlamlı farklılık göstermemiştir.

Örgütsel değeri korumanın yanı sıra belirli bir bağlılık sağlamada toplumlar tarafından simgeleştirilen ve ön planda tutulan birtakım kahramanlar olduğu söylenebilir. Bir diğer deyişle kahramanlar ve temsil ettiği olgu bu değeri ayakta tutmaya yardımcı olabilir. Bu doğrultuda “ok atan adam eski Türklerde kutlu bir silah olarak yer almaktadır” ifadesi yaşa göre farklılık göstermemesinin nedeni bireylerin logo 2’de yer alan figürü kendi temsil ettiği örgütsel değerdeki kahraman olarak görmemiş olabilir. Nitekim hiçbir yaş grubunda anlamlı bir farkın bulunamayışı bunu destekler özelliktedir. Daha ileriki yaşlarda bu değer bilinişinin olağan bir durum olacakken ne yazık ki buda mümkün olmamış herhangi bir anlamlı farka rastlanmamıştır.

Hipotez 17 kabul edilmiştir. Buna göre logo 2’de yer alan “Ok atan adam eski Türklerde kutlu bir silah olarak yer almaktadır” ifadesi yaş değişkenine göre istatistiksel açıdan herhangi bir anlamlı farklılık göstermemiştir.

3.4.18. Hipotez 18: Katılımcıların Yaşlarına Göre Logo 2 “İstanbul Yazısının Renk Olarak Siyah Tercih Edilmesi Türklerde Cesaret ve Yiğitliğe Çağrışım Yapmaktadır” İfadesine İlişkin Tartışma Sonuçları

Yaş değişkenine göre logo 2’de yer alan “İstanbul yazısının renk olarak siyah tercih edilmesi Türklerde cesaret ve yiğitliğe çağrışım yapmaktadır” ifadesine ilişkin istatistiki açıdan anlamlı bir fark olup olmadığını araştırmak için Ki-Kare Testi yapıldı.

Yapılan Ki-Kare Testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır. Bu sonuca göre, katılımcıların “İstanbul yazısının renk olarak siyah tercih edilmesi Türklerde cesaret ve yiğitliğe çağrışım yapmaktadır” ifadesi yaş değişkenine göre herhangi bir anlamlı farklılık göstermemiştir.

Logo ve sembollerde kullanılan yapı tasarımı ve mimari hitap edecek yaş grubu için önemli bir unsur temsil ettiği söylenebilir. Logo 2’de yer alan koyu siyah renkte yazılmış kalın İstanbul yazısının Türklerde cesaret ve yiğitliği temsil eder ifadesinde herhangi bir yaş grubunda anlamlı bir fark bulunamamasının nedeni hitap edilen örneklem grubunu renk, yapı tasarımı ilişkisinde istenilen odak noktasına çekilememiş olması ileri sürülebilir. Bir diğer deyişle farklı üniversite ve illerdeki öğrencilerin örgütsel

kültür bağlamında birbirinden farklı olduğu gibi renk, yapı tasarım ve mimari anlamda da beklentilerinin farklı olmasından dolayı yaş değişkeninde herhangi bir farklılığa rastlanılmamış olabilir.

Hipotez 18 kabul edilmiştir. Buna göre logo 2’de yer alan “Ok atan adam eski Türklerde kutlu bir silah olarak yer almaktadır” ifadesi yaş değişkenine göre istatistiksel açıdan herhangi bir anlamlı farklılık göstermemiştir.

3.4.19. Hipotez 19: Katılımcıların Yaşlarına Göre Logo 2 “Zeytin Dalından Çelenk Figürü Yunanlılarda Olimpiyatlarda Yarışmacılara Verilen Ödülü Temsil Etmektedir” İfadesine İlişkin Tartışma Sonuçları

Yaş değişkenine göre logo 2’de yer alan “Zeytin dalından çelenk figürü Yunanlılarda olimpiyatlarda yarışmacılara verilen ödülü temsil etmektedir” ifadesine ilişkin istatistiki açıdan anlamlı bir fark olup olmadığını araştırmak için Ki-Kare Testi yapıldı.

Yapılan Ki-Kare Testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır. Bu sonuca göre, katılımcıların “Zeytin dalından çelenk figürü Yunanlılarda olimpiyatlarda yarışmacılara verilen ödülü temsil etmektedir” ifadesi yaş değişkenine göre herhangi bir anlamlı farklılık göstermemiştir.

Bireylerde yaşı getirdiği beğeni ve algılama unsurları ile bakış açıları değişebilir. Bu bağlamda logo 2’de yer alan zeytin dalı figürünün yaş değişkeni açısından anlamlı bir fark çıkmamasının nedeni kabul görmüş davranış biçimleri dışında yorumlanabilir. Logo 2’de yer alan zeytin dalının ok atan adamı tamamen sarmış ve turkuaz renginde olması siyah renginde olan ve dal biçiminde hafızalara kazınan zeytin dalı simgesinin belkide bu doğrultuda kabul gören belli imgelerin dışına çıkılmasının sonucu olarak görülebilir.

Hipotez 19 kabul edilmiştir. Buna göre logo 2’de yer alan “Zeytin dalından çelenk figürü Yunanlılarda olimpiyatlarda yarışmacılara verilen ödülü temsil etmektedir” ifadesi yaş değişkenine göre istatistiksel açıdan herhangi bir anlamlı farklılık göstermemiştir.

3.4.20. Hipotez 20: Katılımcıların Yaşlarına Göre Logo 3 “Turkuaz Rengi Gökyüzünü Temsilen Yer Almaktadır” İfadesine İlişkin Tartışma Sonuçları

Yaş değişkenine göre logo 3’de yer alan “Turkuaz rengi gökyüzünü temsilen yer almaktadır” ifadesine ilişkin istatistiki açıdan anlamlı bir fark olup olmadığını araştırmak için Ki-Kare Testi yapıldı.

Yapılan Ki-Kare Testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır. Bu sonuca göre, katılımcıların “Turkuaz rengi gökyüzünü temsilen yer almaktadır” ifadesi yaş değişkenine göre herhangi bir anlamlı farklılık göstermemiştir.

Örgütsel kültür ve yaş ekseninde logo 3’deki turkuaz renginin gökyüzünü temsil etmesi açısından bakılacak olunursa örgüt kültürüne yöne veren değerler biçiminde ele almak yaş değişkeninin turkuaz renginin gökyüzünü anımsatması ifadesinde anlamlı bir farklılık çıkmamasının nedenlerini açıklayabilir. Bu yön veren değerler ifadesi renk ve ifadeyi yanıtlayan popülasyonun inanç değerleri açısından turkuaz renginde ortak bir norm benimsemedikleri bu bağlamda hiçbir yaş grubunda anlamlı bir fark çıkmaması bu şekillerde açıklanabilir.

Hipotez 20 kabul edilmiştir. Buna göre logo 3’de yer alan “Turkuaz rengi gökyüzünü temsilen yer almaktadır” ifadesi yaş değişkenine göre istatistiksel açıdan herhangi bir anlamlı farklılık göstermemiştir.

3.4.21. Hipotez 21: Katılımcıların Yaşlarına Göre Logo 3 “Kartal Figürü Özgürlüğü ve Hakimiyeti İfade Etmektedir” İfadesine İlişkin Tartışma Sonuçları

Yaş değişkenine göre logo 3’de yer alan “Kartal figürü özgürlüğü ve hakimiyeti ifade etmektedir” ifadesine ilişkin istatistiki açıdan anlamlı bir fark olup olmadığını araştırmak için Ki-Kare Testi yapıldı.

Yapılan Ki-Kare Testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır. Bu sonuca göre, katılımcıların “Kartal figürü özgürlüğü ve hakimiyeti ifade etmektedir” ifadesi yaş değişkenine göre herhangi bir anlamlı farklılık göstermemiştir.

Toplumların inandığı birtakım öyküler, efsaneler ve bu öykü ve efsaneleri oluşturan imgeler ve karakterler bulunmaktadır. Türk toplumunda da kartal figürü tarihten süregelen önemli bir unsuru oluşturur. Türk kültür ve toplumuna bu denli işlemiş bir figürün yaş değişkeni açısından anlamlı bir farklılık çıkmamasının nedenini yaratıcılık ve yenilikçilik açısından irdelenmek gerekmektedir. Logo 3’de yer alan yenilikçi tasarımın örgütsel kültür açısından hitap ettiği popülasyona istenilen yaratıcılık hissini uyandırmamış olabilir. Belli figür ve simgelere yüklenen anlamlar çağ değişmesine rağmen asıl anlamını ve hissettirdiği duyguyu kaybettirmemesi bu simgelerin daha gelenekçi bir şekilde tasarlanması gerektiği sonucuna varılabilir.

Hipotez 21 kabul edilmiştir. Buna göre logo 3’de yer alan “Kartal figürü özgürlüğü ve hakimiyeti ifade etmektedir” ifadesi yaş değişkenine göre istatistiksel açıdan herhangi bir anlamlı farklılık göstermemiştir.

3.4.22. Hipotez 22: Katılımcıların Yaşlarına Göre Logo 3 “İstanbul Yazısının Renk Olarak Siyah Tercih Edilmesi Türklerde Cesaret Ve Yiğitliğe Çağrışım Yapmaktadır” İfadesine İlişkin Tartışma Sonuçları

Yaş değişkenine göre logo 3’de yer alan “İstanbul yazısının renk olarak siyah tercih edilmesi Türklerde cesaret ve yiğitliğe çağrışım yapmaktadır” ifadesine ilişkin istatistiki açıdan anlamlı bir fark olup olmadığını araştırmak için Ki-Kare Testi yapıldı.

Yapılan Ki-Kare Testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır. Bu sonuca göre, katılımcıların “İstanbul yazısının renk olarak siyah tercih edilmesi Türklerde cesaret ve yiğitliğe çağrışım yapmaktadır” ifadesi yaş değişkenine göre herhangi bir anlamlı farklılık göstermemiştir.

Bir logoda ön planda olması istenen yazının, yazılış şekli, konumlandırılış şekli dikkati çekme açısından önemli olduğu ileri sürülebilir. Nitekim logo 1 ve logo 2’deki İstanbul yazıları için varsayılan hipotezlerdeki (3,7,11,14) bu hipotez içinde ileri sürülebilir. Buradaki yaş değişkeni açısından irdelenecek konu hitap ettiği yaş aralığına cesaret ve yiğitliği anımsatmamış olabilir. Daha çarpıcı ve sivri hatlara sahip bir yazımın bu ifadeyi destekler özellikte olacağı ileri sürülebilirdi. Bir diğer deyişle çağ ile değişen zevk odakları özellikle üniversite öğrenci popülasyonunu etkilediği ileri sürülebilir. Bu bağlamda ortak inanç değerlerine dayalı örgütsel kültür toplumlarında yaş değişkeninin

önemli bir etken olduğu ileri sürülebilir. Bu anlamdada yaş değişkenin anlamlı bir sonuç vermemesinin anlamlı bir sonuç vermemesinin nedenleri bu şekillerde açıklanabilir.

Hipotez 22 kabul edilmiştir. Buna göre logo 3’de yer alan “İstanbul yazısının renk olarak siyah tercih edilmesi Türklerde cesaret ve yiğitliğe çağrışım yapmaktadır” ifadesi yaş değişkenine göre istatistiksel açıdan herhangi bir anlamlı farklılık göstermemiştir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu araştırmanın amacı örgütsel kültürün görünen yüzü olarak sembollerin algılanmasında olimpiyat örneklerinin nicel bir yaklaşım ile incelenmesi amaçlamıştır. Böylece Olimpiyat logolarının belirlenmesinde etkin olunacak kültürel sembol ve renklerin katılımcılar için ne anlam ifade ettiğinin belirlenmesi hedeflenmiştir.

Logo-1 ‘de kartal figürünün turkuaz renkte olması ve tarihi süreçte Anadolu coğrafyasında kurulan bazı Türk devletlerinde sembol olarak günümüze çağrışım oluşturmaları, zeytin dalının ifade ettiği anlamın daha güçlü ortaya çıkması, İstanbul yazısının logoda kartal ve zeytin dalına göre biraz daha geri planda yer alması katılımcıların logo-1’ de tercih sebebini sergilemektedir.

Logo-2’de ok atan adam, zeytin dalı ve İstanbul yazısı ile ilgili “katılıyorum” yanıtlarındaki yüzdelik dağılım paralellik arz etmektedir. Ancak logo-1 kadar katılımcılar tarafından öne çıkmamaktadır. Ok atan adam figürü geleneksel kültürümüzde pek fazla medya tarafından algılanma yüzdesi düşüktür. Zeytin dalının figürde anlaşılabilirliği Logo-1 deki etkiyi oluşturmamaktadır. İstanbul yazısının siyah ve yazı boyutunun daha çok öne çıkması diğer figürlerin etkisini azalttığı düşünülebilir.

Logo-3 te ise “kararsız” ve “katılıyorum” olarak yanıt verenlerin yüzdelilerinin birbirine yakın olduğu görülmektedir. Kartal figürünün boyutlarının diğer logolara göre daha fazla olması, turkuaz renginin görsel katkıda renksel olarak kartal figürünün önüne geçmesi katılımcıların değerlendirme kriterleri etkilediği düşünülebilir.

Logo 1 için yaş değişkenine göre katılımcılar tarafından daha çok tercih edilmiştir. Logoda turkuaz renginin tercih edilmesi kültürel yansımadır. Nitekim hem devlet hemde özel reklam örgütleri kültürel miras olarak Türkiye’de tanıtımlar da logolar da geleneksel renklerinden turkuaz, beyaz, altın ve mavinin kullanıldığı görülmektedir. 2020 olimpiyat ve paralimpik olimpiyatlara adaylığı sürecinde “lale figürü ve turkuaz rengin hakim olduğu görseller tanıtılmaktadır. Türk kültürünü ve mirasını yansıttığından seçilmiştir Ülkelere ve şehirlere ait görsel kimlik tasarımlarını yansıtan logolar spor, sağlık ve turizm sektöründe yerel ve uluslararası platformlarda insanları etkilemektedir tarihi zenginliği, kültürel geçmişi derin ve asırlara dayanan ülke ve şehirlerin logolarının oluşturduğu etki daha ön plana çıkmaktadır. Geçmişten günümüze tarihi yansımaları daha az olan ülkeler modern logolara yönelmektedir. Teknolojik değişime ayak uyduran

lkeler hem geçmiş hemde günümüz kültür anlayışını sentezleyerek logo ve sembollerle kendilerini tanıtılmaktadır. Türkiye de kuşaktan kuşağa aktarılan örf ve adetler, geçmişe dönük eserlerin gençler tarafından irdelenmemesi, modern yaşam akımına kapılma, internet kullanımının amaç dışına çıkması gibi birçok nedenden dolayı kültürel genç kuşakta kültürel yozlaşma görülebilmektedir. Bu durumun ne geçilmesi nesilden nesile kültürel ve sosyal mirasımızın anlatılması ve yaşatılması gerekmektedir. Logo 1 de kartal figürü, Türk Hava Kuvvetlerinin sembolü ya da tarihsel olarak Anadolu Selçuklu devletinde motiflerde ve birçok yerde görsel olarak hafızalarada yer almaktadır. Logo 1 için tercih nedenini yukarıda belirtilen durumlardan kaynaklandığı düşünülmektedir.

Ki-kare sonuçlarında cinsiyet değişkenine göre logoların tamamında verilen yanıtların cinsiyet olarak logoları değerlendirmede anlamlı bir fark oluşturmadığı görülmektedir.

Logo-I, Logo-2 ve Logo-3’ te yer alan ifadeler yaş değişkenine göre değerlendirildiğinde sadece Logo-I’de yer alan “ Turkuaz rengi gökyüzünü temsilen yer almaktadır” ifadesine “katılıyorum” olarak yanıt verenlerde yaş değişkenine göre anlamlı farklılık söz konusudur. Logolar da kullanılan figürlerin daha çok görsel açıdan katılımcılar tarafından değerlendirildiği düşünülebilir. Başka bir deyişle yukarıda belirtilen ifade tüm logolar da I. Soru olarak yer almaktadır. Özellikle logo-I de bu farklılığın sebebi logolarda figürlerin sunduğu anlam yerine görsel yaklaşım ile yanıtların verildiği düşünülebilir.

neriler

- a) Kültür mirasımızı oluşturan renkler, sembollerin tanıtımının yapılması, reklam sektörü ve yerel sergilerle desteklemesi,
- b) Logo tasarımı için devlet tarafından teşvik edici faaliyetlerin yapılabilirliği
- c) Geçmişten günümüze tarihsel akışa göre renk, sembol ve kültürel motiflerin kalıcı olarak ilerde kaybolmaması için derleme araştırmasının yapılması,
- d) Kültürel semboller, yerel destanlar ve hikyelerin nesillere bilim insanlarının katkısıyla aktarımlarının sağlanması,
- e) Türkiye’de kültür ve sanatla ilgili tarihsel mozaiğin hakim olduğu tanıtıcı görsel broşür ve belgesel tarzı aktarımların yapılması,

- f) Olimpiyatların örgütsel olarak büyük bir etkinlik olduğunu ve Türkiye adına tanıtımın örgütlenmenin performansına bağlı olduğunu ön plana çıkarılması,
- g) Olimpiyatlarda örgütlenmesinde tanıtıcı logoların yetkin eller tarafından dizayn edilmesi

EKLER

T. C.
KÜTAHYA DÜMLUPINAR ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Etik Kurul Başkanlığı

Toplantı Tarihi: 19/06/2019
Toplantı Sayısı: 2019/08

GÜNDEM 3 : Üniversitemiz Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü'nün 17.06.2019 tarih ve E-25602 sayılı yazısı gereğince; İşletme (Yönetim ve Organizasyon) Tezli Yüksek Lisans programı öğrencisi Ülkühan YÜKSEL'in "*Olimpiyat Örnekleri Üzerine Bir Araştırma*" konulu tezinde kullanılmak amacıyla, beden eğitimi bölümünde öğrenim gören olimpiyatlara katılacak olan öğrenciler ile anket yapma talebinin etik açıdan uygunluğu üzerine görüşme.

KARAR 3 : Üniversitemiz Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü'nün 17.06.2019 tarih ve E-25602 sayılı yazısı gereğince; İşletme (Yönetim ve Organizasyon) Tezli Yüksek Lisans programı öğrencisi Ülkühan YÜKSEL'in "*Olimpiyat Örnekleri Üzerine Bir Araştırma*" konulu tezinde kullanılmak amacıyla, beden eğitimi bölümünde öğrenim gören olimpiyatlara katılacak olan öğrenciler ile anket yapma talebinin etik açıdan uygunluğu üzerine görüşüldü.

Yapılan görüşmeler ve değerlendirmeler sonucunda, çalışmanın başlığının "Olimpiyat Logosu Örnekleri Üzerine Bir Araştırma" vb olarak değiştirilmesi ve varsa Olimpiyat Komitesi ve kurum isminin kullanılmaması kaydıyla etik açıdan bir sakınca olmadığına ve uygulanabilirliğine oy birliği ile,

Karar verilmiştir.

Prof.Dr.Orhan ELMACI
Başkan

Evrak Tarih ve Sayısı: 29/05/2019-E.23720

T. C.
KÜTAHYA DUMLUPINAR ÜNİVERSİTESİ
REKTÖRLÜĞÜ
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

Sayı : 45295868-300-
Konu : Ülkühan YÜKSEL'in Anket İzni.

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi : 29/05/2019 tarihli ve 55093314-300-23571 sayılı yazı.

Enstitünüz İşletme (Yönetim Organizasyon II. Grup) Tezli Yüksek Lisans Programı 200991111329 nolu öğrencisi Ülkühan YÜKSEL'in "*Örgütsel Kültürün Görünen Yüzü Olarak Sembollerin Algılanması: Olimpiyat Örnekleri Üzerine Bir Araştırma*" konulu tez çalışması kapsamında Üniversitemiz öğrencileri ile anket yapma talebi Rektörlüğümüzce uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

e-imza

Prof. Dr. Kaan ERARSLAN
Rektör a.
Rektör Yardımcısı

İSTATİSTİK ANALİZ TABLOLARI

Crosstab

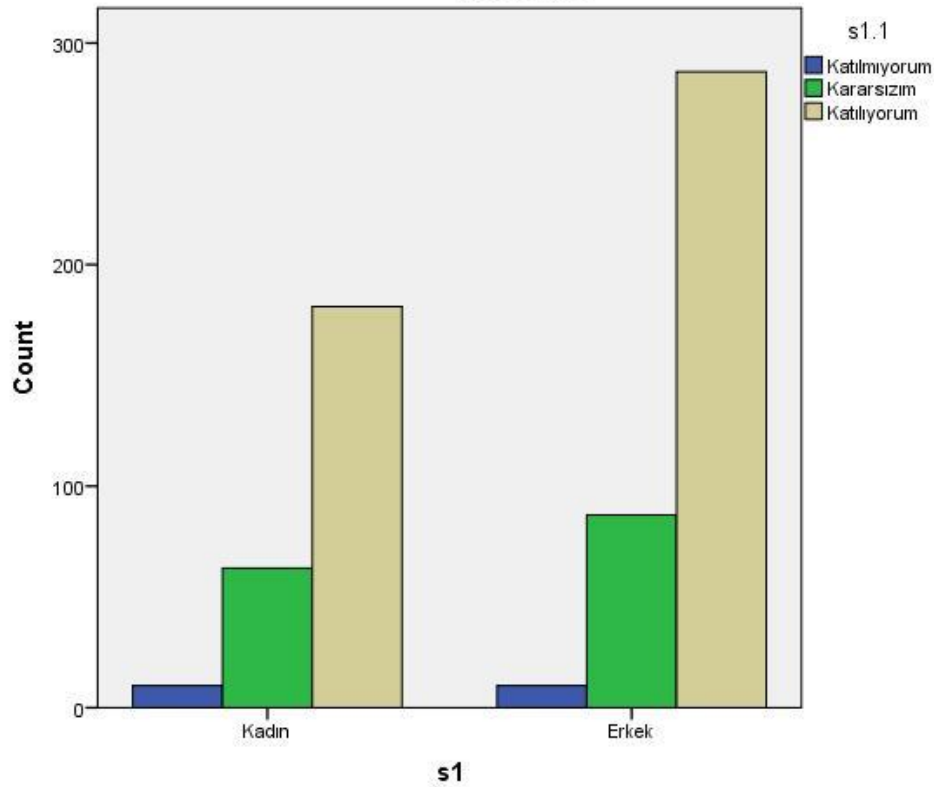
Count		s1.1			Total
		Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	
s1	Kadın	10	63	181	254
	Erkek	10	87	287	384
Total		20	150	468	638

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	1,418 ^a	2	,492
Likelihood Ratio	1,399	2	,497
Linear-by-Linear Association	1,301	1	,254
N of Valid Cases	638		

a. 0 cells (0,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 7,96.

Bar Chart

Crosstab

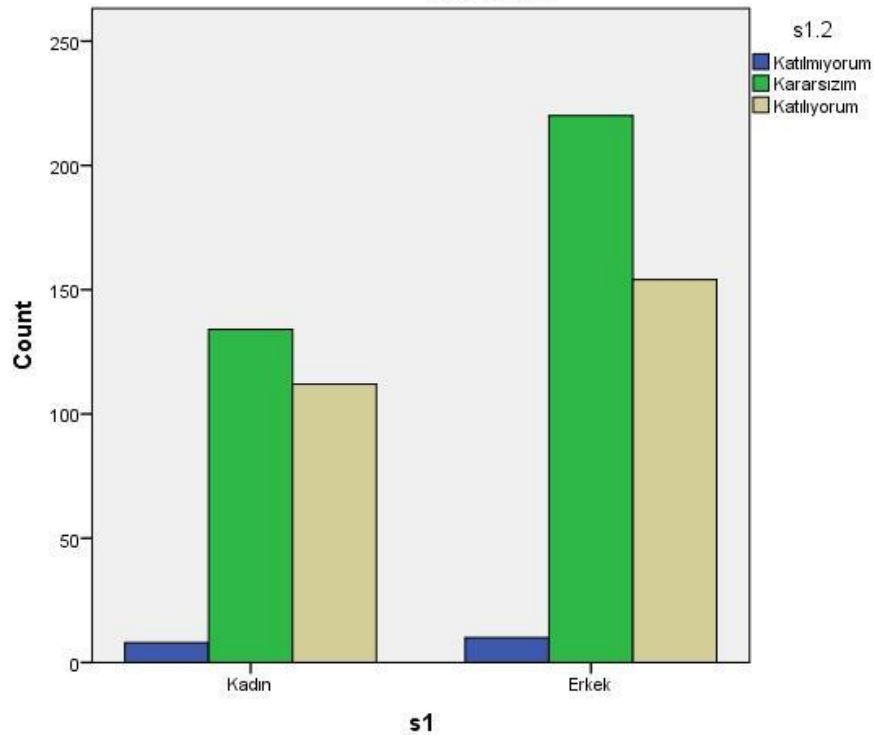
Count		s1.2			Total
		Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	
s1	Kadın	8	134	112	254
	Erkek	10	220	154	384
Total		18	354	266	638

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	1,312 ^a	2	,519
Likelihood Ratio	1,310	2	,519
Linear-by-Linear Association	,616	1	,433
N of Valid Cases	638		

a. 0 cells (0,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 7,17.

Bar Chart

Crosstab

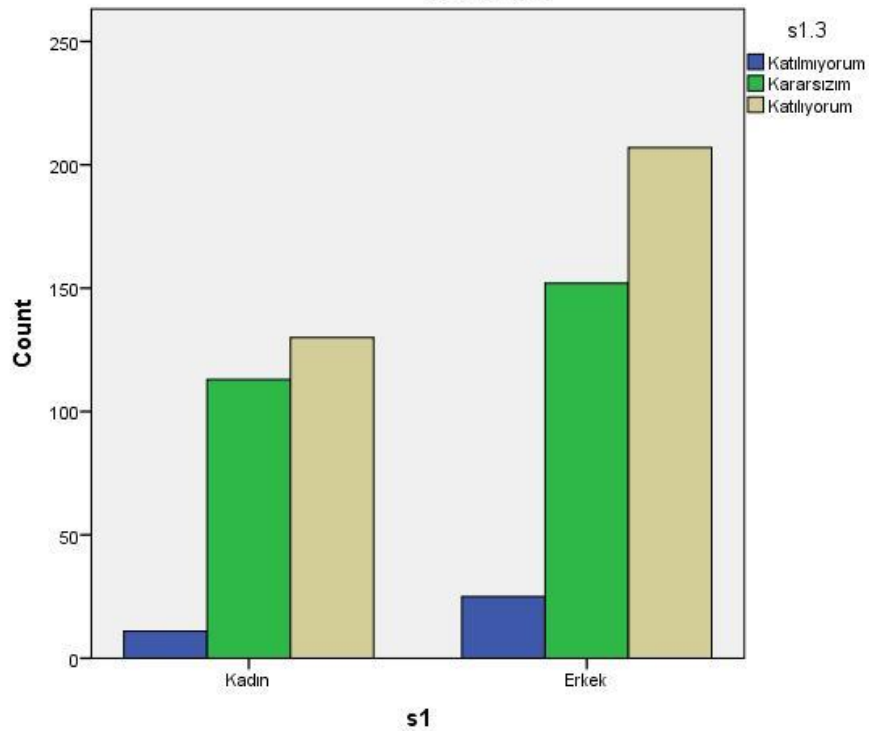
Count		s1.3			Total
		Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	
s1	Kadın	11	113	130	254
	Erkek	25	152	207	384
Total		36	265	337	638

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	2,388 ^a	2	,303
Likelihood Ratio	2,426	2	,297
Linear-by-Linear Association	,013	1	,911
N of Valid Cases	638		

a. 0 cells (0,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 14,33.

Bar Chart

Crosstab

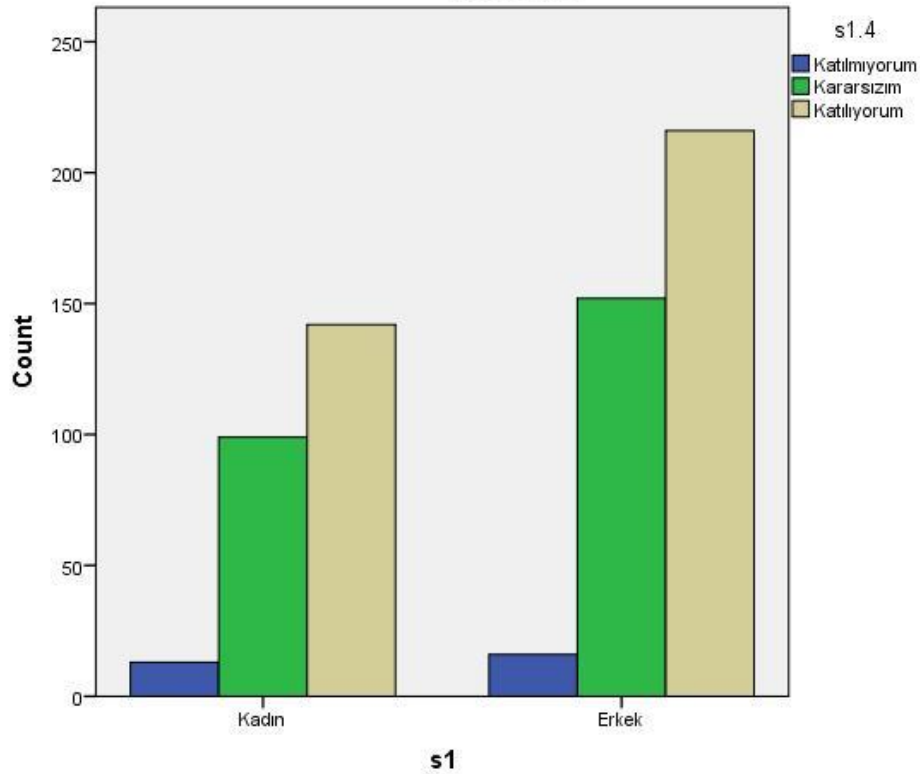
Count		s1.4			Total
		Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	
s1	Kadın	13	99	142	254
	Erkek	16	152	216	384
Total		29	251	358	638

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	,322 ^a	2	,851
Likelihood Ratio	,318	2	,853
Linear-by-Linear Association	,075	1	,784
N of Valid Cases	638		

a. 0 cells (0,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 11,55.

Bar Chart

Case Processing Summary

	Cases					
	Valid		Missing		Total	
	N	Percent	N	Percent	N	Percent
s1 * s2.1	638	100,0%	0	0,0%	638	100,0%
s1 * s2.2	638	100,0%	0	0,0%	638	100,0%
s1 * s2.3	638	100,0%	0	0,0%	638	100,0%
s1 * s2.4	638	100,0%	0	0,0%	638	100,0%

Crosstab

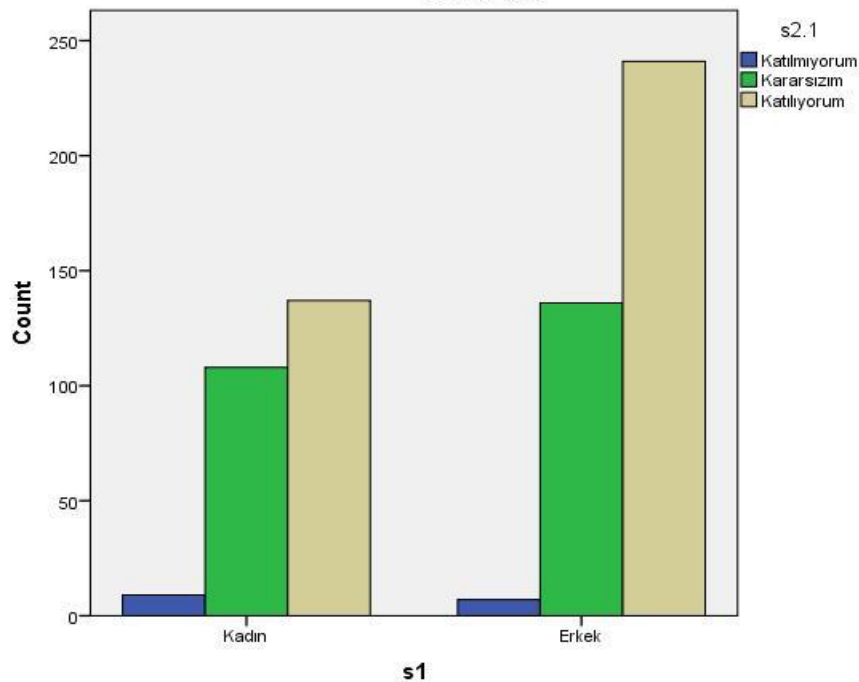
Count		s2.1			Total
		Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	
s1	Kadın	9	108	137	254
	Erkek	7	136	241	384
Total		16	244	378	638

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	5,830 ^a	2	,054
Likelihood Ratio	5,782	2	,056
Linear-by-Linear Association	5,740	1	,017
N of Valid Cases	638		

a. 0 cells (0,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 6,37.

Bar Chart

Crosstab

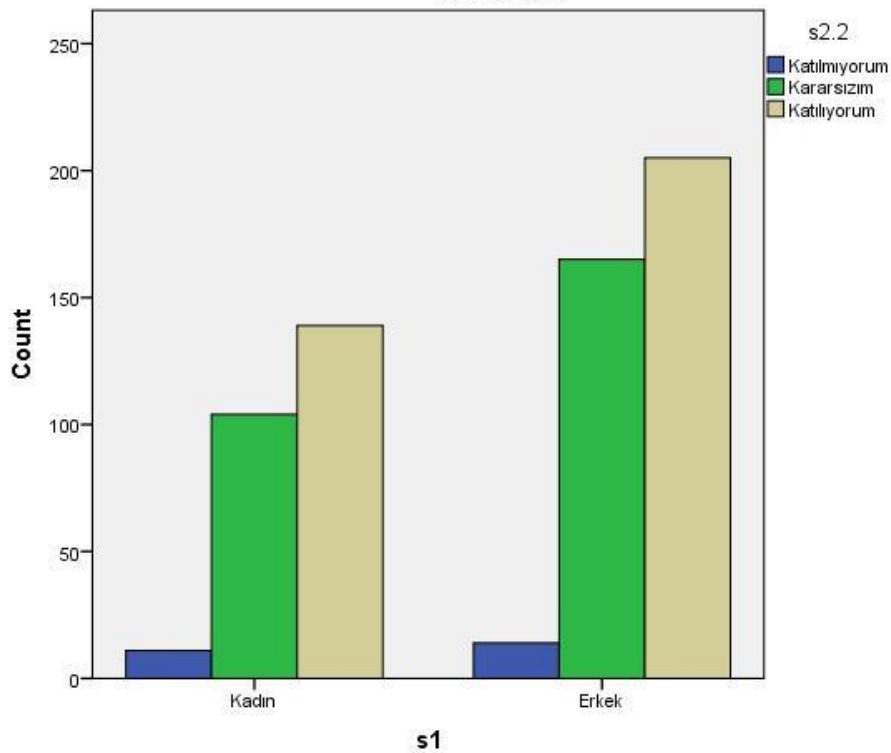
Count		s2.2			Total
		Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	
s1	Kadın	11	104	139	254
	Erkek	14	165	205	384
Total		25	269	344	638

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	,382 ^a	2	,826
Likelihood Ratio	,381	2	,827
Linear-by-Linear Association	,020	1	,888
N of Valid Cases	638		

a. 0 cells (0,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 9,95.

Bar Chart

Crosstab

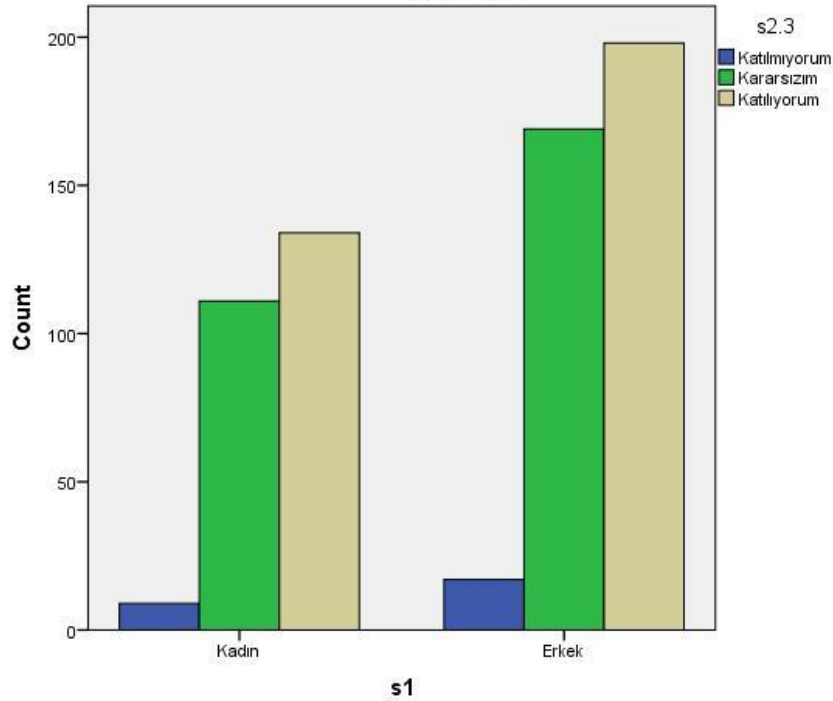
Count		s2.3			Total
		Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	
s1	Kadın	9	111	134	254
	Erkek	17	169	198	384
Total		26	280	332	638

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	,338 ^a	2	,844
Likelihood Ratio	,343	2	,842
Linear-by-Linear Association	,199	1	,656
N of Valid Cases	638		

a. 0 cells (0,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 10,35.

Bar Chart

Crosstab

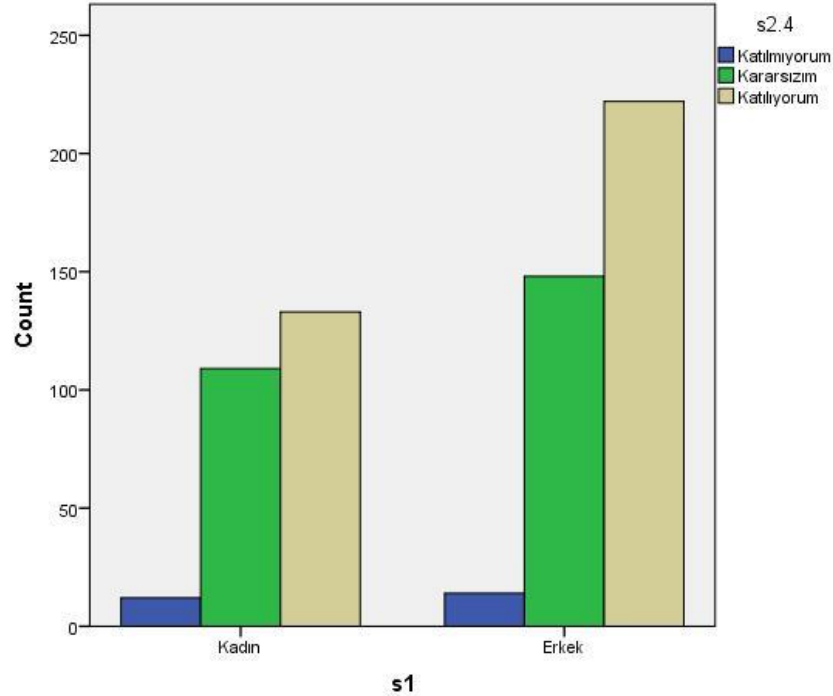
Count		s2.4		
		Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum
s1	Kadın	12	109	133
	Erkek	14	148	222
Total		26	257	355

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	1,978 ^a	2	,372
Likelihood Ratio	1,972	2	,373
Linear-by-Linear Association	1,964	1	,161
N of Valid Cases	638		

a. 0 cells (0,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 10,35.

Bar Chart

Case Processing Summary

	Cases					
	Valid		Missing		Total	
	N	Percent	N	Percent	N	Percent
s1 * s3.1	638	100,0%	0	0,0%	638	100,0%
s1 * s3.2	638	100,0%	0	0,0%	638	100,0%
s1 * s3.3	638	100,0%	0	0,0%	638	100,0%

Crosstab

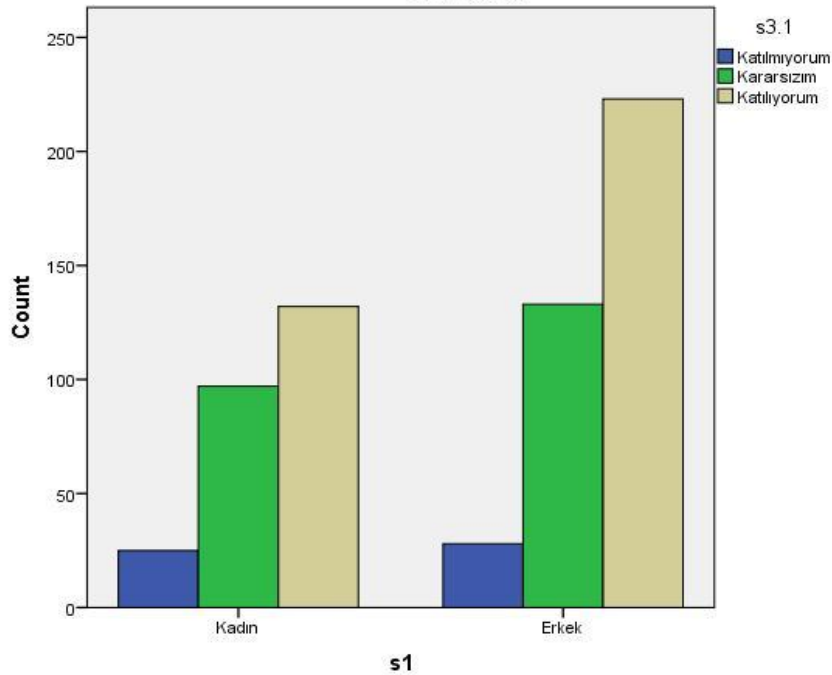
Count		s3.1			Total
		Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	
s1	Kadın	25	97	132	254
	Erkek	28	133	223	384
Total		53	230	355	638

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	2,757 ^a	2	,252
Likelihood Ratio	2,742	2	,254
Linear-by-Linear Association	2,752	1	,097
N of Valid Cases	638		

a. 0 cells (0,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 21,10.

Bar Chart

Crosstab

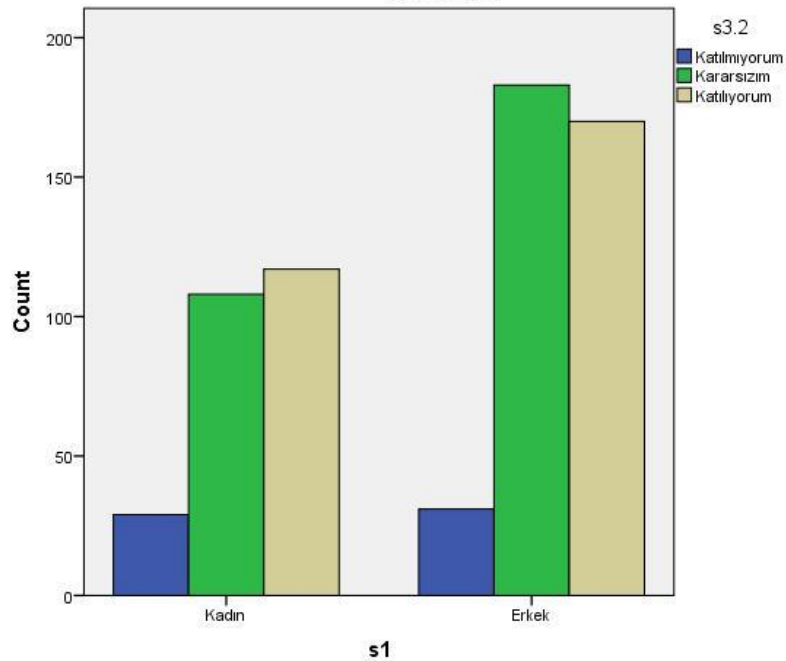
Count		s3.2			Total
s1		Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	
s1	Kadın	29	108	117	254
	Erkek	31	183	170	384
Total		60	291	287	638

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	2,812 ^a	2	,245
Likelihood Ratio	2,785	2	,248
Linear-by-Linear Association	,088	1	,767
N of Valid Cases	638		

a. 0 cells (0,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 23,89.

Bar Chart

Crosstab

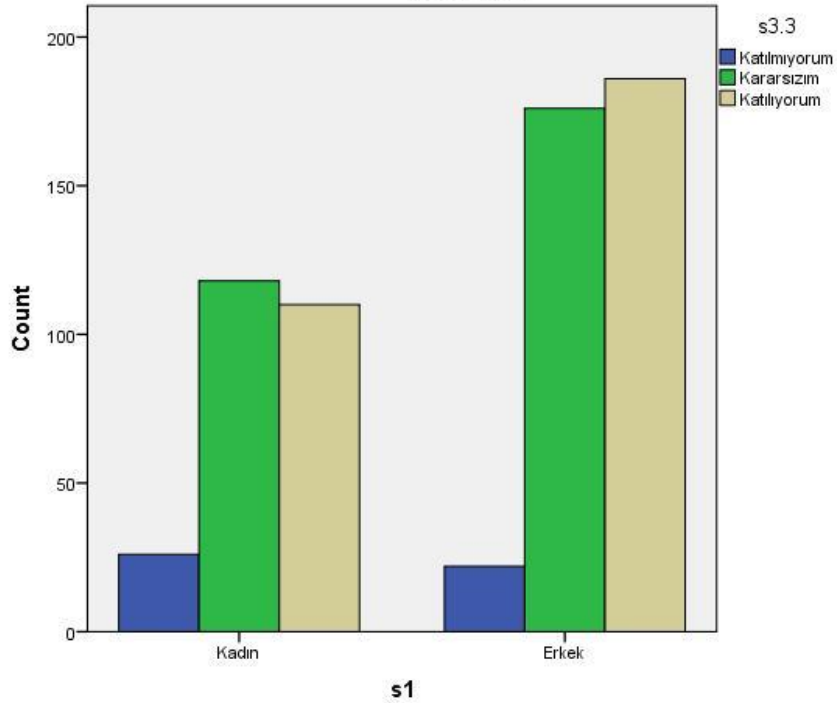
Count		s3.3			Total
		Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	
s1	Kadın	26	118	110	254
	Erkek	22	176	186	384
Total		48	294	296	638

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	5,008 ^a	2	,082
Likelihood Ratio	4,910	2	,086
Linear-by-Linear Association	3,653	1	,056
N of Valid Cases	638		

a. 0 cells (0,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 19,11.

Bar Chart

Crosstab

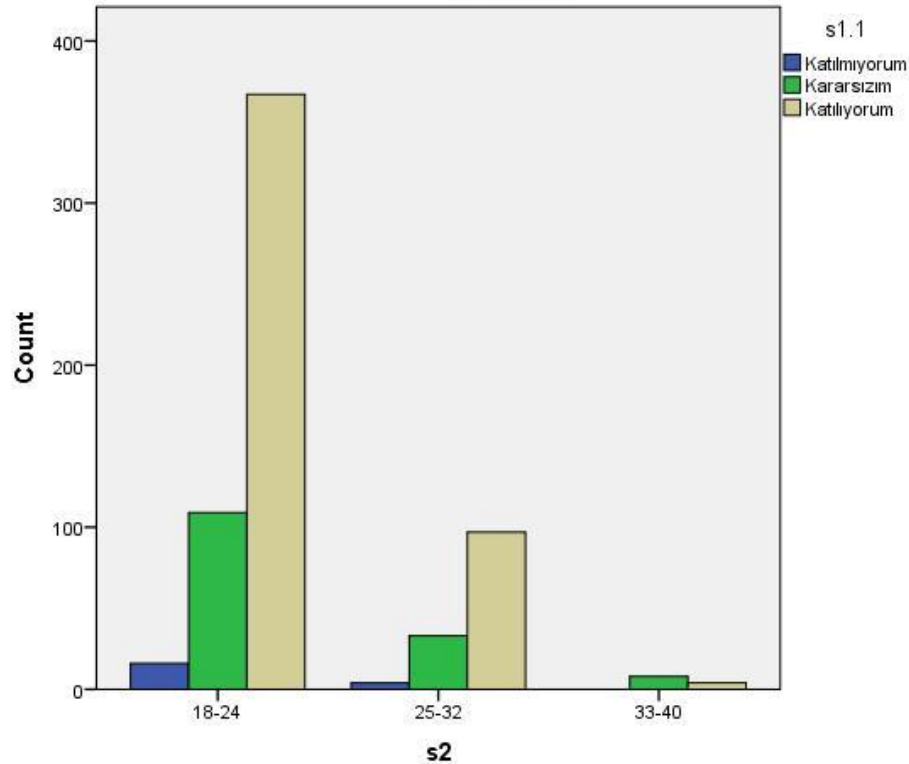
Count		s1.1			Total
		Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	
s2	18-24	16	109	367	492
	25-32	4	33	97	134
	33-40	0	8	4	12
Total		20	150	468	638

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	13,109 ^a	4	,011
Likelihood Ratio	10,979	4	,027
Linear-by-Linear Association	2,544	1	,111
N of Valid Cases	638		

a. 3 cells (33,3%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,38.

Bar Chart

Crosstab

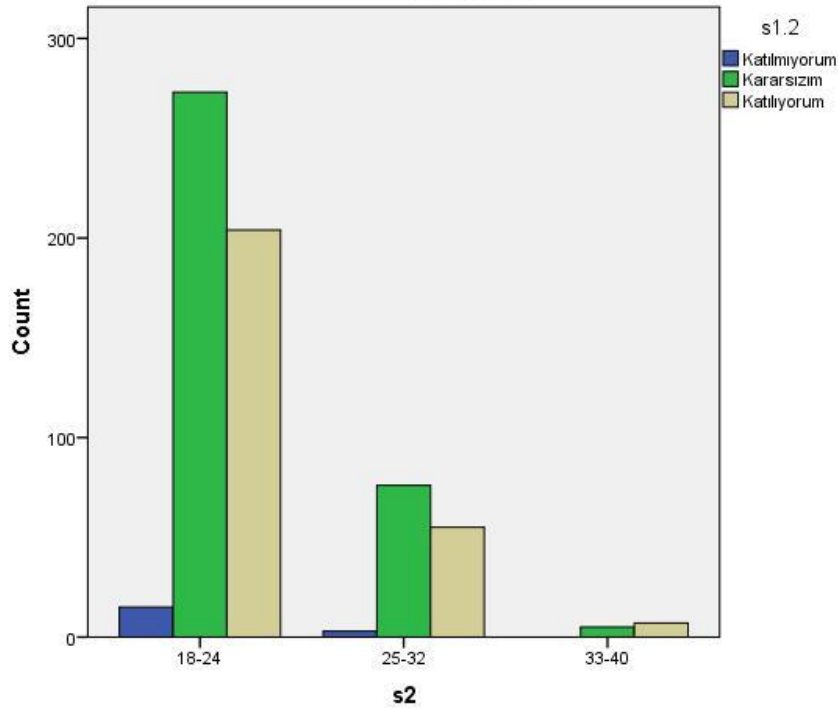
Count		s1.2			Total
		Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	
s2	18-24	15	273	204	492
	25-32	3	76	55	134
	33-40	0	5	7	12
Total		18	354	266	638

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	1,856 ^a	4	,762
Likelihood Ratio	2,155	4	,707
Linear-by-Linear Association	,499	1	,480
N of Valid Cases	638		

a. 2 cells (22,2%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,34.

Bar Chart

Crosstab

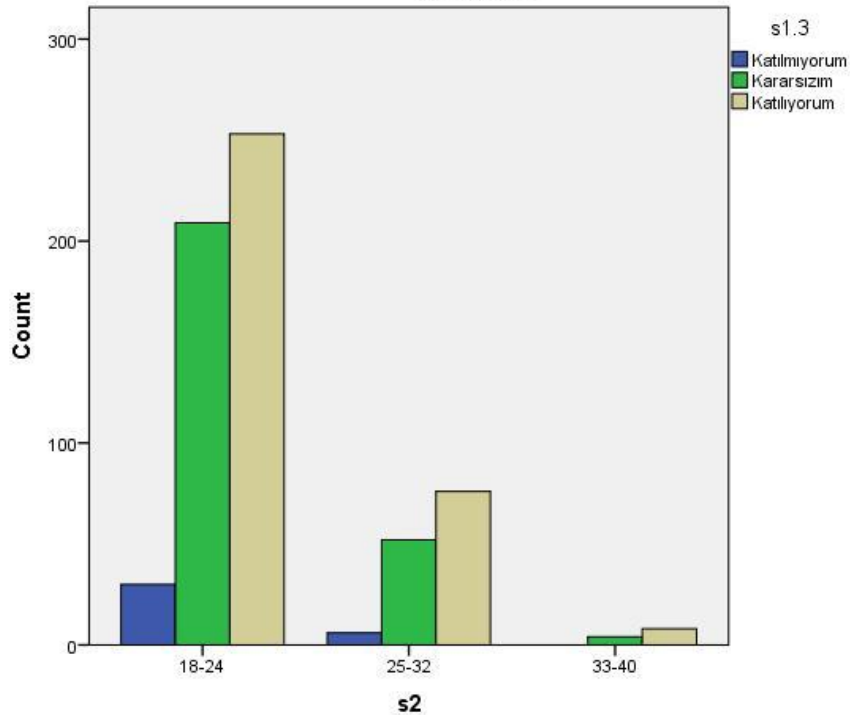
Count		s1.3			Total
s2		Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	
	18-24	30	209	253	492
	25-32	6	52	76	134
	33-40	0	4	8	12
Total		36	265	337	638

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	2,723 ^a	4	,605
Likelihood Ratio	3,398	4	,494
Linear-by-Linear Association	2,534	1	,111
N of Valid Cases	638		

a. 2 cells (22,2%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,68.

Bar Chart

Crosstab

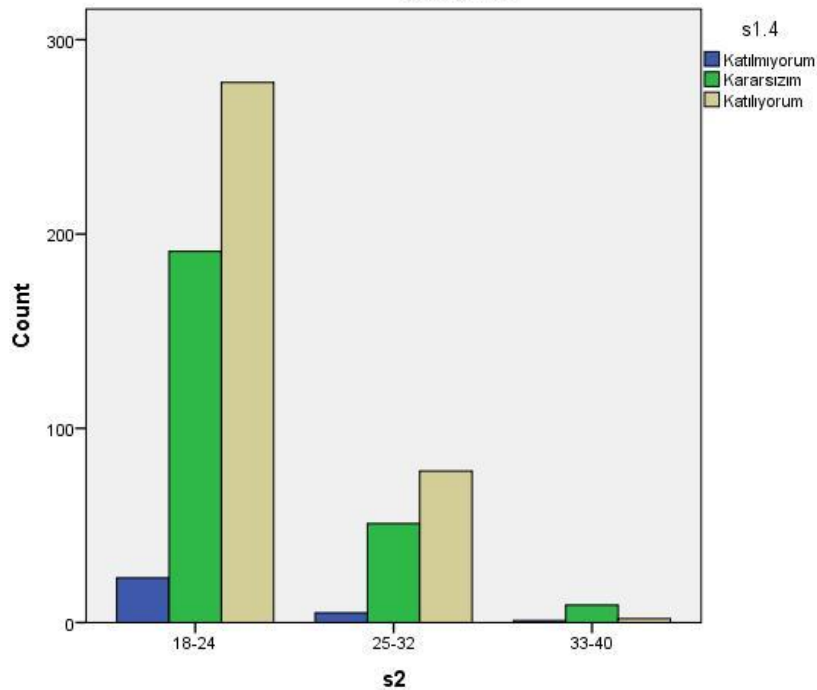
Count		s1.4			Total
		Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	
s2	18-24	23	191	278	492
	25-32	5	51	78	134
	33-40	1	9	2	12
Total		29	251	358	638

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	8,006 ^a	4	,091
Likelihood Ratio	8,404	4	,078
Linear-by-Linear Association	,860	1	,354
N of Valid Cases	638		

a. 2 cells (22,2%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,55.

Bar Chart

Crosstab

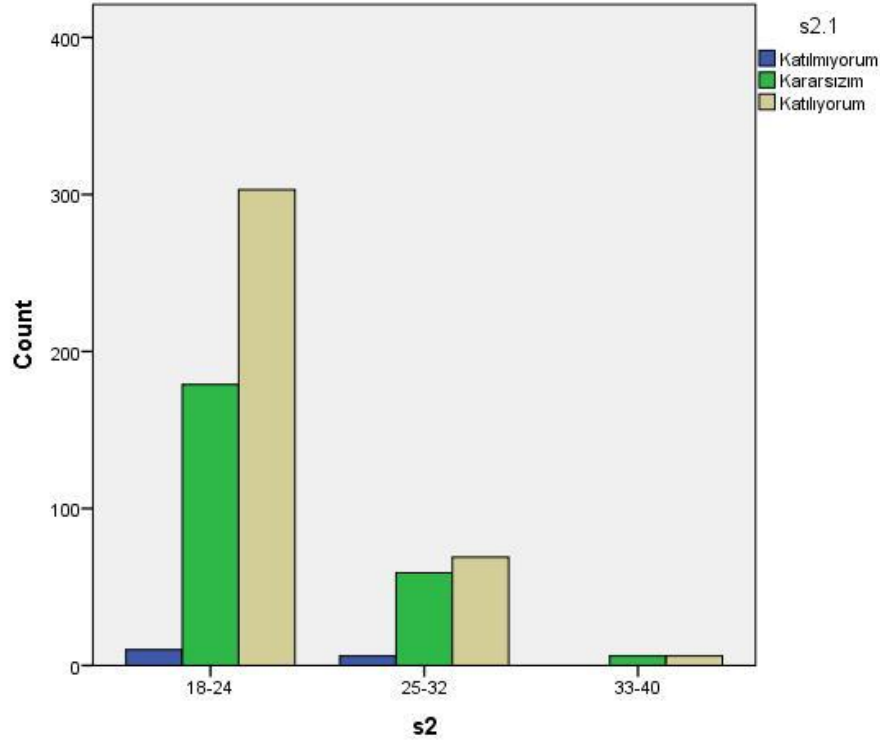
Count		s2.1			Total
		Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	
s2	18-24	10	179	303	492
	25-32	6	59	69	134
	33-40	0	6	6	12
Total		16	244	378	638

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	6,857 ^a	4	,144
Likelihood Ratio	6,774	4	,148
Linear-by-Linear Association	5,073	1	,024
N of Valid Cases	638		

a. 3 cells (33,3%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,30.

Bar Chart

Crosstab

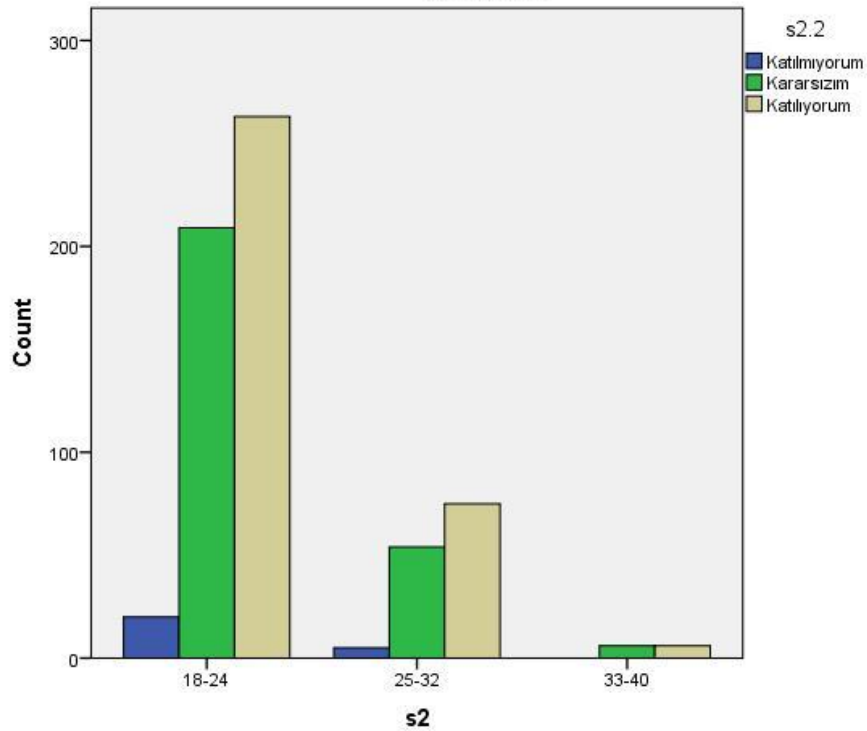
Count		s2.2			Total
		Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	
s2	18-24	20	209	263	492
	25-32	5	54	75	134
	33-40	0	6	6	12
Total		25	269	344	638

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	,965 ^a	4	,915
Likelihood Ratio	1,426	4	,840
Linear-by-Linear Association	,192	1	,662
N of Valid Cases	638		

a. 1 cells (11,1%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,47.

Bar Chart

Crosstab

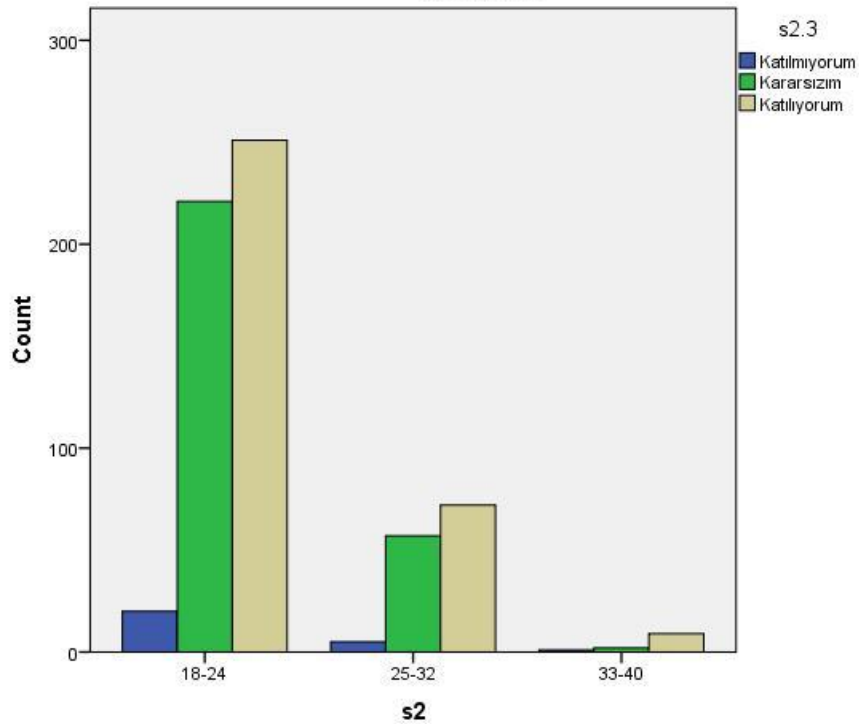
Count		s2.3			Total
		Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	
s2	18-24	20	221	251	492
	25-32	5	57	72	134
	33-40	1	2	9	12
Total		26	280	332	638

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	4,162 ^a	4	,384
Likelihood Ratio	4,524	4	,340
Linear-by-Linear Association	1,100	1	,294
N of Valid Cases	638		

a. 1 cells (11,1%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,49.

Bar Chart

Crosstab

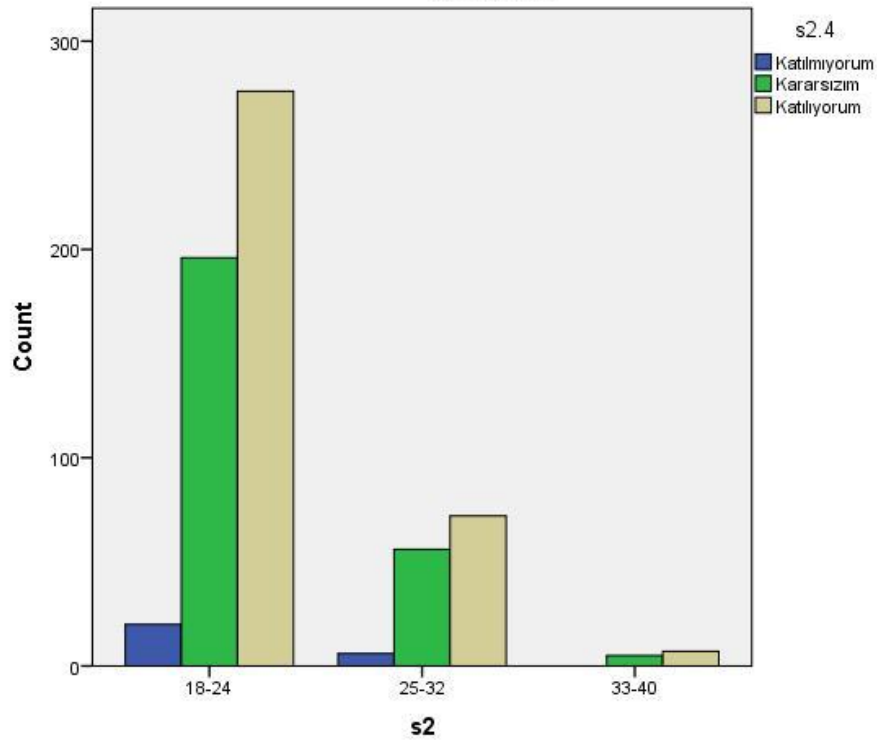
Count		s2.4			Total
		Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	
s2	18-24	20	196	276	492
	25-32	6	56	72	134
	33-40	0	5	7	12
Total		26	257	355	638

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	,770 ^a	4	,942
Likelihood Ratio	1,257	4	,869
Linear-by-Linear Association	,046	1	,830
N of Valid Cases	638		

a. 2 cells (22,2%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,49.

Bar Chart

Crosstab

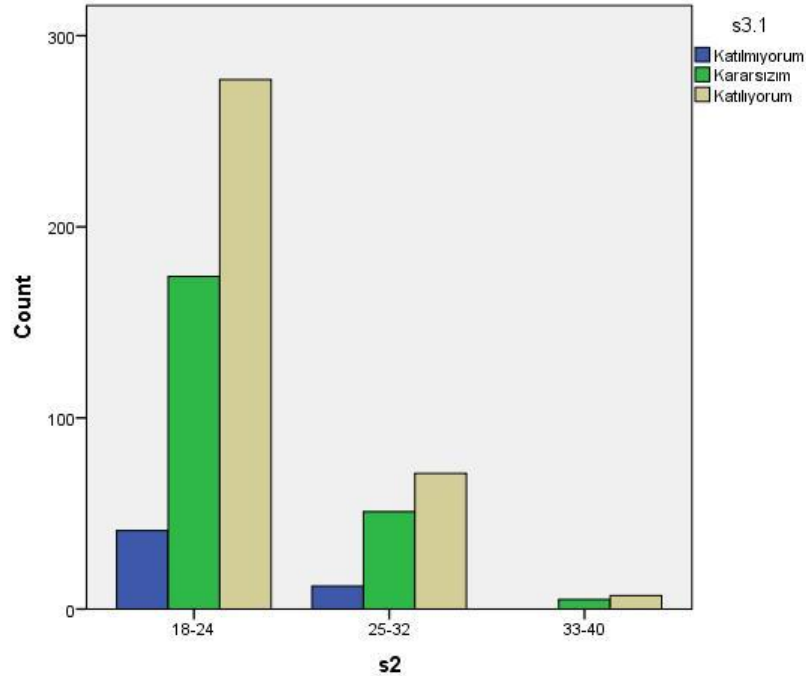
Count		s3.1			Total
s2		Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	
	18-24	41	174	277	492
	25-32	12	51	71	134
	33-40	0	5	7	12
Total		53	230	355	638

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	1,608 ^a	4	,807
Likelihood Ratio	2,598	4	,627
Linear-by-Linear Association	,054	1	,816
N of Valid Cases	638		

a. 2 cells (22,2%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 1,00.

Bar Chart

Crosstab

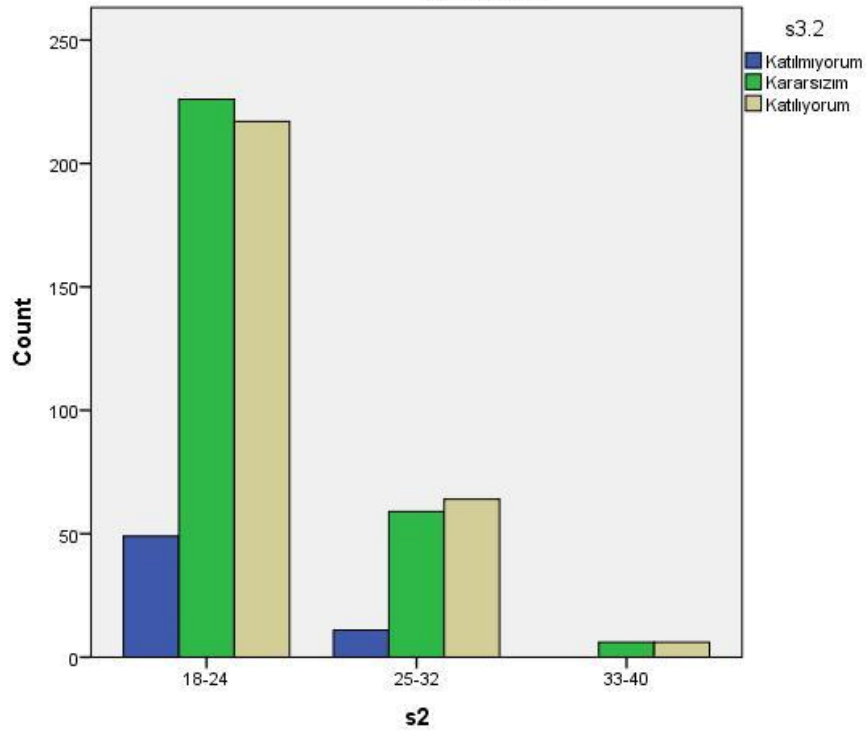
Count		s3.2			Total
		Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	
s2	18-24	49	226	217	492
	25-32	11	59	64	134
	33-40	0	6	6	12
Total		60	291	287	638

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	2,010 ^a	4	,734
Likelihood Ratio	3,138	4	,535
Linear-by-Linear Association	1,292	1	,256
N of Valid Cases	638		

a. 1 cells (11,1%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 1,13.

Bar Chart

Crosstab

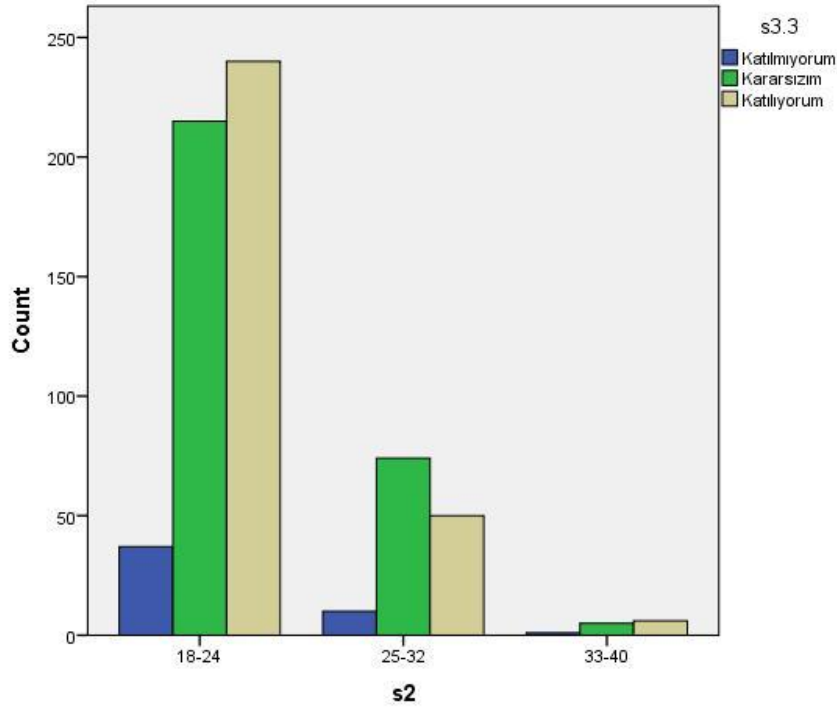
Count		s3.3			Total
		Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	
s2	18-24	37	215	240	492
	25-32	10	74	50	134
	33-40	1	5	6	12
Total		48	294	296	638

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	6,117 ^a	4	,191
Likelihood Ratio	6,145	4	,189
Linear-by-Linear Association	2,347	1	,126
N of Valid Cases	638		

a. 1 cells (11,1%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,90.

Bar Chart

Toplam Puana Göre

Crosstab

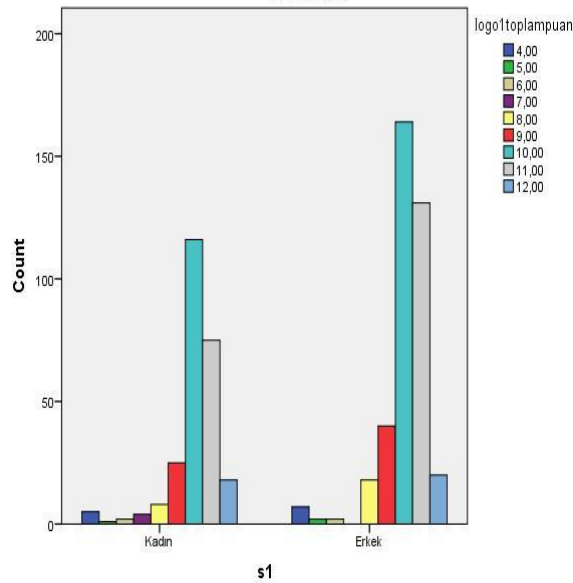
			logotoplampuan									Total
			4,00	5,00	6,00	7,00	8,00	9,00	10,00	11,00	12,00	
s1	Kadın	Count	5	1	2	4	8	25	116	75	18	254
		% of Total	0,8%	0,2%	0,3%	0,6%	1,3%	3,9%	18,2%	11,8%	2,8%	39,8%
	Erkek	Count	7	2	2	0	18	40	164	131	20	384
		% of Total	1,1%	0,3%	0,3%	0,0%	2,8%	6,3%	25,7%	20,5%	3,1%	60,2%
	Total	Count	12	3	4	4	26	65	280	206	38	638
		% of Total	1,9%	0,5%	0,6%	0,6%	4,1%	10,2%	43,9%	32,3%	6,0%	100,0%

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	9,434 ^a	8	,307
Likelihood Ratio	10,776	8	,215
Linear-by-Linear Association	,089	1	,766
N of Valid Cases	638		

a. 7 cells (38,9%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 1,19.

Bar Chart

Crosstab

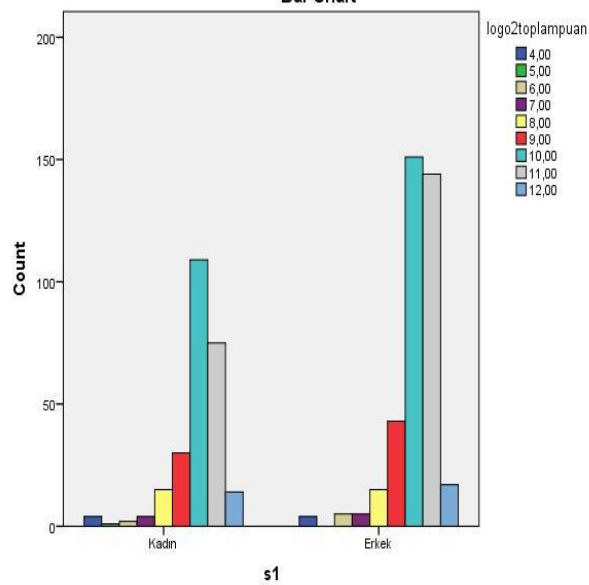
			logo2toplampuan									Total
			4,00	5,00	6,00	7,00	8,00	9,00	10,00	11,00	12,00	
s1	Kadın	Count	4	1	2	4	15	30	109	75	14	254
		% of Total	0,6%	0,2%	0,3%	0,6%	2,4%	4,7%	17,1%	11,8%	2,2%	39,8%
	Erkek	Count	4	0	5	5	15	43	151	144	17	384
		% of Total	0,6%	0,0%	0,8%	0,8%	2,4%	6,7%	23,7%	22,6%	2,7%	60,2%
	Total	Count	8	1	7	9	30	73	260	219	31	638
		% of Total	1,3%	0,2%	1,1%	1,4%	4,7%	11,4%	40,8%	34,3%	4,9%	100,0%

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	7,342 ^a	8	,500
Likelihood Ratio	7,698	8	,464
Linear-by-Linear Association	1,927	1	,165
N of Valid Cases	638		

a. 7 cells (38,9%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,40.

Bar Chart

Crosstab

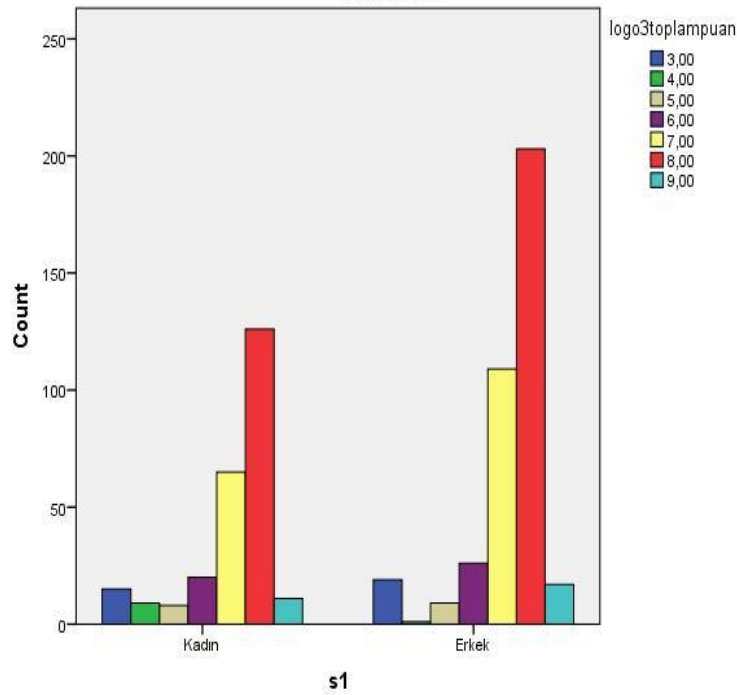
			logo3toplampuan							Total
			3,00	4,00	5,00	6,00	7,00	8,00	9,00	
s1	Kadın	Count	15	9	8	20	65	126	11	254
		% of Total	2,4%	1,4%	1,3%	3,1%	10,2%	19,7%	1,7%	39,8%
	Erkek	Count	19	1	9	26	109	203	17	384
		% of Total	3,0%	0,2%	1,4%	4,1%	17,1%	31,8%	2,7%	60,2%
Total	Count		34	10	17	46	174	329	28	638
	% of Total		5,3%	1,6%	2,7%	7,2%	27,3%	51,6%	4,4%	100,0%

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	12,161 ^a	6	,058
Likelihood Ratio	12,735	6	,047
Linear-by-Linear Association	3,310	1	,069
N of Valid Cases	638		

a. 1 cells (7,1%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 3,98.

Bar Chart

Crosstab

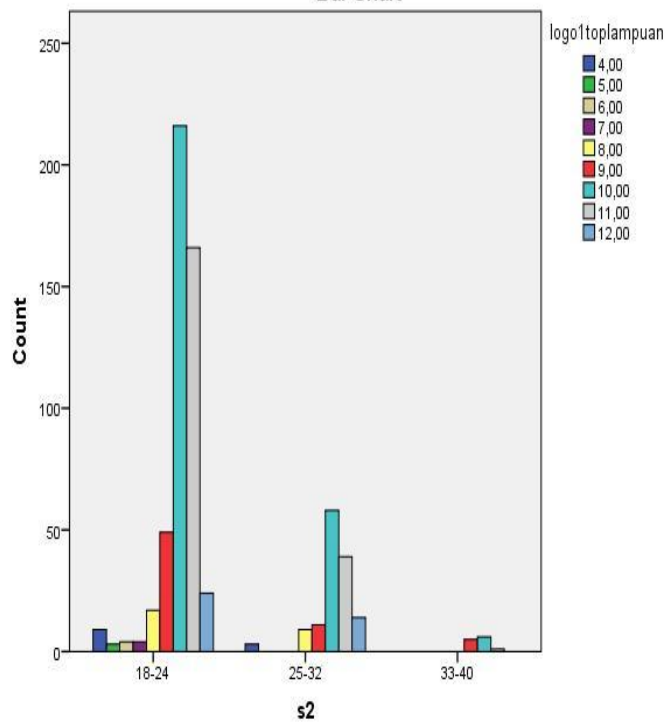
			logotoplampuan									Total
			4,00	5,00	6,00	7,00	8,00	9,00	10,00	11,00	12,00	
s2	18-24	Count	9	3	4	4	17	49	216	166	24	492
		% of Total	1,4%	0,5%	0,6%	0,6%	2,7%	7,7%	33,9%	26,0%	3,8%	77,1%
	25-32	Count	3	0	0	0	9	11	58	39	14	134
		% of Total	0,5%	0,0%	0,0%	0,0%	1,4%	1,7%	9,1%	6,1%	2,2%	21,0%
	33-40	Count	0	0	0	0	0	5	6	1	0	12
		% of Total	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,8%	0,9%	0,2%	0,0%	1,9%
Total	Count	12	3	4	4	26	65	280	206	38	638	
	% of Total	1,9%	0,5%	0,6%	0,6%	4,1%	10,2%	43,9%	32,3%	6,0%	100,0%	

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	28,248 ^a	16	,030
Likelihood Ratio	26,803	16	,044
Linear-by-Linear Association	,001	1	,981
N of Valid Cases	638		

a. 15 cells (55,6%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,06.

Bar Chart

Crosstab

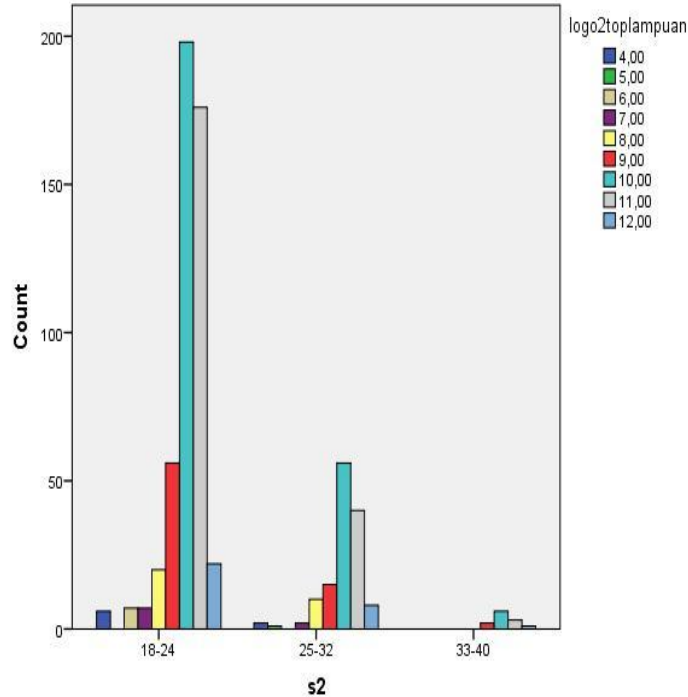
			logo2toplampuan								Total	
			4,00	5,00	6,00	7,00	8,00	9,00	10,00	11,00		12,00
s2	18-24	Count	6	0	7	7	20	56	198	176	22	492
		% of Total	0,9%	0,0%	1,1%	1,1%	3,1%	8,8%	31,0%	27,6%	3,4%	77,1%
	25-32	Count	2	1	0	2	10	15	56	40	8	134
		% of Total	0,3%	0,2%	0,0%	0,3%	1,6%	2,4%	8,8%	6,3%	1,3%	21,0%
	33-40	Count	0	0	0	0	0	2	6	3	1	12
		% of Total	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,3%	0,9%	0,5%	0,2%	1,9%
Total	Count	8	1	7	9	30	73	260	219	31	638	
	% of Total	1,3%	0,2%	1,1%	1,4%	4,7%	11,4%	40,8%	34,3%	4,9%	100,0%	

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	12,181 ^a	16	,731
Likelihood Ratio	13,610	16	,628
Linear-by-Linear Association	,150	1	,699
N of Valid Cases	638		

a. 14 cells (51,9%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,02.

Bar Chart

Crosstab

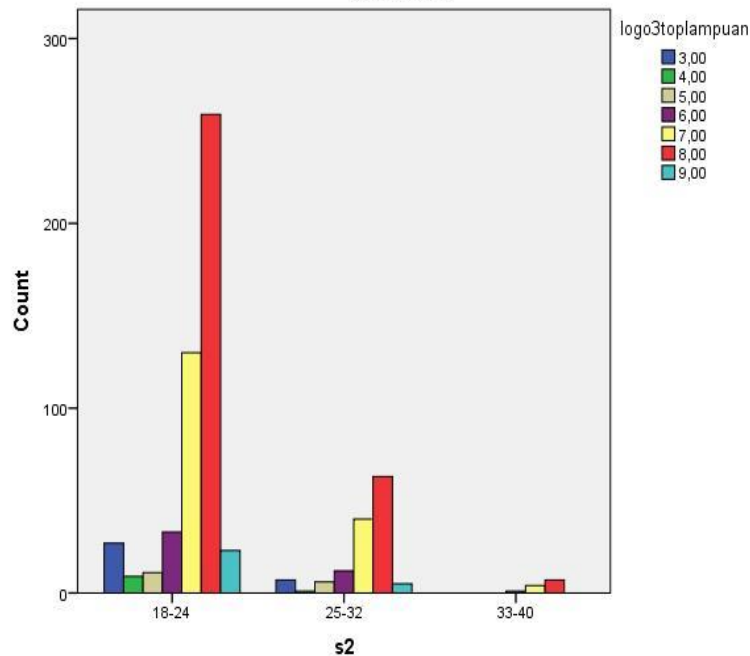
			logo3toplampuan						Total	
			3,00	4,00	5,00	6,00	7,00	8,00		9,00
s2	18-24	Count	27	9	11	33	130	259	23	492
		% of Total	4,2%	1,4%	1,7%	5,2%	20,4%	40,6%	3,6%	77,1%
	25-32	Count	7	1	6	12	40	63	5	134
		% of Total	1,1%	0,2%	0,9%	1,9%	6,3%	9,9%	0,8%	21,0%
	33-40	Count	0	0	0	1	4	7	0	12
		% of Total	0,0%	0,0%	0,0%	0,2%	0,6%	1,1%	0,0%	1,9%
Total	Count	34	10	17	46	174	329	28	638	
	% of Total	5,3%	1,6%	2,7%	7,2%	27,3%	51,6%	4,4%	100,0%	

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	6,841 ^a	12	,868
Likelihood Ratio	8,340	12	,758
Linear-by-Linear Association	,075	1	,784
N of Valid Cases	638		

a. 8 cells (38,1%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,19.

Bar Chart

Crosstab

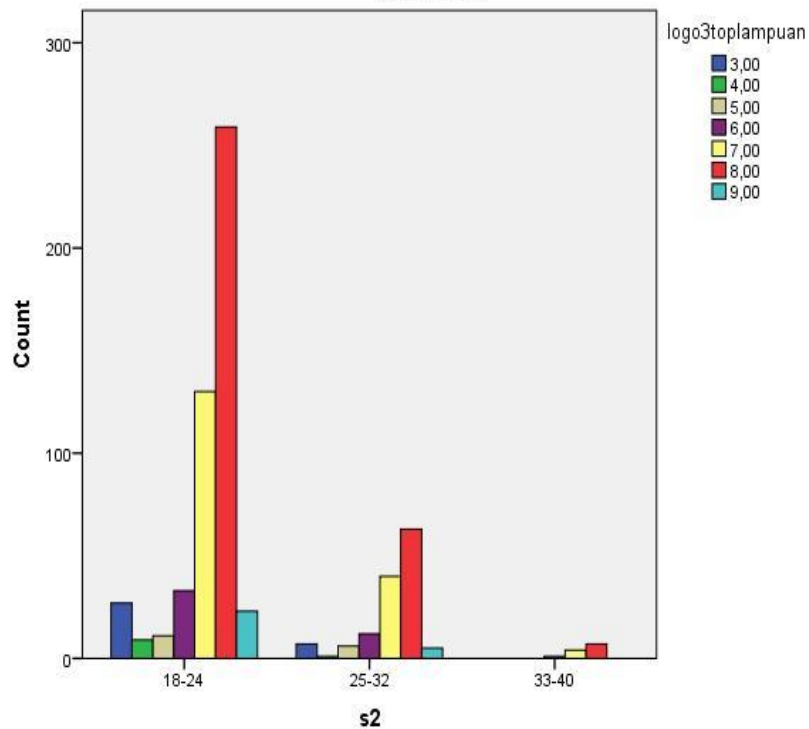
			logo3toplampuan							Total
			3,00	4,00	5,00	6,00	7,00	8,00	9,00	
s2	18-24	Count	27	9	11	33	130	259	23	492
		% of Total	4,2%	1,4%	1,7%	5,2%	20,4%	40,6%	3,6%	77,1%
	25-32	Count	7	1	6	12	40	63	5	134
		% of Total	1,1%	0,2%	0,9%	1,9%	6,3%	9,9%	0,8%	21,0%
	33-40	Count	0	0	0	1	4	7	0	12
		% of Total	0,0%	0,0%	0,0%	0,2%	0,6%	1,1%	0,0%	1,9%
Total	Count	34	10	17	46	174	329	28	638	
	% of Total	5,3%	1,6%	2,7%	7,2%	27,3%	51,6%	4,4%	100,0%	

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	6,841 ^a	12	,868
Likelihood Ratio	8,340	12	,758
Linear-by-Linear Association	,075	1	,784
N of Valid Cases	638		

a. 8 cells (38,1%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,19.

Bar Chart

Ek:Logo Anketi

2032 Olimpiyatlarının İstanbul'da düzenlenmesi için aday olacak olan spor camiasında gelecekte etkin rol alacağınız göz önünde bulundurularak ülkemizi ifade eden tasarım aşamasında olan olimpiyat logosuna yönelik aşağıdaki sorulara vereceğiniz yanıtlar sayesinde yüksek lisans tezimize katkı sağlamanız istenmektedir. Yanıtlarınızın samimi olması bizim için önemlidir. Verdiğiniz yanıtlar kesinlikle gizli tutulacaktır. Araştırmacı dışında herhangi bir kişi yanıtlarınızı görmeyecektir. Lütfen size verilen bu formda isim belirtmeyiniz. Şimdiden teşekkür eder, saygılarımı sunarım.

Ülkühan YÜKSEL
Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enst
Yönetimi ve Organizasyon Yüksek Lisans Öğr.

Danışman: Doç.Dr. Hakan KARA

KİŞİSEL BİLGİ FORMU

- 1.Cinsiyet? ☐ Kadın ☐ Erkek
- 2.Yaşınız? ☐ 18-24 ☐ 25-32 ☐ 33-40
- 3.Öğrenim gördüğünüz Üniversite.....

İSTANBUL
2032
CANDIDATE CITY

Sizce logo 1 üzerinde yer alan renk ve sembollerin ifade ettiği anlayışa yönelik aşağıda belirtilen soruları değerlendiriniz.

Logo 1		Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum
S.1	Turkuaz rengi gökyüzünü temsilen yer almaktadır.			
S.2	Kartal figürü özgürlüğü ve hâkimiyeti ifade etmektedir.			
S.3	İstanbul yazısının renk olarak siyah tercih edilmesi Türklerde cesaret ve yiğitliğe çağrışım yapmaktadır.			
S.4	Zeytin dalından çelenk figürü Yunanlılarda olimpiyatlarda yarışmacılara verilen ödülü temsil etmektedir.			

LÜTFEN ARKA SAYFAYA GEÇİNİZ

Sizce logo 2 üzerinde yer alan renk ve sembollerin ifade ettiği anlayışa yönelik aşağıda belirtilen soruları değerlendiriniz.

Logo 2		Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum
S.1	Turkuaz rengi gökyüzünü temsilen yer almaktadır.			
S.2	Ok atan adam eski Türklerde kutlu bir silah olarak yer almaktadır.			
S.3	İstanbul yazısının renk olarak siyah tercih edilmesi Türklerde cesaret ve yiğitliğe çağrışım yapmaktadır.			
S.4	Zeytin dalından çelenk figürü Yunanlılarda olimpiyatlarda yarışmacılara verilen ödülü temsil etmektedir.			

LÜTFEN ARKA SAYFAYA GEÇİNİZ

Sizce logo 3 üzerinde yer alan renk ve sembollerin ifade ettiği anlayışa yönelik aşağıda belirtilen soruları değerlendiriniz.

Logo 3		Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum
S.1	Turkuaz rengi gökyüzünü temsilen yer almaktadır.			
S.2	Kartal figürü özgürlüğü ve hâkimiyeti ifade etmektedir.			
S.3	İstanbul yazısının renk olarak siyah tercih edilmesi Türklerde cesaret ve yiğitliğe çağrışım yapmaktadır.			

Değerli katılımcı varsa öneriniz aşağıda belirtiniz.

.....

.....

.....

.....

KAYNAKÇA

- Ak, D. (2015). Olimpiyat Oyunlarının Ev Sahibi Kente Etkileri Açısından Değerlendirilmesi. *Pamukkale Journal of Eurasian Socioeconomic Studies*, 2(1), 1-19.
- Aktepe, K. (2012). *Okçuluk*, Ankara: Nobel Dağıtım Yayıncılık
- Akyol E. E. (2015). *Teknokent uygulamalarının örgüt kültürüne etkisi: "Odtüteknokent uygulaması* (Yüksek Lisans Tezi). Ufuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Albayrak, A. (2017). Mitolojinin Dini Hayattaki Yeri ve Önemi. *The Journal of International Social Research*, 10(54), 952-958.
- Alp, K. Ö. (2009). *Orta Asya'dan Anadolu'ya Kültürel Sembollere Giriş*, Ankara: Eflatun Yayınevi.
- Altunay, A. (1999). *Otel işletmelerinde örgüt kültürü: Falez otelde örgüt kültürü araştırması* (Yüksek Lisans Tezi). Anadolu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.
- Argyris, C. ve Schön, D. A. (1996). *Organizational Learning II: Theory, Method and Practice*. Addison-Wesley Publishing Company, Inc., Reading, MA
- Asan, H. (2014). *Olimpiyat oyunları afişlerinin göstergebilimsel olarak incelenmesi: 1896-2016 yılları arasındaki afişler* (Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Arel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Atasagun, G. (1996). *İlahi dinlerde dini semboller* (Doktora Tezi). Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Aydın, S. ve Emiroğlu, K. (2009). *Antropoloji Sözlüğü*. Ankara: Bilim ve Sanat Yayınları.
- Bayat, B. (2005). Örgüt İçerisindeki Rol Ve İşlevleri Bakımından “Orta Kademe” Yöneticileri. *İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 7(3), 1-14.
- Bayat, F. (2016). *Mitolojiye Giriş*. İstanbul: Ötüken Neşriyat.
- Bozkurt, G. (1999). *İnsan ve Kültür*. İstanbul: Remzi Kitabevi.

- Büyüköztürk Ş. (2007). *Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı: I. İstatistik, Araştırma Deseni. SPSS Uygulamaları ve Yorum*. Ankara: Pegem Yayınları.
- Cameron, K. S. ve Quinn, R. E. (2006). *Diagnosing and Changing Organizational Culture*. Jossey Bass Publications, San Francisco.
- Campbell, J. (1994). *Yaratıcı Mitoloji*. Ankara: İmge Kitabevi.
- Canşen, E. (2015). Türkiye Cumhuriyetinin Spor Politikaları. *Trakya University Journal of Social Science*, 17(1), 33-48.
- Gürsoy, C. *Atina Olimpiyat Logosu*. <https://celalgursoy.com/2015/09/02/1896-atina-olimpiyati/>, (14.02.2019).
- Crowther, N. (2004). The State of The Modern Olympics: Citius, Altius, Fortius?. *European review*, 12(3), 445-460.
- Çal, C. (2010). *Logo ve Amblem Aynı Kavramlar Mıdır?* <http://www.egitimmateryalleri.com/forum/index.php?topic=186.0>, (16.03.2019).
- Çelik, V. (2012). *Okul Kültürü ve Yönetimi*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Çırak, E., ve Çavuşoğlu, S. B. (2016). Spor Pazarlamasında Spor Sponsorluğu ve Halkla İlişkilerin Önemi. *İstanbul Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 6(2), 91-100.
- Çoknaz, D., Noordegraaf, M. A., Güler, L., & Çotuk, M. Y. (2010). Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin Olimpik Konulara Yönelik Farkındalıkları ve Olimpik Kavramlara İlişkin Değerlendirmeleri. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 7(1), 1264-1289.
- Çolakoğlu, S. (2009). *Uluslararası İlişkilerde Kuzeydoğu Asya*. International Strategic Research Organization (USAK).
- Deal, T. E. & Kennedy, A. A. (1982). *Corporate Cultures: The Rites and Rituals of Corporate Life*. Harmondsworth: Penguin Books.
- Deniz, İ. (2014). *Kentlerde olimpiyat yapılarının değer kazanması ve oyunlar sonrası kullanımı* (Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

- Dere İ., Aslan, A., Adakuş, Z. ve Altun, H. (2017). Muhammed Ali'nin Maçlarını İzleyenlerin Hatıraları (1970-1980). *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 10(4), 555-584.
- Doğan, B. (2007). *Örgüt Kültürü*. İstanbul: Beta Basım Yayın Dağıtım.
- Doğan, S., & Demiral, Ö. (2012). İşletmelerde Stratejik Yönetimin Etkinliğini Artırmada Önemli Bir Araç: Benchmarking. *Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi*, 4(7), 1-22.
- Durgun, D. (2007). *Türkiye'de sporun gelişimi ve değişen kullanıcı gereksinimlerini karşılayıcı yönde modern stadyum yapılarının temel planlama özellikleri* (Yüksek Lisans Tezi). Trakya Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Trakya.
- Efdal, A. S. (2016). İktidar-Spor Kurumları İlişkileri Bağlamında İki Dünya Savaşı Arasında Türkiye Cumhuriyeti'nin Katıldığı Olimpiyatlar (1924 Paris, 1928 Amsterdam, 1936 Berlin). *Cumhuriyet Tarihi Araştırmaları Dergisi*, 12(24), 156-204.
- Efdal, A. S.(2016-a) İmparatorluktan Cumhuriyete Geçiş Sürecinde Bir Uluslararası Entegrasyon Örneği Olarak Modern Olimpiyatlara Katılım. *Ankara Üniversitesi Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü Atatürk Yolu Dergisi*, 15(59),23.
- Ekmekçi, A. Y., Ekmekçi, R. ve İrmiş, A. (2013). Küreselleşme ve Spor Endüstrisi. *Pamukkale Journal of Sport Sciences*, 4(1), 91-117
- Ellis, D. G. ve Maoz, I. (2003). A Communication and Cultural Codes Approach to Ethnonational Conflict. *The International Journal of Conflict Management*, 14, 255-272.
- Ellis, D. G., ve Maoz, I. (2003). A Communication and Cultural Codes Approach To Ethnonational Conflict. *International Journal of Conflict Management*, 14(3/4), 255-272.
- Ellis, S., Caridi, O., Lipshitz, R. ve Popper, M. (1999). Perceived Error Criticality and Organizational Learning: An Empirical Investigation. *Knowledge and Process Management*, 6(3), 166-175.

- Erdem, R., Adıgüzel, O. ve Kaya A. (2010). Akademik Personelin Kurumlarına İlişkin Algıladıkları ve Tercih Ettikleri Örgüt Kültürü Tipleri, *Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 36, 73-88.
- Erdentuğ, N. (1981) "Kültür Nedir?". *Milli Kültür Dergisi*, 3(6), 35.
- Eroğlu, F. (2006). *Davranış Bilimleri*. İstanbul: Beta Yayınları.
- Eren, E. (2000). *Örgütsel Davranış ve Yönetim Psikolojisi*. İstanbul: Beta Yayın Dağıtım.
- Eren, E. (2001). *Örgütsel Davranış ve Yönetim Psikolojisi*. İstanbul: Beta Basım Yayım.
- Eren, E., (2001-a). *Yönetim ve Organizasyon (Çağdaş ve Küresel Yaklaşımlar)* Genişletilmiş 5. Baskı, İstanbul: Beta Yayınları.
- Eren, S. (2007). Toplumsal Norm, Ahlak ve Din. C.Ü. *İlahiyat Fakültesi Dergisi*. 11(2), 289-316.
- Ergenç, C. (2015). Çin'in Yükselişi. *Uluslararası İlişkilere Giriş*, 655-669.
- Ergüven, A.,(2013). Olimpiyat Logolarının Görevi, Grafik Sanatlar Üzerine Yazılar, İstanbul, sayı:128,4. <http://gmh.org.tr/publications/yazilar>, (03.03.2019).
- Erkuş, A. (2012). Değerlendirme, Değerleme, Norm, Norm Geliştirme, Normleştirme Nedir Ne Değildir?. *İlköğretim Online*, 11(2), 1-6.
- Ermumcu, H. (2008). *Kurumsal kimliğin algılanmasında görselliğin etkisi (Dumlupınar Üniversitesi örneği)* (Yüksek Lisans Tezi). Dumlupınar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kütahya.
- Eryıldız, D. I., ve Aydın, A. B. (2005). "Yeşil Olimpiyat" Tasarım Anlayışına Bir Örnek: Sidney 2000 Projesinin İrdelenmesi ve Değerlendirilmesi". *Gazi Üniversitesi Mühendislik-Mimarlık Fakültesi Dergisi*, 20(1), 107-123.
- Espy, R. (1990). *The Politics of the Olympic Games*, University of California Pres, Los Angeles.
- Fişek, K. (1985). *100 Soruda Türkiye Spor Tarihi*. İstanbul: Gerçek Yayınevi.
- Frost, P. J. (1985). Special Issue on Organizational Symbolism. *Journal of Management*, 11(2), 5-9.

- Furrer, I. (2002). *Sustainable Olympic Games A Dream or A Reality*. Bollettino Della Societa Geografica Italiana, 795-830
- G.S.G.M ve T.M.O.K., (1991). *Olimpiyat Oyunlarına Aday Olma Kılavuzu*, 24-28
- Giddens, A. (2013). *Sosyoloji*. (Ed. C. Güzel). İstanbul: Kırmızı Yayınları.
- Gizir, S., & Simsek, H. (2005). Communication in an Academic Context. *Higher Education*, 50(2), 197-221
- Gökçe, O. (1998). *İletişim Bilimine Giriş, İnsanlararası İlişkilerin Sosyolojik Bir Analizi*, Ankara: Turhan Kitabevi Yayınları.
- Güçlü, M. (2001). Olimpiyat Oyunları ve Spor Sponsorluğu. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(3), 223-239.
- Güçlü, N. (2003). Örgüt Kültürü. *Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 23(2), 61-85.
- Gülensoy, T. (1989). *Orhun'dan Anadolu'ya Türk Damgaları*, İstanbul: Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı Yayınları.
- Gündüz, Ş. (2009). Kutsal Hakkında Konuşmak: Dinsel Söylemde Mitos. Milet ve Nihal İnanc, Kültür ve Mitoloji Araştırmaları Dergisi, 6(1), 9-26
- Güneş, S. (1995). *Medya ve Kültür, Sessiz Yığınların Kültürel İntiharı*. Ankara: Vadi Yayınları.
- Güvenç, B. (1997). *Kültürün ABC'si*. İstanbul: Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık.
- Güvenç, B. (2005) *İnsan ve Kültür*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Hekimler, O. (2013). 1936 Berlin Olimpiyatları: Bir Barış Aracı mı, Yoksa Meşruiyet Arayan Bir Rejimin Propaganda Aracı mı?. *Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi*, 1(1), 103-127.
- İmamoğlu, O. (2016). Rio Olimpiyat Oyunlarında Türkiye'nin Derecesinin Değerlendirilmesi. *International Journal of Science Culture and Sport*, 4 (Special Issue 3), 774-788.
- Walter T. M. (2010) *Egyptian Tourist Authority (ETA)*, The Logo for Egypt. Erişim Tarihi: 26 Kasım 2017, J. Walter Thompson Mea: <http://m.jwtmea.com/104>

- Jung, G. C. (2009). *İnsan ve Sembolleri*. (Çev. A. N. Babaoğlu). İstanbul: Okyanus Yayınları.
- Kalaycı Ş. (2008). *SPSS Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknikleri*. Ankara: Asil Yayınevi.
- Kara, H. (2009). *Yönetim Biliminin Düşünce İzleri*. Kütahya: Üçmart Baskı Merkezi.
- Karaküçük, S. (1988). *Tarihsel ve Politik Yönden Olimpiyat Oyunları*. Ankara: Uzman Matbaacılık.
- Karaküçük, S. (1986). *Milletlerarası politikada ki önemi açısından olimpiyat oyunları* (Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Karaküçük, S. (1989). *Tarihi ve Politik Yönden Olimpiyat Oyunları*. Ankara: GSGM Yayınları Ankara.
- Kaya, Ö. (2004). *İlk Olimpiyatlara Naz Ederek Gittik*. (2004-08-25), <http://earsiv.sehir.edu.tr:8080/xmlui/bitstream/handle/11498/38506/001641093010.pdf?sequence=1&isAllowed=y>, (16.02.2019).
- Kılıç, E. Ö. (2012). Dillerin Çeşitliliği. *TÜBİTAK Bilim ve Teknik Dergisi*, 46.
- Kılıç, H. (2007). *Beden eğitimi öğretmenlerinin olimpiyatlar hakkındaki farkındalığı* (Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Kızıлтаş, S. (2017). Mekan Pazarlama Yaklaşımıyla Ülke ve Şehir Logolarının Analizi. *Medeniyet Sanat*, 3(2), 214-229.
- Koca, S. K. (2010). Genel Hatları İle Kültür ve Sembol İlişkisi. *SAÜ Fen Edebiyat Dergisi*, 12(2), 87-94.
- Kocabaş, F. (2005). Değişime Uyum Sürecinde İç ve Dış Örgütsel İletişim Çabalarının Entegrasyonu Gerekliliği. *Manas Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 13, 247-252.
- Konuk, M. (2006). *İşletmelerde örgüt kültürünün iş tatmini üzerindeki etkisi ve önemi: Konya Şeker Fabrikasında bir uygulama* (Yüksek Lisans Tezi). Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

- Korkmaz, Z. (2007). Dil Nedir?. (Z. Korkmaz, A. B. Ercilasun, T. Gülensoy, İ. Parlatır, H. Zülfikar, N. Birinci) *Türk Dili ve Kompozisyon*, Ankara: Ekin Basın Yayın Dağıtım,1-46.
- Koryürek, C. (1976). *Olimpiyatlar*. İstanbul: Akbank Yayınları.
- Koryürek, C. (1996). “Rüzgâr Gibi Geçti”, *Olimpiyat Dünyası Dergisi*, İstanbul: Grafik Sanatlar Matbaacılık.
- Koryürek, E. C. (1996). *Olimpiyat Tarihi M.Ö. 776-M.S. 1996 Klasik ve Modern Olimpiyatlar Olimpiyatlar’da Türkler*, İstanbul: Aktüel Yayınları.
- Kulvinskienė, V. R. ve Šeimienė, E. S. (2009). Factors of Organizational Culture Change, *Vilnius University Ekonomika*, 87, 27-43.
- Luthans, F. (1992). *Organizational Behavior*. McGraw-Hill Press
- Mercin, L. (2010). 1992’den Günümüze Yaz Olimpiyat Oyunları Afişlerinin İncelenmesi. *Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2(4), 1-15.
- Miles, Raymond E. & Snow, Charles C. (2003), *Organizational Strategy, Structure and Process*, Stanford University Press, Stanford, California,13-14.
- Mitchell W.J.T. (2005). “İkonoloji”, Çev: Hüsamettin Arslan, İstanbul: Paradigma Yayıncılık.
- Moorhead G. & Griffin R. W. (1989). *Organizational Behaviour*, Houghton Millin Co, New York.
- Mumby, D. K. & Stohl, C. (1996). Disciplining Organizational Communication Studies. *Management Communication Quarterly*, 10, 50-72.
- Munoz, F. (1997). *Historic Evolution And Urban Planning Typology Of Olympic Village*,3
- Olimpiyat Sembolleri*, <https://sgm.gsb.gov.tr/Sayfalar/127/163/OlimpiyatSembolleri> [20.05.2019].
- Orhon, G. (1998), *İletişim Bilimine Giriş, İnsanlararası İlişkilerin Sosyolojik Bir Analizi*, Selçuk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Ankara: Turhan Kitabevi Yayınları.

- Ögel, B. (1972), Türklerde Kartal ve Kartal Arması. *Türk Kültürü*, 118, 1128-1146.
- Özbek, A. (2008). *İşgören güçlendirme ve örgütsel bağlılık arasındaki ilişkinin işletme içi birimler ve demografik faktörler açısından analizi* (Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Özdemir, N. (2013). Türkiye Cumhuriyeti'nin katıldığı ilk uluslararası organizasyon: 1924 Paris Olimpiyatları. *Ankara Üniversitesi Türk İnkılâp Tarihi Enstitüsü Atatürk Yolu Dergisi*, 13(51), 717-744.
- Özkalp, E. ve Çiğdem K. (1996). *Örgütsel Davranış*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Özkalp, E. ve Kirel, Ç. (2005). *Örgütsel Davranış*. Eskişehir: Güven
- Özmağas, U. (2009). Charles Sanders Peirce'in Gösterge Kavramı. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(1), 32-45.
- Özsoy, A., ve Sennaroğlu, B. (2016). Büyük Spor Organizasyonlarına Evsahipliği Yapmanın Avantajları ve Dezavantajları. *Marmara Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 1(1), 11-22.
- Özsoy, S. (2017). Türk Basınında 1948 Londra Olimpiyatları. *Sportif Bakış. Spor ve Eğitim Bilimleri Dergisi*, 4(2), 78-100.
- Parlak, H. (2006). *Temel Grafik-Tasarım Bilgisi*. İzmir: Ege Üniversitesi Basımevi.
- Parsons, T. & Smelser, N. J. (1956). *Economy And Society: A Study In The Integration Of Economic And Social Theory*. California: Free Press.
- Peirce, C. (1984). *Writings of Charles S. Pierce*. Vol: 2.
- Peters, T. & Waterman, R. (1982) *In Search of Excellence*, Harper and Row, New York.
- Peters, T. & Waterman, R. (1984). *In Search of Excellence*. Wamer Books, New York.
- Pettigrew, A. M. (1979). On Studying Organizational Cultures. *Administrative Science Quarterly*, 24: 570-580.
- Phillips, N. & Brown, J. L. (1993). Analyzing Communication in and Around Organizations: A Critical Hermeneutic Approach. *Academy of Management Journal*, 36(6), 1547-1576.

- Podsakoff, P. M., MacKenzie, S. B., Paine, J. B. & Bachrach, D. G. (2000). Organizational Citizenship Behaviors: A Critical Review of the Theoretical and Empirical Literature and Suggestions for Future Research. *Journal of Management*, 26 (3), 513-563.
- Reilly, B. J., & DiAngelo Jr, J. A. (1990). Communication: A Cultural System of Meaning and Value. *Human Relations*, 43(2), 129-140.
- Rifkin, J. & Howard, T. (1990). *Entropi, Dünyaya Yeni Bir Bakış*, (Çev: H.Okay). İstanbul: Ağaç Yayınları.
- Rocher, G. (1974) *Talcott Parson and American Sociology*. Nelson press, Michigan.
- Sarpkaya, P. (2010) Yönetim Kuramları ve Eğitime Yansıması. R. Sarpkaya (Ed.), *Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Satuk, Ç. (2006). *Örgütsel başarıda örgüt kültürünün etkisi* (Yüksek Lisans Tezi). Kafkas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kars.
- Schein, E. H. (1978). *Örgüt Psikolojisi*. (Çev: Mustafa Tosun), Ankara: Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü Yayınları.
- Schein, E. H. (1984). Coming to a New Awareness of Organizational Culture. *Sloan Management Review*, 25, 2.
- Serdaroğlu, M. (2002). *Olimpiyat tarihi ve Türkiye'nin olimpiyatlardaki durumu* (Yüksek Lisans Tezi). Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Niğde.
- Seval, H. F. ve Kodaman, T. (2016). Sporun Uluslararası Politikadaki Etkisi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 2(4), 52-64.
- Silik, C. E. (2014). A Study On Determination Of The Organization Perceived Quality, Satisfaction Level And Revisıt: The Case Study Of Fıfa Under-20 World Cup Organization. *International Journal of Science Culture and Sport*, 2(5), 171-193.
- Smith, A. C., Organ, D. W. & Near, J. P. (1983). Organizational Citizenship Behavior: Its Nature and Antecedents. *Journal of Applied Psychology*, 68 (4), 655-663.
- Şahin M. (1998). *Spor Ahlakı ve Sorunları*. İstanbul: Evrensel Basım.
- Şahin, M. (2015). *Spor Ahlakı ve Sorunları*. İstanbul: Evrensel Basım.

- Şelale K. *Olimpiyat Meşalesi*. <https://www.sabah.com.tr/yazarlar/kadak/2012/06/18/olimpiyat-mesalesi-yolunda>, [18.06.2019].
- Şentürk, A., ve Özdilek, Ç. (2009). Antik ve Modern Olimpiyat Oyunlarında Olimpiyat Ateşinin Yakılma Sebepleri ve Bugüne Kadar Düzenlenen Oyunlarda Meşaleyi Yakma Seremonileri. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (19),218.
- T.M.O.K, (1985). *Olimpik Hareket*. İstanbul: Gül Matbaası.
- T.M.O.K. (1988). *Olimpik Hareket*. İstanbul: Hürriyet Gazetesi Matbaası.
- T.M.O.K. (1990). *Olimpik Hareket*. İstanbul: Hürriyet Gazetesi Matbaası.
- T.M.O.K. (1998) Gururumuz Naim. *T.M.O.K. Dergisi*, İstanbul.
- Taş, İ. (2000). “Mit ve Mitik Düşüncenin Yapısı”, *Dinî Araştırmalar*, 3(8), 57-72.
- Tellan D. (2012). Kentsel Yenilenme ve Bölgesel Kalkınma Sürecinde Spor Organizasyonlarının Rolünü Tartışmak, *Uluslararası Katılımlı Bölgesel İşbirliği ve Kalkınma Sempozyumu*,257.
- Temren, B. (1995), *Tasavvuf Düşüncesinde Demokrasi*. Ankara: Kültür Bakanlığı.
- Tercüman Spor Ansiklopedisi (1988). *Olimpiyatlar*, İstanbul.
- Tolan, B. (1983). *Toplum Bilimlerine Giriş*. Ankara: Savaş Yayınları.
- Topçu, Ö. (2017). Kurumsal Kimlik Oluşturmada Bir Logonun Markaya Etkisi. *Yeni Medya Elektronik Dergi*, 1(2), 157-163.
- Travelmole. (2009). *Logo motive: How Spain got its Miro*. Erişim Tarihi: 08 Ocak 2017, Travelmole: http://www.travelmole.com/news_feature.php?id=1140099
- Tuna, E. (2000). *Şamanlık ve Oyunculuk*. İstanbul: Okyanus Yayıncılık.
- Türk, M. S. (2003). *Bir iletişim sistemi olan örgüt kültürünün iş tatmini üzerindeki etkisi ve önemi* (Yayınlanmamış Doktora Tezi. Selçuk Üniversitesi, Konya.; 53-54-59-63-64-18-19-17.
- Turkey Discover The Potential. (t.y.,a). *Farklı Yaklaşımın Sembolü*. Erişim Tarihi: 25 Kasım 2017, Turkey Discover The Potential: <http://www.turkey>

discoverthepotential.com/tr/news/get/the-turkish-perspective-2014-25-symbol-of-a-different-approach

Turkey Discover The Potential. (t.y.,b). *Markanın Yorumu*. Erişim Tarihi: 27 Kasım 2017, Turkey Discover The Potential: <http://www.turkeydiscoverthepotential.com/tr/news/get/the-turkish-perspective-2014-25-reading-the-brand>

Turkey Discover The Potential. (t.y.,c). Erişim Tarihi: 08 Ocak 2017, Turkey Discover The Potential: <http://www.turkeydiscoverthepotential.com/tr/Home/Brand>

Uçar, T. F. (2004). *Görsel İletişim ve Grafik Tasarım*. İstanbul: İnkılap Yayıncılık.

Uygun, Z. (2011). *Örgüt kültürünün kadın çalışanların kariyer gelişimleri üzerindeki etkisi* (Yüksek Lisans Tezi). Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

Ünsal, O. (1982). *Kitle İletişiminin Kültürel İşlevleri* Ankara: AÜ SBF Yayınları.

Ünver, A. F. (2006). *Antik çağdan modern olimpiyatlara binicilik sporu ve Türk biniciliğinin olimpiik gelişimi* (Doktora Tezi). Ankara Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Vogds, J. C. (2001). *Perceptions of Organizational Values And Culture At Various Levels of An Organization*, The Graduate College University of Wisconsin-Stout, A research paper, Submitted in partial fulfillment of the requirements for the master of science degree in training and development.

Vural, Z. A. B. (1998). *Kurum Kültürü ve Örgütsel İletişim*. İstanbul: İletişim Yayınları.

Vural, Z. A. B. (2003), *Kurum Kültürü ve Örgütsel İletişim*. İstanbul: İletişim Yayınları.

Wiener, N. (1975) *Sibernetik ve Toplum*. (Çev: İbrahim Keskin). İstanbul: Özgün Yayınları.

Williams, A., Wobson, P. & Walters, M. (1993). *Changing Culture: New Organizational Approaches*, Institute of Personnel Management.

Williams, L. J. & Anderson, S. E. (1991). Job Satisfaction and Organizational Commitment as Predictors of Organizational Citizenship and In-Role Behaviors. *Journal of Management*, 17 (3), 601-617.

- Yaman, H. (2017). *İdeoloji, dil ve sembol bağlamında 2015 yılı seçimlerinin medya analizi* (Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Yaman, R. (2009). *Örgüt kültürünün iş tatmini üzerine etkileri (bir araştırma)* (Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Yarar, B., Cantek, F., ve Özgüven, P. H. (2009). *Türkiye’de Modernleşme Süreci İçinde ve Spor Alanında Toplumsal Cinsiyete Dayalı Yeni Beden Ekonomisi ve Kadının Toplumsal Kimliğinin Kuruluşu ve Dönüşümü*, Ankara.
- Yıldıran, İ. (1996). Uygulama Nedenleri ve Fonksiyonları Bakımından Türk Kültürünün Erken Devirlerinde Bazı Sportif Aktivitelerin Görünümü. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 1(2), 47-57.
- Yıldıran, İ. (2014). Antikiteden Moderniteye Olimpiyat Oyunları: İdealler ve Gerçekler. *Hece (Batı Medeniyeti Özel Sayısı)*, 18(210-212): 555-570.
- Zerenler, M., ve İraz, R. (2006). Japon Yönetim Anlayışı Ve Şirket Ağları (Keiretsu) Analizi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (16), 757-776.

Elektronik Kaynaklar:

- <http://barisbaraz.com/wp-content/uploads/Durumsallik.pdf>, (13.02.2019).
- http://tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.5a317c0f1b3fa3.21661881, (15.03.2019).
- <http://www.cnnturk.com/2012/spor.diger/09/05/munih.katliaminin.40.yili/675518.0/index.html>, (20.04.2019).
- <http://www.cokbilgi.com/yazi/kulturun-ogeleri-kulturu-olusturan-unsurlar/>, (01.05.2019).
- <http://www.doganhasol.net/montreal-1976-1999-2.html>, (20.05.2019).
- <http://www.gunceltarih.org/2013/02/olimpiyatlarn-tarihinde-ksa-bir-mola.html>, (24.06.2019).
- <http://www.hurriyet.com.tr/iste-116-yillik-olimpiyat-gecmisi-21071099>, (22.05.2019).

http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&view=bts&kategori1=veritbn&kelimesec=214144, (10.04.2019).

<https://celalgursoy.com/2015/09/02/1900-paris-olimpiyati/>, (04.05.2019).

<https://celalgursoy.com/2015/09/02/1904-st-louis-olimpiyati/> (04.05.2019).

<https://celalgursoy.com/2015/09/02/1906-atina-ara-olimpiyati/> (04.05.2019).

<https://celalgursoy.com/2015/09/01/1908-londra-olimpiyati/> (04.05.2019).

<https://celalgursoy.com/2015/09/01/1920-anvers-olimpiyati/>, (04.05.2019).

<https://celalgursoy.com/2015/09/01/1928-amsterdam-olimpiyati/>, (15.05.2019).

<https://celalgursoy.com/2015/09/01/1932-los-angeles-olimpiyati/>(15.05.2019).

<https://celalgursoy.com/2015/09/01/1936-berlin-olimpiyati/>(18.05.2019).

<https://celalgursoy.com/2015/09/01/1948-londra-olimpiyati/>(18.05.2019).

<https://celalgursoy.com/2015/09/01/1952-helsinki-olimpiyati/>(18.05.2019).

<https://celalgursoy.com/2015/09/01/1956-melbourn-olimpiyati/>(19.05.2019).

<https://celalgursoy.com/2015/09/01/1964-tokyo-olimpiyati/>(19.05.2019).

<https://celalgursoy.com/2015/09/01/1972-munih-olimpiyati/>(19.05.2019).

<https://celalgursoy.com/2015/09/01/1976-montreal-olimpiyati/>(22.05.2019).

<https://celalgursoy.com/2015/08/29/1996-atlanta-olimpiyati/>(22.05.2019).

<https://celalgursoy.com/2015/08/29/2000-sydney-olimpiyati/>(22.05.2019).

<https://celalgursoy.com/2015/08/29/2008-pekkin-olimpiyati/>(25.05.2019).

<https://celalgursoy.com/2015/08/28/2012-londra-olimpiyati/>(25.05.2019).

<https://prezi.com/7a-sv-m1slg6/1988-1992-yaz-olimpiyatlar> (28.04.2019).

<https://www.bbc.com/turkce/spor-37128587>, (14.02.2019).

https://www.ntv.com.tr/spor/michael-phelpsten-madalya-rekoru,-CFG49Yt-UR0dVKFnTiKw?_ref=infinite (01.08.2019).

<https://www.sabah.com.tr/spor/tum-sporlar/2012/08/08/londra-2012ye-rekor-dayanmiyor>, (10.07.2019).

<https://www.tdf.gov.tr/4643/citius-altius-fortius/> (24.05.2019).

https://www.turkcebilgi.com/1906_ara_olimpiyatlar%C4%B1, (03.03.2019).

<https://encyclopedia.ushmm.org/content/tr/article/the-nazi-olympics-berlin-1936>
(06.05.2019).

<https://tarihkurdu.net/yaz-olimpiyat-logolari-ve-tasarimlari.html>, (21.05.2019).

<https://www.mmafederasyonu.org.tr/makaleler/sporun-sosyal-ve-ekonomik-faydalari/>
(24.08.2019).

<https://www.bbc.com/turkce/spor-37128587> (19.07.2019).

http://www.mimarizm.com/haberler/gundem/logolar-ile-1924-ten-bugune-yaz-olimpiyatlari_127339, (20.07.2019).

<https://onedio.com/haber/gecmisten-gunumuze-22-yaz-olimpiyat-oyunlari-logosu-ve-anlamlari-723821>, (16.06.2019).

DİZİN

-A-

Amblem, vii, 22, 23, 154

-H-

Hipotez, xi, xii, 96, 97, 98, 99, 100,
101, 102, 103, 104, 105, 106, 107,
108, 109, 110, 111, 112, 113

-K-

Kültür, v, vii, xvi, 1, 9, 13, 17, 19, 116,
153, 156, 157, 158, 162

-L-

Logo, v, vi, x, xi, xii, xiv, xv, xvi, 22,
24, 49, 53, 56, 58, 59, 77, 78, 79, 80,
81, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91,
92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100,
101, 102, 103, 104, 105, 106, 107,
108, 109, 110, 111, 112, 113, 115,
116, 150, 154, 158, 163

-M-

Mit, vii, 20, 162

-O-

Olimpiyat, v, viii, ix, xvii, xviii, 2, 28,
29, 30, 31, 33, 35, 36, 37, 38, 39, 40,
41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50,
51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60,
61, 62, 63, 64, 65, 66, 68, 102, 115,
153, 154, 156, 157, 158, 159, 160,
161, 162, 164

Olimpiyat bayrağı, 37

-Ö-

Örgüt, vii, 4, 5, 7, 9, 11, 12, 14, 153,
155, 156, 157, 161, 163, 164

Örgüt kültürü, 4, 5, 9, 11, 12, 163, 164

Örgütsel davranış, 6

-S-

Sembol, vii, viii, ix, xvii, 18, 21, 39, 40,
41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50,
51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 60, 61,
62, 63, 64, 65, 66, 158

